לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', כ"ח בכסלו תשמ"ז, 30 בדצמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13230 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

איראנים חשודים בתכנון התנקשות בשגריר ששון

קאהיר. — שלטונות הביטחון עצרו ארבעה איראנים באשמת קשירת קשר להתנקש בחייו של משה ששון, שגריר ישראל בקאהיר.
„צאות אלערב" מוסר, כי ארבעת האיראנים נכנסו למצרים בדרכונים מזוייפים והגיעו לקאהיר מבגדאד. הם נעצרו בטרם הספיקו להתחיל בביצוע תוכניתם, מוסר „צאות אלערב", שאינו מפרט מתי נעצרו הארבעה. (ע"מ)

התעשיינים דורשים פיחות השקל בהקדם — האוצר מתנגד בתוקף

נציגיהם וראשי איגוד לשכות המסחר נועדו עם פרס ונסים עד שעות הלילה המאוחרות ■ היום יסוכמו דיוני התקציב בקבינט הכלכלי ■ השר קצב: האוצר יציג „תוכנית שלב ב'"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

אמש נמשכו השיחות על כינון עיסקת חבילה חדשה במשק.

מ"מ ראש־הממשלה, שמעון פרס, ושר־האוצר, משה נסים, נפגשו אמש עם נציגי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים כדי לדון בתוכניות לשלב עיסקת חבילה במסגרת של רפורמה במיסוי ובשוק ההון.

מאז השבוע שעבר יש תכונה הולכת וגוברת במשק לקראת כינונה של עיסקת חבילה חדשה. התעשיינים דורשים מן הממשלה שכל רפורמה במס הכנסה תהיה משולבת בהסכמי העבודה במשק, כך שיהיה אפשר למנוע העלאות שכר ברוטו ושהעובדים יקבלו

(המשך בעמוד 16)

שער הדולר באירופה מידרדר

מאת כתב רויטר וכתבנו הכלכלי

פרנקפורט. — שער הדולר ירד אתמול לעומת המארק המערב־גרמני בשוקי המטבע של אירופה, וזאת בהשפעת תחזית המתנבאת לשפל בכלכלת ארה"ב ב־1987.

הדולר נסחר בשעה של 1.9425 מארקים ונקבע בפרנקפורט בצהריים לפי שער של 1.9458 מארק. יצוין, כי ב־23 בדצמבר נסחר הדולר לפי שער של 1.9645 מארקים. היה זה היום האחרון לפני שהסחר נפסק במרכז הפיננסי המערב־גרמני לרגל חג־המולד.

הדולר נחלש גם לעומת הין היפאני ונסחר לפי שער של קצת למעלה מ־159 ין, לעומת 160 ין לפני חג־המולד.

קארל אוטו פהל, יו"ר הבנק המרכזי של גרמניה המערבית, אמר, כי ירידה נוספת בערך הדולר עלולה להזיק לכלכלת גרמניה המערבית ולהגדיל את הלחץ על המטבעות האירופיים.

בישראל התחזק סל המטבעות ועבר את הסף של 1.5 ש"ח לדולר. השער היציג של הדולר נע סביב 1.48 ואינו משקף במלואו את תולשתו בשוקי אירופה ויפאן.

יורחבו גבולות עיריית שכם בכ־5000 דונם

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

המינהל האזרחי החליט להרחיב את גבולות עיריית שכם הרחבה גדולה — כ־5,000 דונם. בקרוב תימסר הודעה לעיריית שכם, את הבקשה להרחיב את גבולות העירייה הגיש למינהל האזרחי, בראשית השנה, זאפר אל מסרי, ראש העירייה שנרצח.

לפני כשבועיים החליט המינהל האזרחי להרחיב גם את גבולות עירית ג'נין.

במינהל האזרחי החלו גם דיונים על מתן סמכויות נוספות לעיריות, כמו הסמכות לשפוט עברייני מיסים. החלטה כזאת תחייב לחקים בתי־משפט עירוניים בערי הגדה.

חנונים מעונש, חפים ממוסר — דו"ח השב"כ ● עמוד 5

אש"ף ינצח במחנות תמורת מחיר יקר ● עמוד 4

ש"ס בצרות — פרץ צפוי להאשמה בביזיון בג"ץ ● עמוד 2

מודעי: המערך והליבראלים הריחו אותי ממשרד־המשפטים ● עמוד 20

„לגיליון היום מצורף „הדף הירוק"

„אנצאר־2" מופעל שנית

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שלטונות צה"ל באיזור רצועת עזה הפעילו השבוע מחדש את מיתקן הכליאה שזכה לכינוי „אנצאר־2". במיתקן במחנה חוף בעזה מוחזקים באוהלים כמה עשרות תושבי הרצועה החשודים בפעילות עוינת. לטענת צה"ל, מסרב שירות בתי־הסוהר לקבל לידיו את העצורים ולשכן אותם במתקניו.

בימים האחרונים עצרו זרועות הבטחון כ־50 איש באיזור רצועת עזה כחשודים בפיגועים ופעילות חבלנית עוינת נגד כוחות צה"ל ואזרחים ישראלים. בין העצורים, גם חברי ארגון ה„ג'יהאד המוסלמי" שנחשף בעזה ושלחבריו מייחסים כוחות הביטחון את רצח חיים אורן וישראל קיטרו.

צה"ל פנה בתחילת השבוע לשירות בתי־הסוהר וביקש להעביר את העצורים לידיו. אולם, כאמור,

(המשך בעמוד 16)

כמה חברי תנועת „נאמני הר הבית" סיירו אתמול בבוקר בהר־הבית, בקבוצות קטנות, בחסות המשטרה. הביקור הסתיים ללא הפרעה. בתמונה: שוטר בודק את תיקו של גרשון סלומון, יו"ר התנועה. (צילום: רחמים ישראלי)

רק עיסקה מאוזנת

עיסקת חבילה היא הדרך הטובה ביותר להשגת יציבות כלכלית, כי היא מבוססת על השגת הסכמה כללית בין כל גורמי המשק. תנאי להשגת עיסקת חבילה היא, שלא יתקיים מצב בו צד אחד לעיסקה ישלם את מלוא המחיר והצד השני של העיסקה יקבל את כל ההנאות.

הצעת האוצר, משום כך, לא יכולה לשמש בסיס לעיסקה. היא מחלקת מתנה של 350 מליון ש"ח בהטבות מס לחברות — 190 מליון ש"ח בביטול מס מעסיקים ועוד 500 מליון ש"ח הטבות מס הכנסה ליחידים — מהן יהנה לא העשירון העליון אלא בעיקר המאון העליון, הרבבה העליונה של בעלי ההכנסות במשק.

תמורת זאת, יאלצו השכירים לשלם בביטול רוב הקלות המס שנועדו לאפשר קיום מינימלי עם מדרגות מס שבגלל תלילותם מכניסות בעלי הכנסות נמוכות לשיעורי מס גבוהים של 45־50־60 אחוזים. בנוסף, לחכבדות הנטל האבסולוטי והיחסי במס ההכנסה, מטילה תוכנית האוצר על שכבות אלו מעמסה בלתי־ראציונלית של אגרת חינוך, תשלומים עבור בריאות, העלאת מחירי התחבורה הציבורית, יקור מוצרים בסיסיים והקפאת שכר כללית.

לא יתכן לחתום עיסקה גם על בסיס יקור הריבית לסקטור היצרני, לשם הוזלת הריבית לסקטור התווך והשרותים. לא תתכן גם חתימת עיסקה שלא תרחיב את בסיס המס על התשואה הנובעת מהון ותטיל את מלוא המס על התשואה הנובעת מעבודה ומפעילות יצרנית.

לא תתכן עסקת חבילה מבלי שהממשלה תתחייב לשמור על יציבות מחירים ויציבות שער הדולר. מצב בו הסקטור הממשלתי מצפה את עצמו באמצעות העלאת מחירים, והסקטור הצורך לא יקבל פיצוי באמצעות תוספת יוקר — אינו יכול לשמש בבסיס לעיסקת חבילה. לא כל עליות המחירים במשק נבעו מיבוא ומהפיחות כלפי המטבעות האירופיים. לפחות בחלק מהאינפלציה אשמה הממשלה, שהסירה את הפקוח על מחירי המצרכים והשרותים למרות שהתחייבה על הקפאה.

לכן, לשם עסקת חבילה אמיתית, שגם תחזיק מעמד יש לדחות את הצעת האוצר ולשנות את החלוקה בין העבודה לבין ההון, ובין המגזרים היצרניים לבין מגזרי התווך והשרותים הפיננסיים.

מי שמנסה לשחוק רק את השכר, כפי שזה התרחש בתוכנית הכלכלית, עשוי להתעורר ולקבוע שהעיסקה לא החזיקה מעמד. רק לעיסקה מאוזנת, שכל הצדדים יוכלו לחיות עמה יש סיכויי הצלחה.

משפטנים: אין מקום לוועדת־חקירה

הדגישו גם, שאפשר להאשים את שמיר ושרים אחרים שהיו מנותקים מאירוע החטיפה ובידוי הראיות ■ לא ייפתחו הליכים פליליים

מאת כתב „על המשמר" לענייני חוק ומשפט

דו"ח פרשת השב"כ, שפורסם אתמול במלואו, הוא סוף מבוק... [illegible] הקמת ועדת חקירה — גורסים משפטנים בכירים, שעיינו אמש [illegible]

לעומת זאת, מודגש, כי הדרג המדיני נקי מבחינה משפטית, אף כי כמובן, אישים פוליטיים יכולים להאשים את ראש הממשלה ושרים בכירים אחרים בכך, שמהדו"ח מתברר עד כמה היו מנותקים מהאירוע האמיתי שהתרחש בעת חטיפת אוטובוס קו 300, הריגת המחבלים ובידוי הראיות בפני הועדות המשפטיות לאחר מכן.

היועץ המשפטי לממשלה קבע אתמול, אחר הצהרים בהודעה המסתמכת על הדו"ח, כי אין בנמצא [illegible]

(המשך בעמוד 16)

ראשי השב"כ חשים זנוחים ע"י המדינאים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

עם פירסום עיקרי הדו"ח של ועדת המשפטנים בעניין פרשת השב"כ, שוררת הרגשה לא טובה בצמרת שירות הביטחון הכללי. ראשי שירות מרגישים עצמם כמי שנזנחו על־ידי הדרג המדיני, הם נשענים בעיקר על טענה, כי בחקירות המשטרה התייצבה חזית אחת רחבה על פוליטיקאים שמטרתם תלויה אחת: לנקות את שמיר ונתניהו. לדוגמה הם מציינים את עדותו של שר־

(המשך בעמוד 16)

על המשמר

סערה בכינרת — נוצרי נקבר בבית־הקברות

מאת עמירם כהן, כתב „על המשמר"

בקבוצת כינרת סוערות הרוחות מזה כשבועיים, לאחר שבבית הקברות המקומי נקבר גרמני נוצרי שנפטר בגרמניה, שהוא אביה של גיורת, חברת הקבוצה.

לטענתם של מספר חברים, לא התקיים בענין רגיש זה כל דיון מוקדם, גם לא במוסדות הקבוצה והחברים מצאו בבית הקברות עובדה מוגמרת.

בבית הקברות הזה קבורים בין היתר ברל כצנלסון והמשוררת רחל. דרישתם של מספר חברים להעביר את ארונו של הנפטר לפינה אחרת של בית הקברות, במקום פחות מרכזי ובולט, נשקלת עתה במוסדות הקבוצה. שמואל חרש, האחראי על בית הקברות מטעם הקבוצה, ביקש להתייחס לנושא כענין פנימי של הקבוצה, שכל עיסוק תקשורתי בו, יזיק לדבריו, מתגבש פתרון שיהיה מקובל על כולם.

אושר תקציב הוועד הפועל בסך 120 מיליון ש"ח

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועד הפועל של ההסתדרות אישר אתמול, ברוב קולות הקואליציה בלבד, את התקציב לשנת 1978 בשיעור של כ־120 מיליון ש"ח. גזבר ההסתדרות ארתור ישראלוביץ מסר, כי התקציב מתבסס על התייקרות שנתית צפויה של 19 אחוזים.

ישראלוביץ הציג את יעדי התקציב: שמירה על כלליות ההסתדרות, עדיפות לפעילות בישובי פיתוח, מלחמה ברפואה השחורה, ארגון חברים חדשים ומאבק בעבודה הבלתי־מאורגנת.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי רב פלג אמר, כי הקיצוץ המוצע בתקציב משרד הבריאות בסך של 46 מיליון ש"ח, יגרום להתמוטטות מערכת הבריאות. הוא קבל על כי השתתפות הממשלה בתקציב קופת חולים הגיעה לשפל חסר־תקדים.

נציג מפ"ם פנחס הגין אמר, כי אל לה להסתדרות להשלים עם תופעות של הריסת בתים, כפי שנעשה לא מכבר באחד מישובי הבדואים בצפון הארץ. לדברי הגין, יש ליצור תנאים שצעירים יבקשו לעבוד במסגרת מועצות הפועלים בארץ. עוד קבע הגין, כי על ההסתדרות להתייצב בראש המערכה למניעת ירידה מהארץ.

ראש מועצת ג'וליס: „ברית הדמים" — סיסמה ריקה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ברית הדמים בין יהודים ודרוזים היא סיסמה ריקה מתוכן, שנועדה להרגיע את הרוחות ואין מאחוריה שום דבר ממשי — אמר אתמול ראש מועצת ג'וליס, ששרותיה הושבתו אתמול במחאה על התעלמות משרד הפנים מהגרעון המגיע ל־750 אלף ש"ח.

ראש המועצה סאלח טריף אמר, שכל הסיסמאות על ידידות נצחית בין היהודים לדרוזים הם חלק מהמלל שבא להסתיר את העובדה, שעד כה לא מולאו שום הבטחות שניתנו לעדה הדרוזית בישראל.

לדברי ראש המועצה, נעשו כבר כל הסקרים האפשריים על מצבם של הדרוזים בישראל, וכל מה שנותר הוא למלא לפחות חלקית אחר הבטחות שכל ראשי הממשלה ושריה נתנו לעדה הדרוזית בישראל עד כה.

ראש המועצה חזר שוב על התנגדותו לנהל מו"מ בתיווכו של השר ארנס, והרגיש שהעדה הדרוזית כבר עברה מזמן את השלב שהיא זקוקה למתווכים כדי לפנות למשרדי הממשלה השונים.

אתמול הושבתו כל השרותים של המועצה המקומית ג'וליס בה מתגוררים כ־4000 נפש. יש לציין, שראשי מועצות דרוזיות אחרות פנו לסאלח טריף והביעו את תמיכתם במאבקו, המייצג לדבריהם את מאבקה של העדה הדרוזית כולה.

נבון תומך בשילוב „קול השלום" ברשות השידור

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

שר החינוך תומך בחיפוש דרכים לשילובו של „קול השלום" במסגרת רשות־השידור — כך מסר אתמול יועץ שר החינוך לענייני שידור לאייבי נתן, בעקבות פנייתו אל השר בעניין זה.

אייבי הסביר לשר, כי נאלץ להפסיק את שידורי „קול־השלום" בעקבות הנזקים החמורים, שנגרמו לציוד השידור בעקבות הסערות בים. אתמול אמר אייבי, כי מצא ברשות השידור נכונות עקרונית להכנס עמו למו"מ מפורט.

בעקבות בקשתו של אייבי, פנה גם נציג „גוש אמונים", מאיר אינדור, להנהלת רשות־השידור וביקש להקצות רשת נפרדת גם ל„גוש אמונים", על מנת שיוכלו לשדר בה מוסיקה יהודית ומסרים לאומיים — „כניגוד למסרים האוניברסליים ומוסיקת הפופ של אייבי המובילים לירידה".

תגובת דוברת רשות־השידור: „בין אייבי נתן ובין מאיר אינדור ישנו הבדל עקרוני: לאייבי נתן רשת־שידור הקיימת ופועלת מזה שנים; לאינדור — אין".

יתרון למוריי על בירינבוים בתחרות השחמט בחולון

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

לאמן הבינלאומי הישראלי, יעקב מוריי, סיכוי טוב להתייצב בראש תחרות השחמט בחולון, עם תום משחקי הסיבוב הרביעי שהחלו אמש, זאת לאחר שמשחקו עם אלוף ישראל נתן בירינבוים הופסק כשלמוריי יתרון, קודם לכן ניצח מוריי את רב האמן לב גוטמן בסיבוב השלישי.

בראש התחרות מוליכים האמן הישראלי הבינלאומי אליהו שוורץ, רב האמן ליאוניד שאמקוביץ מארה"ב, האמן הבינלאומי הספרדי מיגואל אילסקאס וג'ולר הרטסק ממערב גרמניה, כשלכל אחד שלוש וחצי נקודות. למוריי ולבירינבוים שלוש נקודות ומשחק לא גמור, לכל אחד.

רב האמן יהודה גרינפלד שגה קשות והפסיד לאנטק; שוורץ ניצח את תלמיד הישיבה אלכסנדר רוזובסקי; אילסקאס גבר על יונה קוסאשווילי בן ה־16 ושאמקוביץ ניצח את יעקב סטיסים בן ה־13.5 מחיפה.

קודם לכן הסתיים סטיסים בסיימו בתיקו עם רב האמן ולאדימיר ליברזון מישראל. אמש הופסק המשחק בין ליברזון לשמואל רשבסקי מארצות הברית, כשלרשבסקי יתרון קל. יורם תמיר מקיבוץ גת סיים בתיקו עם האמן ולאדימיר אלתרמן.

הממשלה החליטה עקרונית להגדיל כוחות הבטחון בבירה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר הודיע אתמול בממשלה, כי בעקבות הדיון שהתקיים בקבינט בשתי ישיבות על מצב הבטחון בירושלים, הוחלט עקרונית להגדיל את סדר כוחות הבטחון בבירה. שר המשטרה חיים ברלב מסר, כי בירושלים נמצא עתה כוח הגדול במעט פי־שלושה מן הכוח הרגיל בירושלים.

ראש הממשלה אמר, כי נמשכת בירושלים מדיניות המלחמה בטרור והשמירה על הסדר, תיגבור הכוחות דרוש כדי להגיע לכך, אמר שמיר. הוא ציין, כי גברה הנימה הדתית כמניע הערבי.

השר ברלב אמר, כי אין חשש להפרת הסדר בעיר העתיקה מצד התושבים היהודים. החשש קיים רק לגבי ישיבת „שובו בנים", שהיא ישיבה בעייתית. משתייכים אליה, בין היתר, תמהונים ובעלי עבר פלילי, אמר שר המשטרה.

ברלב אמר עוד, כי בעקבות הרצח של אליהו עמרי וההתפתחויות סביבו נעצרו 52 יהודים ו־16 ערבים.

שר הבטחון יצחק רבין דיבר על תיגבור הכוחות בירושלים והתייחס גם לגירושו של העתונאי אכרם הנייה.

רבין אמר, כי הוא רואה בחיוב את העובדה, שאכרם הנייה החליט לא להגיש בג"ץ, שכן פירוש הדבר שהוא נוכח, שהראיות שהכינה נגדו מערכת הבטחון הן מוצקות ולא היו מאפשרות לו לזכות בבג"ץ, רבין הוסיף, כי לא היתה מתקבלת החלטה לגרש את הנייה אילו מערכת הבטחון היתה סבורה, שהחומר שבידה לא יעמוד במבחן בג"ץ.

הנושא עלה בממשלה לפי בקשתו של השר יוסקה שפירא לאחר שנדון בקבינט. שפירא שאל אתמול מספר שאלות [illegible] קונקרטיות. בסעיף זה ישבה הממשלה בוועדת שרים לענייני בטחון.

קודם־לכן סקר שר הבטחון ענייני בטחון שוטפים, גם זאת במסגרת ועדת שרים לענייני בטחון.

צעירי מפ"ם שורפים (כמעט) את הבורסה

מאת שלמה סלוצקי ויצחק שור, כתבי „על המשמר"

עובדים ומבקרים לשעה יצאו בבהלה מבניין הבורסה לניירות ערך בת"א כאשר ראו אמש קבוצה של מפגינים אשר שלטים בידם האחת ולפידים בוערים בשנייה.

שומר הבניין, שלא ידע על סידרת פעולות המחאה של הדור הצעיר ותאי הסטודנטים של מפ"ם בשבוע חנוכה בשם „באנו חושך לגרש", שמתקיימת במוקדי חושך חברתי ומדיני ברחבי הארץ, גילה אומץ לב ראוי לשבח כאשר יצא לבדו נגד עשרות הלפידים וניסה לכבות אותם במטף כיבוי אש. אך לשווא. כמו בסיפורי המכבים, הלפידים המשיכו לבעור ולהאיר על השלטים שקראו ל„הטלת מס על רווחי הון מיד" ויצאו נגד התוכנית הכלכלית האנטי־חברתית".

לדברי המארגנים, פעולות המחאה ימשכו, לבורסה — בינתיים — שלום.

מצעד לפידים באמרת

כמה עשרות מצעירי מפ"ם

ערכו אתמול באפרת דרומה לבית לחם, מצעד לפידים תחת הסיסמה „באנו חושך לגרש".

בתהלוכת הלפידים קראו המפגינים: „כסף לשכונות, לא להתנחלויות". לתושבים שיצאו מבתיהם כדי לצפות בהפגנה קראו המפ"מניקים: „רדו לנגב"; לאחר מכן הלכו מפגינים לעבר וילות בלתי־גמורות כדי „לחפש" את הכסף שאבד באתרי בנייה בשל מעשי שחיתות ופשיטות רגל.

כאשר הגיעו המפגינים לסופרמרקט של אפרת הזמינו אותם כמה תושבים להצטרף למסיבת חנוכה ולאכול סופגניות. אבל המפגינים סרבו והכריזו: „באפרת נקבר הכסף של מצפה רמון ירוחם ודימונה".

אחד התושבים נזעק: „מה אתם מזכירים לנו את כל העיירות הדפוקות!"

ההפגנה עברה ללא תקריות.

האחיות יעברו ביום א' לסידור עבודה גמיש בן 36 שעות בשבוע

החליטו ליישם ההסכם באורח חד־צדדי ● אחיות שלא תהיה להן הסעה לא תגענה לעבודה

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

מטה הטיבת האחיות והאחים בבתי־החולים החליט אתמול, כי החל מיום ראשון הבא יעברו כל האחיות בבתי־החולים בארץ לסידור של שבוע עבודה גמיש, בן 36 שעות ולא־יותר מחמישה ימי־עבודה בשבוע.

האחיות קובלות על כך, כי למרות שההסכם עימן נחתם לפני למעלה מחודשיים, אין הנהלות בתי החולים מיישמות אותו בנושאים הבאים:

● שבוע עבודה גמיש בן 36 שעות, לא יותר מחמישה ימי־עבודה בשבוע.

● הפעלת בתי החולים בארבעה משמרות.

● מימוש התנאים הפיזיים הכוללים הסעות, דיור, מעונות, והוצאות נסיעה.

● 4 שעות עודפות לחישוב הפנסיה.

● קיצור שבוע העבודה לאחיות העובדות במרפאות חוץ ומכוניות ל־36 שעות.

● מינוי נציג בועדה הממשלתית לנושא קיצור שעות העבודה.

האחיות קבעו את מועדי ארבעת המשמרות שיופעלו בבתי־החולים, והן: משמרת ראשונה — 07.00־13.00, משמרת שניה — 13.00־19.00, משמרת שלישית — 19.00־14.00 ומשמרת רביעית — 14.00־07.00.

האחיות הודיעו, כי במצבת כוח־אדם הקיימת בבתי־החולים, יחייב צעד זה צמצום פעילויות של מחלקות והקטנת מספר המטופלים.

הנהלות בתי־החולים נדרשות להכין סידורי הסעה בהתאם ללוח הזמנים החדש והאחיות הודיעו כי אם לא יופעלו ההסעות בהתאם — הן לא תגענה לעבודה.

„כוח מתנדבים" של 35 סוהרים וקצינים — לכלא באר־שבע

מאת שלי יחזמוביץ', כתבת „על המשמר"

35 סוהרים וקצינים משירות בתי־הסוהר נענו לפנייתו של גונדר דוד מימון להתנדב לפעילות בכלא באר־שבע. הבאת כוח־אדם נוסף לכלא היא אחד הנסיונות להחזיר את הכלא לתיפקוד תקין, לאחר שורה של רציחות ומעשי אלימות שאירעו בין כותלי הכלא.

„אין לנו אמצעים, אין לנו מספיק כוח־אדם, אך את פני כלא באר־שבע חייבים לשנות" — אמר גונדר דוד מימון לסגל קציניו עם כניסתו לתפקידו כנציב לפני כ־20 יום. גונדר מימון אמר, כי כאשר למד את הסיבות לאירועים בכלא באר־שבע התברר לו, כי בכלא קיים מחסור חמור בכוח־אדם בתפקידי מטה ומנהל.

דבר המקשה על שליטה וניהול שוטף של הכלא.

גורמים נוספים, לפי דברי הנציב החדש, שהביאו את הכלא למצבו, הם שיטת המשמרות הארוכות בנות 48 השעות, הגורמת לשחיקה של הסוהרים ופוגמת קשה בעירנותם, האוכלוסיה בכלא קשה והצפיפות הרבה. גורמים אלה, אמר הנציב, כשהם מצטרפים יחדיו — יוצרים מתיחות הגוררת אלימות.

„כח המתנדבים" הוקם מקרב סוהרים וקצינים המשרתים בבתי־כלא אחרים. גם אסירי הכלא מוינו מחדש, והם הוצבו באגפים השונים כך שקבוצות ואסירים המסוכסכים אלה עם אלה לא ישוכנו יחדיו. כמו־כן הוחל בחיפוש מקומות עבודה לאסירים באיזור באר־שבע. גונדר מימון גם פונה בקריאה לאנשי באר־שבע לבוא ולהתנדב לעבודה בכלא.

פרופ' דורון: אפס תמיכה בקופ"ח בתקציב לשנת '87

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

בישיבת חרום של המועצה הארצית של קופת־חולים אתמול, נתקבלה פה־אחד הצעתו של דב סלע (מפ"ם), בדבר שלילה מוחלטת של כל קיצוץ בתקציב משרד הבריאות. כן שללה המועצה הטלת כל תשלום בעת ביקור החבר אצל הרופא או בעת האישפוז. המועצה שללה גם מכל וכל פגיעה ברמת השירות המקובל. בעד ההצעה הצביעו כל הסיעות, כולל סיעת הליכוד.

בתקציב המוצע לשנת 1987 משתתפת הממשלה בכ־25 מיליון דולר בהוצאות קופת־חולים. זו השתתפות בשיעור של 3.1 אחוזים מתקציב הקופה, וזהו שפל ללא תקדים המסכן חיי אדם, אמר פרופסור חיים דורון, בפגישה עם כתבים לענייני בריאות. גם השתתפות זו נמצאת בסימן שאלה, שכן יש דיון על קיצוץ נוסף בסך 46 מיליון דולר. במקרה כזה תרד השתתפות הממשלה בהוצאות קופת־חולים לכדי אפס. פרושו של דבר, הרס שירותי הבריאות הציבוריים.

פרופסור דורון הוסיף, כי בתקציב יש הורדת מס מקביל מ־5.45 אחוזים ל־4.95 אחוזים, עד כה לא נמצא הכסף כדי לכסות את ההוצאות הכרוכות בביצוע ההסכם עם האחיות.

ההצעה בדבר ייקור יום אישפוז לשם כיסוי הוצאות הכרוכות ביישום ההסכם עם האחיות פירושה הטלת עומס מיצוע ההסכם גם בבתי־חולים ממשלתיים על קופת־חולים הכללית.

קופת־חולים, אמר פרופסור דורון, עשתה מצידה הכל כדי לעמוד בהסכם שנחתם לפני חודשים מספר

29.12.86

התנועה הרפורמית מאיימת על ש"ס ב„ביזוי בג"ץ"

השבוע מסתיימת תקופת 30 הימים שבמהלכה על הרב פרץ לרשום את שושנה מילר כיהודייה ■ בש"ס מחפשים פתרון חלופי

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

אתמול עסקו ראשי תנועת ש"ס בכנסת בגיוס ח"כים לוועדת החוקה חוק ומשפט, להכנסת סעיף חדש בתעודת הזהות, כדי לפתור את בעיית שושנה מילר.

ראשי התנועה הרפורמית הודיעו לאנשי משרד הפנים, כי אם המילה יהודייה לא תרשם השבוע בתעודת הזהות של מילר, יאשימו את השר פרץ ואנשיו בביזוי בית־המשפט הגבוה לצדק.

כל הפרשה התעוררה לחיים בעקבות פסק־הלכה של הרב אלישיב, הנחשב לגדול הפוסקים בארץ, הקובע כי הרב פרץ איננו יכול לרשום בתעודת הזהות של שושנה מילר את המילה יהודייה. קודם לכן, התיר האב הרוחני של ש"ס, הרב הישיש ש"ך, לשר הפנים לרשום יהודייה.

פסיקת הרב אלישיב מחייבת את הרב ש"ך, ואכן זה הורה לשר־הפנים לפעול בהתאם.

בקשות נוספות

לאחרונה נפגש היועץ המשפטי של משרד־הפנים עם ראשי התנועה הרפורמית בארץ וביקש מהם, כי יסכימו לדחות את הרישום בתעודת הזהות של מילר. הרפורמים דחו את הבקשה והודיעו, כי לפי החוק יש לבצע את הרישום תוך 30 יום, אחרת יחשב הדבר לביזוי פסק הדין של בית־המשפט העליון בשבתו כבג"ץ, על כל המשתמע מכך. נודע, כי עוד מספר יהודים שעברו גיור רפורמי, הגישו בקשה למשרד־הפנים בת"א כדי שירשמם כיהודים.

בינתיים רבה ההתרוצצות בסיעת ש"ס, היועצים המשפטים של הסיעה המליצו, על הוספת סעיף חדש לתעודת הזהות — לאום קודם, ש"ס ביקשה את ברכת רה"מ לרעיון החדש וקיבלה אותו. ניתן לקבל את השינוי, בהרמת ידים, בוועדת החוקה חוק ומשפט. אתמול ניהלו ח"כ ש"ס ואחרים שיחות ארוכות עם ח"כים מהקואליציה כדי שיתמכו בשינוי. בש"ס לא סומכים על הבטחת שמיר, שכן, לדבריהם, אין שליטה מוחלטת על ח"כים מהמחנות היריבים ב„חרות", וגם על ח"כים מהליברלים.

פרץ „יברח" לחו"ל

בינתיים הודיעו חוגים חרדים ממחנות יריבים לש"ס, כי הוספת הסעיף לאום קודם לתעודת הזהות, היא שגיאה חמורה של ש"ס והיא בבחינת הוספת חטא על פשע.

בש"ס העלו מספר רעיונות לפתרון הבעיה אם השינוי בתעודת הזהות לא ייצא לפועל. השר פרץ ייסע לחו"ל וממלא מקומו („גוי של שבת") יתן את ההוראה לרשום את מילר כיהודייה. לפי רעיון אחר, פרץ יפרוש זמנית מהממשלה עד שהבעייה תיפתר.

מאיר אזרי, מזכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת בישראל, אמר בתגובה, כי הוא רואה את ההתפתחות החדשה בדאגה רבה. „נעורר את כל יהדות העולם. זהו סיפור שלא יכול להתרחש, זה ביזוי כל התהליך של גיור בעם היהודי וזה גם ביזוי של פסיקת הבג"ץ. על סמך ההבטחות שיש לנו, גם בוועדת החוקה, אני לא מאמין שהמהלך החדש הזה של ש"ס יעלה בידם", אמר.

מתקן האישפוז הגדול ביותר של צה"ל נחנך אתמול אחרי הצהריים בצריפין, לא רחוק ממרפאות המומחים של חיל־הרפואה. (צילום: יוני ריוף ודובר צה"ל)

מבצע נוסף להחזרת נשק וציוד לצה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„לטונות צה"ל מתכוונים לקיים באביב הקרוב מבצע נוסף להחזרת נשק, אמצעי לחימה ופריטי ציוד צבאי אחר שהוצאו מרשות צה"ל ונמצאים בידי אזרחים ברחבי המדינה, באופן לא חוקי.

כזכור, ערך צה"ל מבצע דומה לפני כשנתיים. המבצע זכה להצלחה רבה והאזרחים החזירו לצה"ל פריטים בשווי מאות־אלפי דולרים.

בפרקליטות הצבאית הראשית ובמפקדת קצין משטרה צבאית ראשי, המופקדים על הנושא, קיימת סברה, כי במלחמת לבנון ובתקופה שאחריה הוצאו פריטים רבים מרשות הצבא. על־פי רישומי המחשב של צה"ל, חסרים כלי נשק רבים ותחמושת. האזרחים המחזיקים בנשק ובציוד חוששים להחזירו לידי צה"ל בשל העונש הצפוי להם.

במהלך המבצע הצפוי לא ירשמו את שמותיהם של מחזירי הציוד ולא יפתחו נגדם בהליכים.

מחאות בשטחים על גירוש הניה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

עיתוני מזרח ירושלים — „א־שעב" ו„אל־פג'ר" — שבתו אתמול כאות מחאה על גרושו של אכרם הניה ואישים שונים. מוסדות בשטחים, פרסמו הודעות מחאה וגינוי על הגירוש.

הוועדה לדיאלוג ישראלי־פלשתיני ומשלחת השלום מרומניה, גינו את הגרוש וציינו, כי זה צעד שרירותי. הם קובעים, כי התגובה תהיה הגברת המאבק נגד מדיניות היד החזקה ולמען השגת שלום צודק ולמען שובם של כל המגורשים הפלשתינים — ובראשם אכרם הניה — למולדתם.

מפקד חיל־האוויר, אלוף עמוס לפידות:

אנו עלולים להיות לא מוכנים לקראת אירועים לא צפויים

„קיימת הרגשה בציבור שהביטחון כבר לא מהווה בעייה ראשונית, אולם אנו עלולים למצוא עצמנו לא מוכנים לקראת אירועים לא צפויים וכבר היו דברים מעולם".

זאת אמר מפקד חיל־האוויר, האלוף עמוס לפידות שהופיע אמש במסגרת המועדון הכלכלי באשקלון.

הדובר אמר, כי תפקידי צה"ל בעיקר להרתיע ולמנוע מלחמות: „שטחי המדינה קטנים ולא היינו רוצים להגיע למצב שהמלחמה הבאה, אם תהיה, תתנהל על אדמת ישראל. עדיין יש לנו עדיפות איכותית על האויב, יש לנו יתרון טכנולוגי וכושר אילתור שעמד במבחן במלחמות קודמות. כל אלה מתמודדים מול היתרון הכמותי של האויב, כאשר המדינות כולן מצטיידות במיטב הציוד המלחמתי המשוכלל".

ניסיון קרבי

האלוף לפידות הוסיף, כי עיראק רוכשת נסיון קרבי שלא יסולא בפז, וסוריה בונה עצמה למלחמה. ירדן וסעודיה מצטיידות, וגם מצרים, עימה יש לנו הסכם שלום, לא כיתתה חרבותיה לאתים. המטוסים הופכים למתוחכמים יותר, הם יקרים יותר ומיועדים לשירות ארוך יותר מאשר בעבר. „תפקיד חיל־האוויר להגן על שמי המדינה ולהשיג עליונות אווירית", אמר.

להלן הרחיב את הדיבור על השכלולים המתקדמים ביותר שקיימים במטוסים המודרניים המצוידים במחשבים ובציוד אלקטרוני, עד כדי כך שהמטוס מנהל ממש דו־שיח עם הטייס. הוא גם מסר פרטים על העלויות ובין היתר, שצה"ל מוציא כחצי מיליון דולר לשנה כדי להכשיר טייס קרבי ועלות שעת טיסה מגיעה לכדי עשרת אלפים דולר.

מלחמות שנות ה־90

„אנחנו מתמודדים בבעיות תקציביות קשות ועלינו לתת תשובה למלחמות שנות ה־90 ולעמוד במלחמות מוחות, כאשר מצד שני יש פחות תקציב ואז יש פחות ביטחון. הציבור צריך לדעת על כך ולהיות מודע לנעשה.

בהתייחסו ללוחמה כימית חווית, אמר האלוף, שאכן אין להוציא מכלל אפשרות שנעמוד בפני התקפה כימית, אולם האויב יודע שיש לנו תשובה. זה היה בעבר גורם מרתיע, ואני מקווה שזה יהיה גם בעתיד, אולם אין ביטחון שלא יקרה הגרוע ביותר — אמר הדובר. (עתים)

האלוף אורי אור ישוב מחו"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

האלוף אורי אור אמור לשוב בימים אלה ארצה משהות של ארבעה חודשים בחו"ל.

לאלוף אור, ששהה ארבעה חודשים בחו"ל לצרכי לימודים, אין עדיין כל תוכנית שיבוץ בצמרת המטה הכללי ועתידו בצה"ל אינו ברור לפי שעה. גורמים יודעי־דבר סבורים, כי בסיטואציה מסוימת, לאחר מינוי הרמטכ"ל הבא של צה"ל עשוי האלוף אור לכהן כסגן רמטכ"ל.

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב. טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv-67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר הרדים 102—121. טל' 6—225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 83154 רח' פבוער 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

שי עובד, מנהל האירועים ב„פלאזה ירושלים":

חנוכה בירושלים; סילווסטר בת"א

מה חוגגים אצלכם בכלון: את חג החנוכה או את הסילווסטר?

ביום ששי קיבלנו את החג עם פסנתרנית וזמרת ששרו שירי חנוכה. אתמול היו אצלנו „נערי הכוכבים" עם משואות, שהדליקו את הנרות. היום יהיו לנו ריקודים תימניים מסורתיים באיזור הבר. מחר נדליק נרות לעובדי המלון ביחד עם האורחים, וביומיים הנותרים נסתפק בהדלקת נרות חנוכה.

אני מבינה, אם כך, שאינכם חוגגים את הסילווסטר?

לא.

בעקבות דרישת הרבנות הראשית?

כן, ומאחר והקהל שלנו בימים אלה הוא יהודי מסורתי, לא ראינו טעם להתווכח עם הרבנות בנושא הזה.

ובתי־המלון האחרים בירושלים?

ככל הידוע לי, חוגגים עוד כמה בתי־מלון את חג החנוכה עם מסיבות וסופגניות.

כלומר, איומה של הרבנות כי תפסול את ההכשרים של בתי המלון, שיחגגו את הסילווסטר בירושלים, הועיל?

כן, כולם חוששים. וגם אם יחגגו את הסילווסטר לא יעשו את זה באופן מופגן.

סוזן כפיר, מנהלת האירועים בפלאזה תל־אביב:

אנחנו עושים מסיבת סילווסטר עם שלוש ארוחות: בלובי יש לנו מזנון חופשי חלבי, עם פסנתרן וזמרת לכל הלילה, במחיר של 30 דולר לאיש. למטה, במסעדת „הקומקום" — מזנון בשרי אמריקני יחד עם מנגן יםתיכוני עם תזמורת שתנגן מוסיקה שקטה בנוסח שנות ה־60, במחיר של 40 דולר לאיש. בגריל־רום נגיש ארוחת גורמה רומנטית עם מקומות שמורים ותפריט קבוע בליווי גיטרה במחיר של 55 דולר לאיש. בדיסקוטק שלנו תנגן תזמורת במשך כל הלילה, ובחצות יקבלו כולם שמפניה בלי הגבלה. יהיו גם משחקים עם מסכות וכובעים שיחולקו לכל החוגגים כמו בארה"ב. ותהיה גם תחרות ריקוד, שבה יוגרל פרס בין הרקדנים הטובים ביותר.

ומה מידת הביקוש?

כמעט כל הכרטיסים נמכרו.

האם לא נדרשתם לחגוג את חג החנוכה במקום את הסילווסטר?

כן, נדרשנו. אז מי שרוצה לחגוג את הסילווסטר — ניתן לו, ומי שרוצה לחשוב שאנחנו חוגגים את חג החנוכה — שיחשוב.

אתי רונאל

● באסון האווירי שאירע בקרבת שדה התעופה המזרח גרמני בליך שנפלד ב־12 בדצמבר, מצאו את מותם 72 אנשים — על כך מסרו היום שלטונות גרמניה המזרחית. (עתים)

צוות משותף לצה"ל ולקיבוצים להחזרת קצינים לשירות קבע

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צוות משותף לצה"ל ולתנועות הקיבוציות, שיתרכז בהחזרת קצינים לצבא הקבע, הוקם אתמול. בצוות משתתפים קצינים בכירים ממפקדת חילות השדה, מהמנהל הסגל ומאגף כוח־אדם, ורכזי ועדות הבטחון של תק"ם והקיבוץ הארצי.

הצוות קבע לו כיעד מיידי לפעול להחזרתם לשירות קבע של 30 בני קיבוצים לתפקידים של מפקדי פלוגות וגדודים. יצוין, כי בתחום זה של קצונה זוטרה סובל צה"ל ממחסור קשה.

אתמול כונסה ישיבה ראשונה של הצוות בראשות ראש כוח־אדם במטכ"ל, האלוף מתן וילנאי. האלוף אמר, כי „הגיע הזמן לעשות יותר להחזרת בני קיבוצים לשירות בצה"ל כקצונה. ובמקרה זה צריך להיעזר ברצון הטוב ובהבנה שגילו התנועות הקיבוציות לנושא זה".

כתבנו הצבאי מציין, כי למרות העובדה שהצוות יתמקד בקצונה הזוטרה, הרי שהתנועה הקיבוצית ממשיכה במאמצים להחזרת קצינים בכירים לשירות לפרקי זמן שונים. כזכור, חזרו בחודש האחרון ארבעה אלופי משנה מתק"מ לשירות בצה"ל.

לאמא נחמה
שולה קלמן והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד על מות האב
יצחק בורשטיין
ההלוויה תתקיים היום 30.12.86 יום ג'
בשעה 16.00 בקיבוצנו
בית ניר־יצחק

ביום השלושים לפטירת חברתנו
זהבה קורין ז"ל
יפקדו בני המשפחה וידידים את קברה
ביום ה' 1.1.87 בשעה 14.15 בבית הקברות
המשפחה
ובית משמר־העמק

שמיר־פרס־רבין תמימי דעים: הדו"ח על השב"כ – סוף־פסוק!

בליכוד חגגו ושלחו לראש הממשלה ברכת יישר־כוח. ח"כ ויינשטיין: צריך לפתוח בוועדת חקירה מי פתח בעלילת־הדם ● שחל קורא להקים שוב „ועדת איקס" לעניין השב"כ לצד ראש הממשלה ● יוסי שריד: ועדת חקירה ממלכתית צריכה לחקור כיצד הגיע שירות הבטחון לשפל המדרגה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" ומוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ראש הממשלה, יצחק שמיר, ומ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, נמנעו אתמול מלהגיב ישירות על הדו"ח בפרשת השב"כ. חוגים בלשכת ראש הממשלה לא הסתירו את שביעות רצונו של שמיר מן הדו"ח ואמרו בשמו, כי יש להסתפק בדו"ח ולהפסיק לעסוק בנושא.

מחוגי פרס נמסר, כי הוא מעיין בדו"ח ומכל מקום, אינו רואה בו עניין לפולמוס מפלגתי והוא לא ייגרר לפולמוס כזה.

השר משה שחל, שהיה בין יוזמי החקירה כפי שהתקיימה, הביע שביעות־רצון מעצם קיום החקירה ומרמת הדו"ח.

● **„לא מפתיע"**

השר אמנון רובינשטיין אמר, כי ממצאי הדו"ח לא באו לו כהפתעה. קשה לדעת לאלו מסקנות היתה מגיעה ועדת חקירה על־פי חוק, אילו הוקמה. על כל פנים — הוסיף — אין מקימים ועדת חקירה על־פי חוק לעניין האחריות המיניסטריאלית. יצויין, כי הוועדה במשרד המשפטים בדקה את פרשת השב"כ מבחינת החוק הפלילי בלבד, ולא מבחינת האחריות המיניסטריאלית, דבר שלא היה בסמכותה.

שר המשטרה חיים ברלב אמר, כי הוא עדיין תומך בוועדת חקירה על־פי חוק וכי החקירה שנעשתה על־ידי המשטרה ואחר־כך על־ידי משרד המשפטים, התייחסה להיבטים הפליליים בלבד של הפרשה.

שר האנרגיה, משה שחל, אמר אתמול, כי דו"ח הפרקליטים בפרשת השב"כ חושף ליקוי חמור בהליכי הממשל, כאחד המוסדות הרגישים במדינה, ויש לאמץ את המלצת אלוף (מיל.) אהרן יריב, ולחזור ולמנות ועדה נוסח „ועדת איקס", לפיקוח על השב"כ לצד ראש הממשלה.

שחל בירך את שמיר על זיכויו על־ידי משפטני משרד המשפטים, אך הוסיף כי בזיכוי זה אין משום שחרורו של רה"מ, מאחריות מיניסטריאלית למחדלי השב"כ. בעבר פיקחה „ועדת איקס" על השב"כ לצד רה"מ — הזכיר שחל — אך בגין ביטל אותה ב־1977. לאחרונה המליץ מי שהיה ראש אמ"ן, אהרן יריב, להקים מחדש ועדה כזו, אך המלצתו נדחתה. לדעת שחל, „דו"ח השב"כ לא מותיר לממשלה ברירה אלא להקים ועדה זו מחדש".

● **הליכוד חגג**

בליכוד חגגו אתמול את החלטת „ועדת השב"כ". בישיבת הנהלת הסיעה התקבלה החלטה המחזקת את ידיו של שמיר „על עמידתו האיתנה בפרשה". הסיעה גם שלחה לראש הממשלה ברכת יישר־כוח על „התנהגות אחראית בפרשה".

בישיבת הנהלת הסיעה תבע יו"ר הליכוד בכנסת, חיים קופמן, מהשר שחל להתפטר מן הממשלה „על רקע התנהגותו המתפירה וחסרת־האחריות כלפי שמיר במהלך חקירת הפרשה". יו"ר הליכוד טען, כי שחל „ממשיך להכפיש את שרי הליכוד גם עכשיו, והוא מפנה את מרצו להחלפת שר המשפטים בשר אחר". אם אין בדעת שחל להתפטר — ממליץ קופמן — עליו לבקש סליחה ומחילה משמיר.

אריאל ויינשטיין המליץ על הקמת ועדת חקירה שתבדוק מי פתח בעלילת הדם נגד שמיר בפרשת השב"כ, עלילה שסיכנה את המשך כהונתה של ממשלת האחדות. אוריאל לין הגדיר את התנהגותו של שחל בפרשה „הגורמה הנמוכה ביותר בפוליטיקה הישראלית". מנחם גולדשטיין העיר, כי הליכוד צריך לקרוא למערך כולו להודות בכשלונו. יורם ארידור קבע, כי מפעל העלילות של המערך נמשך. „מי שהעליל עלינו גם בפרשת ויסות מניות הבנקים והטבח בסבורה ובשתילה, נחל עוד כישלון. הציבור יזכור את הפרכת העלילות ולמעלילים לא תהיה תקווה". כני שליטא אמר כי „כיתת היורים שהל־אתיגור חיפשה את שמיר וקיבלה את אברהם שלום, עוד ניצחון כזה ואבדנו".

● **„ועדה — עכשיו"**

יוסי שריד טען בהופעת־בכורה בכנסת אחרי התקף הלב, כי דווקא עכשיו צריכה לקום ועדת חקירה ממלכתית. הגיעה העת לבדוק כיצד ירד שירות הבטחון שלנו לשפל המדרגה המבצעי והמוסרי, וכיצד קרה שהדרג המדיני לא ראה ולא שמע — אמר. הוא הזכיר כי אין זו הפעם הראשונה שיצחק שמיר לא רואה ולא שומע. דו"ח ועדת כהן, על הטבח במחנות הפליטים בסאברה ובשתילה, כבר האשים בשעתו את שמיר בקהות־חושים ובחוסר ערנות ודריכות. גם בעדותו בבית־המשפט לפני חמישה ימים בפרשת הקרקעות, לא ידע שמיר ולא זכר פרטים רבים. אם אדם שמכהן כרה"מ אינו ער ודרוך מספיק, אינו במלוא עשתונותיו, ספק רב אם הוא רשאי למלא את התפקיד האחראי מכולם, תפקיד ראש הממשלה". עוד אמר שריד כי פרשת אוטובוס 300 ופרשת בידוי הראיות, נשארות עכשיו יתומות מאחריות. היו פשעים — אבל אין פושעים.

„תוקפים ומריעים"

כתבנו לענייני מפלגות מוסרת, כי ח"כ עוזי ברעם אמר אתמול, כי במזכ"ל מפלגת העבודה הוא מרוצה מהעובדה שראש הממשלה, יצחק שמיר, יצא נקי מבחינה פלילית לפי קביעת היועץ המשפטי לממשלה ולאחר חקירת המשטרה, ולאור המלצת ועדת משפטנים. לדבריו, אלה אשר תקפו את רעיון החקירה באופן עקרוני, מריעים היום על תוצאותיה. „אנחנו — אמר — שתבענו חקירה משפטית, סבורים שדו"ח זה יהיה סוף־פסוק לפרשה הספציפית, אבל הוא הורה על ליקויים חמורים בתיפקוד השב"כ וביישום אחריותו המיניסטריאלית והפוליטית של ראש הממשלה על מוסד זה".

כתבנו שלמה גלזר מוסר, כי שר הבטחון, יצחק רבין, אמר אתמול כי הוא רואה בדו"ח על הפרשה סוף־פסוק. אין לי התנגדות לפירסום הדו"ח, אמר, ואינני רואה צורך ברפורמה במערכת הבטחון כתוצאה מהדו"ח. צה"ל נהג לפי כל אמות־המידה המקובלות. לגבי המערכות האחרות הקשורות בפרשה, אני מעריך שהוסקו כל המסקנות הנדרשות. אני בטוח שהשב"כ טוב, חזק ויעיל כפי שנדרש ממנו והיחסים בינו לבין צה"ל תקינים למילוי כל המשימות הנדרשות.

שר המשטרה, חיים ברלב, אמר אמש בפגישה עם הכתבים לענייני משטרה בירושלים, כי המשטרה בדקה בפרשת השב"כ את ההיבט הפלילי, אך לא נתבקשה, וגם לא יכלה, לבדוק את תיפקוד הדרג המדיני. הוא הוסיף, כי כאשר הוחלט על חקירה משטרתית ולא על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, היה ברור כי לא ייבדק תיפקוד הדרג המדיני.

„מי שמכבד הסכם הרוטציה צריך לכבד ההסכם איתי"

וייצמן למתנגדיו: אם אבא אבן סוציאליסט – אז אני באבו אבואה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

„קראתי בעיתון הבוקר, כי אנשי תק"ם מתנגדים להסכם ההצטרפות שלי, כי אני לא סוציאליסט. אם אבא אבן יכול להיות, אז אני יכול באבו אבואה". כך אמר אתמול עזר וייצמן בכנס מחנכים שנערך בכפר הנוער ניצנים, שעסק בקוטביות בחברה הישראלית.

וייצמן התפלמס שעה ארוכה אחרי ששמע כי יש באולם גם אנשי תק"ם: „אני לא סוציאליסט, אבל אני לא הסתבכתי במניות ובקניית מחסני ערוכה".

לדבריו, פרס הגיע לראשות הממשלה בזכות תמיכת „יחד" וויצמן עשה זאת לא רק בשל קירבה אישית אלא בעיקר בשל קירבת הדרך הפוליטית, ולכן „מי שמכבד את הסכם הרוטציה הצטרך גם לכבד את ההסכם איתי". וייצמן הזכיר כי לא הלך עם פרס לשם קבלת ג'ובים, כי „יכולתי להיות שר הבטחון בממשלת שמיר".

„לא ערביסט אלא הומאניסט"

וייצמן הרגיש את חשיבות שמירת הזכויות של המיעוט הערבי בישראל גם בשל טעמים מוסריים וגם כגשר לעשיית שלום עם מדינות ערב.

„יעזור לנו אלוהים אם נגיע למצב שנתייחס לאוכלוסיה הערבית באותן דרכים ושיטות שהתייחסו אלינו בגולה". הוא הוסיף כי שום מדינה ערבית לא תדבר עם ישראל ברצינות אם לא תימצא שפה משותפת עם ערביי ישראל.

על תפקידו האחרון כשר מיוחד לענייני הערבים אמר וייצמן כי מה שהדריך אותו בעבודתו היה חזונו הומאניסט שמנסה להבין ולאהוב בני־אדם.

את הכנס אירגן השילוב האזורי בדרום שליד ההסתדרות.

צה"ל פתח באש לעבר כוח או"ם – מאשימים ביוניפי"ל; צה"ל: לא ידוע

חיילי צה"ל פתחו אתמול באש לעבר חיילים נפאלים של כוחות או"ם בלבנון, אך איש לא נפגע — על כך מסרו כתבים מקומיים המסתמכים על מקור ביוניפי"ל.

מקור זה אמר, כי חיילים ישראלים פתחו באש לעבר ג'יפ של הנפאלים באיזור הבטחון בדרך המובילה מאל־ביארה למטה הראשי של יוניפי"ל בנאקורה.

עוד אמר המקור, כי צה"ל וצד"ל פתחו כמה פעמים באש בשבוע שעבר מעמדותיהם בגיזרות ביניה ... ג'בייל לעבר חיילים של היחידה האירלנדית.

כזכור, אמר שר ההגנה של אירלנד, כי היחידה האירלנדית של יוניפי"ל לא תוכל למלא את שליחותה כל עוד שולטת ישראל בשטחים בלבנון, זאת, בעקבות מותו ב־9 בדצמבר של חייל יוניפי"ל מהיחידה האירלנדית, שנהרג על־ידי צד"ל.

כתבנו הצבאי מוסר: מקורות צבאיים בכירים אמרו אמש, כי הנושא אינו מוכר להם וכי לא נרשמה כל היתקלות עם יוניפי"ל בעת האחרונה.

בכנסת

מוטי בסוק

הרפואה הציבורית — במצב של טיפול גריאטרי או אמירת קדיש?

עד היום חקרה המשטרה שלוש תלונות בלבד נגד רופאים, בגין עיסוקם ברפואה שחורה — סיפר אתמול נצ"מ איתן גורני, לוועדת העבודה והרווחה.

מנהל ביה"ח קפלן, ד"ר חיים גורדון, טען כי אי־אפשר לקיים רפואה ציבורית על רמה תמורת דמי ביטוח של 200 דולר לשנה, שהוא התשלום היום לקופות־החולים. ד"ר וארון, מנהל ביה"ח אסף־הרופא, סיפר כי במקביל לרפואה השחורה בין הרופאים, מתפתחת היום רפואה שחורה בין האחיות. תקציב ביה"ח אסף הרופא הוא פחות מ־20 מיליון דולר לשנה מול תקציב של 620 מיליון דולר של ביה"ח מקביל בארה"ב. יו"ר ההסתדרות הרפואית ד"ר רם ישי טען, כי אין מנוס מהכנסת רפואה פרטית לתוך מערכת בתיה"ח.

סגנו, ד"ר א. אורנשטיין אמר, כי השאלה היא האם הרפואה הציבורית נמצאת היום בשלב של טיפול גריאטרי או בשלב של אמירת קדיש. חמישים אחוז מהאוכלוסיה מקבלים היום רפואה מועדפת ולוקחים את התורים מכל המסכנים האחרים. במחצית הזוכה לטיפול עדיף, נמצאים בעלי הכוח והמעמד הכלכלי והפוליטי, וכן עובדי בתיה"ח ובני משפחותיהם.

יו"ר הוועדה אורה נמיר (מערך) אמרה כי אין להתיר הכנסת רפואה פרטית לתוך מערכת הרפואה הציבורית.

היו"ר הלל: הממשלה לא מספקת עבודה לכנסת

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

בפתח ישיבת הכנסת תקף אתמול יו"ר הכנסת את יחסה של הממשלה לבית.

„ברצוני להביע את צערי וגם את תרעומתי על כך שסדר היום שלנו מדולל מאוד. יש תופעה קשה מאוד בזמן האחרון, שהממשלה איננה מספקת עבודה לכנסת. הצעות חוק או נושאים אחרים לדיון, בימי ישיבות המיועדים לממשלה, ימי שני ושלישי, אינם מונחים על השולחן, וכאשר אנו מבקשים להכניס בימים אלה הצעות לסדר היום, גם כדי למלא את חיי הכנסת בתוכן וגם כדי לתת לח"כים אפשרות להתבטא, התשובה של השרים בדרך־כלל היא, שהם עסוקים באותו יום ואינם יכולים לבוא".

היו"ר הלל פנה לרה"מ ולשרי הממשלה וביקש מהם להביא בחשבון, כי בעתיד יצטרכו לענות להצעות לסדר היום, גם בימי שני ושלישי.

מפ"ם התחייבה להיות כתובת לעולי אתיופיה

מאת כתב „על המשמר"

נציגים מהתאחדות עולי אתיופיה היו אתמול אורחי סיעת מפ"ם בכנסת.

הם העלו בפני חברי־הכנסת את הבעיות הקשות הכרוכות בקליטתם בארץ ובעיקר את המציאות האכזרית בה חיים חלקי משפחות של העולים שנשארו באתיופיה, שם הם סובלים מרדיפות ואיומים ומנושלים מכל אפשרות של קיום.

סיעת מפ"ם התחייבה להיות כתובת לטיפול בבעיותיהם ולהעלותן בוועדות הכנסת. כן התחייבה הסיעה לבחון את המדיניות הנקוטה בידי הממשלה ביחס להעלאת שארית הקהילה מאתיופיה. מפ"ם תתבע פעולה נמרצת, בכל האמצעים, כולל הכספיים, לחיסול גולה סובלת זו.

ועדת החינוך הולכת ל„אוונטי פופולו"

ועדת החינוך של הכנסת תצפה היום במשותף בסרט הישראלי „אוונטי פופולו" — ישראלי מכוער, מצרי יפה. הסרט נבחר לייצג את המדינה בתחרות פרס האוסקר.

הוועדה תחזה בסרט, במסגרת הדיון שהיא אמורה לקיים בהצעה לסדר היום של עוזי לנדאו (ליכוד). הדיון יתקיים במועד מאוחר יותר. עם הח"כים יצפו בסרט גם עיתונאי הכנסת ומוזמנים. זו הפעם השלישית שהכנסת הנוכחית צופה בסרטים. קדמו ל„אוונטי פופולו" „מאחורי הסורגים" של האחים ברבש ו„השואה" של קלוד לנצמן.

הרמטכ"ל ביקש ייעוץ משפטי לגבי חלוקת הכרוזים של „יש גבול"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי הורה אתמול ליועציו המשפטיים לבדוק ולהגיש לו חוות־דעת משפטית בעניין חלוקת הכרוזים שהפיצה בשבוע שעבר תנועת „יש גבול" בשטחים.

צה"ל ערך אתמול תחקיר בעניין זה ותישאל מספר אנשי מילואים בפיקוד המרכז. מהבדיקה עולה, כי מספר חברי „יש גבול" חילקו ביום שישי שעבר כרוזים הקוראים לחיילי צה"ל לסרב לשרת בשטחים. הכרוזים מסבירים את האפשרויות החוקיות, לכאורה, לסרב לשרת בשטחים. הכרוזים חולקו בעיקר לאנשי מילואים באיזור רמאללה.

הרמטכ"ל ביקש מהפרקליטות הצבאית הראשית לבדוק האם יש בכרוזים הללו משום הסתה. מקורות צבאיים טענו אמש, כי צה"ל רואה בחומרה רבה חלוקת חומר פוליטי בתוך הצבא והחתמת אנשי מילואים לצורך מאבקים פוליטיים. „אם יתברר שהכרוזים אכן עוסקים בהסתה, ישקול צה"ל הגשת תלונות נגד חברי „יש גבול", אמרו המקורות.

צד"ל מתבצר מחשש לחידוש התקפות המחבלים על מוצביו

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

בשבועות האחרונים החל צד"ל להשקיע מאמצים רבים בביצור מוצבים של חיילי צבא דרום-לבנון, הערוכים לאורך גבולה הצפוני של רצועת הבי־טחון. זאת, במטרה לסכל ניסיו־נות התקפה של מחבלים לאחר שהוסקו לקחים מהתקפות הגדולות בספטמבר ובנובמבר נגד מוצבי צד"ל לאורך הגבול על-ידי אנשי חיזבאללה.

לאחר שהופקו הלקחים, הוחלט להשקיע מאמצים גדולים למיגון ולביצור נוסף של המוצבים, לצד אימונים מיוחדים לחיילי צד"ל, אשר נועדו לחזק את יכולתם לעמוד מול התקפות ארגוני המחבלים. גורמים בצבא דרום-לבנון מרגישים, כי לאחר כמה ניסיונות מוצלחים של המחבלים לתקוף מוצבי צד"ל בספטמבר ולכבוש שניים מהם, נבלמו רוב ההתקפות וסוכלו בעוד מועד הניסיונות לחזור על הכיבושים.

גורמים בצד"ל ציינו, כי מתוך ארבע התקפות, סוכלו שלוש ורק אחת הצליחה — גם אם לא להשתלט על המוצב, לפחות לפגוע ביושביו.

גורמים בצד"ל מדגישים, כי בת־קופה האחרונה התמעטו ההתקפות כאשר אחת הסיבות, לדברי גורמי צד"ל היא המספר הרב של נפגעים הנגרמים למחבלים.

בהתקפה הגדולה האחרונה שער־כו המחבלים על מוצבי צד"ל מול הכפר מיידון, נהרגו כ־19 מחבלים. גם היכולת של צד"ל בסיוע צה"ל להשיב התקפת-נגד לעבר הכפרים מהם יוצאים המחבלים כגון מיידון מסייעת ללא ספק, לדברי גורמי צד"ל, למתן ניסיונות מחודשים של המחבלים לתקוף מוצבי צד"ל.

בצד"ל סבורים, כי למרות הקר־בות בין השיעים לפלשתינים בדרום-לבנון, ייתכן שארגון „חיזבא־ללה" וגופים שיעים קיצוניים אחרים ינסו לפגוע שוב ברצועת הבטחון כדי להוכיח שאין המלחמה שמצפון לרצועת הבטחון פוגעת ברצון „חיזבאללה" לפגוע בצד"ל וברצועת הבטחון.

מקורות צבאיים ישראלים מעריכים:

„נצחון מוחלט לאש"ף במלחמת המחנות — תמורת מחיר יקר"

8000 לוחמים לאש"ף בלבנון מצויידים בנשק קל

אש"ף יצא מנצח מ„מלחמת המחנות" והמליציה השיעית „אמל" היא המנוצחת הגדולה. אולם אש"ף שילם מחיר יקר מאוד על נצחונו — כך מעריכים מקורות צבאיים ישראליים.

„אש"ף גבר לחלוטין על „אמל" והוא שולט, מבחינה צבאית, בשטח — הוסיפו המקורות בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

„לעומת זאת, נאלצה המליציה השיעית להודות, כי אין היא מסוגלת להילחם נגד המחבלים הפלשתינים. ו„אמל" נאלצה להכיר בחולשתה ובבידודה".

המקורות הצבאיים הישראליים מעריכים את כוחות אש"ף בלבנון, בסוף שנת 1986, ב־8000 לוחמים, הנחלקים כך: צידון־מגדושה — 2500, בסביבות ביירות — 2300, צור — 300, איזור הרי השוף — 900, טריפולי — 700, בקעת־לבנון — 1000. הם מצויידים בעיקר בנשק קל, אך נראה כי יש להם מלאי תחמושת בלתי־נדלה.

הציוד הכבד מוגבל למקלעים כבדים 12.7 מ"מ, מטולי־רקטות ותותחי נ.מ. סובייטיים 76 מ"מ, בהם הם משתמשים כתותחי־שדה.

אותם מקורות אישרו, כי רוב הנשק הגיע ללבנון דרך נמל ג'וניה שבשליטת המליציה הנוצרית.

אשר לזירה הפוליטית, מציינים המקורות הישראליים, כי אש"ף הצליח לבודד את „אמל", לרכוש את אהדת חיזבאללה ואת תמיכת הדיפלומטים האיראניים ולהבטיח את הנייטראליות של הדרוזים ואת הסיוע הפעיל של הנוצרים.

אולם — מוסיפים המקורות — אש"ף שילם מחיר יקר מאוד תמורת נצחונו. לפי סיכומים של אש"ף הוצאו 2400 לוחמים פלשתינים מכלל פעולה, דהיינו שליש מן המחבלים, וההרס במחנות הפליטים הפלשתיניים „עצום".

עוד מעריכים בישראל, כי הניצחון של אש"ף רופף. הוא הושג רק הודות לאי־התערבות מצד הסורים, והכל יכול להשתנות אם הללו יחליטו להתערב. יתר־על־כן, האחדות בשורות המחבלים, שבאה לידי ביטוי בשטח במהלך הקרבות — לא הומחשה בזירה הפוליטית.

מכוניות 1300־1600 סמ"ק יוזלו ב־12־18 אחוז; הקטנות יתייקרו

נמשך הקיפאון בשוק המכוניות — בהמתנה ל־1 בחודש

מאת אייל שגב, כתבנו הכלכלי בתל-אביב

הצווים החדשים, על-פיהם יוקבעו מחירי מכוניות חדשות שנפח מנועיהן עד 1600 סמ"ק, ייחתמו כנראה היום.

בצווים אלה ייכללו גם מרכיבים כמו מתח השיווק החדש של היבואנים (18 אחוז), השפעת העלאת מחירי הרכב על-ידי היצרנים בחו"ל והשינויים בשערי המטבע.

המחירים שייקבעו בצווים החד־שים יהיו מירביים, נקובים בשקלים. מחירים אלה שונים מהמחירים שפורסמו לפני יומיים על-ידי המכס ואשר התייחסו רק לשינויים במחיר הנובעים מהשינוי בשיעורי המיסוי. לפיכך, תהיה התייקרות של מספר אחוזים ברוב המכוניות שנפח מנועיהן עד 1300 סמ"ק, בניגוד לטענת המכס כי מכוניות אלה יוזלו בשיעור של 2־4 אחוזים. ואילו רוב המכוניות שנפח מנועיהן בין 1300 ל־1600 סמ"ק יוזלו בשיעורים שבין 12 ל־18 אחוז.

בימים האחרונים נמשך הקיפאון במכירות מכוניות חדשות ומכוניות משומשות, בגלל הציפיה לפירסום המחירונים החדשים. גם אתמול לא היתה התעוררות בשוק הרכב, ונראה כי הקונים ממתינים להתבהרות המצב ב־1 בחודש.

ברמב"ם מוכנים לטפל בילדה מצרית בת 5 שמשקלה 90 ק"ג

הדיה אל־ג'והרי סובלת כנראה מפגיעה במרכז השובע במוח ומשמינה מגיל שנתיים במאות גרמים מדי שבוע ללא הפסקה ● האב פועל ניקיון פנה לעזרה באמצעות העיתונות

רופאי־ילדים במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה הביעו את נכונותם לטפל בילדה מצרית בת 5 שלקתה בהשמנת־יתר ומשקלה 90 ק"ג.

בכך נענו הרופאים החיפניים לקריאתו הנואשת של אבי הילדה, המתגורר עם משפחתו בכפר בקרבת העיר טנטה, בירת איזור הדלתה של הנילוס. מצוקתה של הילדה, הדיה אל־ג'והרי, פורסמה בשבועות האחרונים בעיתונות המצרית, המרחיבה את הדיבור על תופעת השמנת־היתר שפקדה אותה. האב פנה באמצעות העיתונות בתחינה אל רופאים מומחים בעולם לסייע לו להחזיר את בתו למשקל התואם את גילה.

כך הגיע המקרה לידיעתם של הרופאים החיפנים, והם הביעו באמצעות כתב עתי"ם את נכונותם לסייע, בתקווה שבאמצעות העיתונות תגיע הידיעה על כך למשפחת הילדה במצרים.

הרופאים החיפנים מטפלים זה שנים בילדה ישראלית בת 12, שמשקלה מגיע כיום לכ־90 ק"ג ויותר, לאחר שנפגעה במרכז בקרת־השובע במוח, בעקבות שלושה ניתוחים להסרת גידולים ממוחה.

כתוצאה מן הניתוחים הללו, איבדה הילדה את השליטה על מערכת התזונה ואינה יודעת עוד שובע.

הדיה אל־ג'והרי נולדה בלידה רגילה והתפתחה בשנות חייה הראשונות באורח טבעי, אך בהיותה כבת שנתיים לקתה בחום גבוה. במהלך הטיפול קיבלה זריקות, ובעקבות זאת החל משקלה לעלות במאות גרם מדי שבוע, ללא הפסקה.

אביה של הילדה, סדיק אל־ג'והרי, פועל ניקיון במקצועו, אמר כי הוא מוציא את כל משכורתו הדלה על טיפולים רבים אך כל אלה לא הצליחו עד כה להתגבר על התופעה. האב אמר כי בתו עולה במשקל מדי שבוע עד כדי כך שהוא נאלץ לקנות לה בכל שבוע בגדים חדשים.

רופאי הילדים במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה ציינו, כי תופעה זו של פגיעה במרכז בקרת השובע (ההיפותלמוס במוח) היא תופעה ידועה בקרב הקהילייה הרפואית. הם הביעו השערה, כי ייתכן שהילדה לקתה בדלקת קרום המוח שפגעה בהיפותלמוס. הדבר ניתן לאיבחון באמצעות הסורק האלקטרוני, אך אין טיפול רפואי לדיכוי הרעב הפוקד חולים אלה. (עתי"ם)

המתנדבת נמצאה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

המתנדבת רנטה באום (29) שתלונה על היעלמה הוגשה בקיבוץ ברור־חיל, נמצאה בריאה ושלמה.

אחרי שתמונתה פורסמה בעיתונים, זיהתה אותה עובדת מינימרקט ברחוב בן־יהודה בתל־אביב שהודיעה על כך למשטרה. ניידת לקחה אותה למשטרת מרחוב הירקון

אנשים ואירועים

טיסה ניסיונית של הלביא תיתכן החודש

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

טיסה ניסיונית של מטוס ה„לביא" תיתכן החודש, אפילו השבוע — אמר אתמול מנהל פרויקט ה„לביא", מנחם עיני, בטקס במפעל „ישקר" בנהריה, המייצר חלקי מנוע ה„לביא".

הטקס התקיים לרגל העברה חגיגית של משלוח החלקים הראשונים למנוע ה„לביא" שייצר מפעל „ישקר" בעבור מפעלי „מנועי בית-שמש".

מנהל הפרויקט מסר, כי רק תנאי מזג־אוויר יכולים לעכב את טיסת הניסוי של ה„לביא". לדבריו, מדובר בנושא מתקדם שהוא כ„רכבת מהירה שאי־אפשר כבר לעצור אותה".

סטף ורטהיימר, בעליו של מפעלי „ישקר", ציין כי פרויקט ה„לביא" יוסיף לגאוות תושבי ישראל, יעודד את הציונות, יגביר את זרם העולים ארצה וייתכן שיגרום לשובם של יורדים.

נר לי

● ילדי שכונת מוסררה בירושלים הפתיעו אתמול את שר החוץ שמעון פרס בלשכתו, בבואם לברכו לרגל החנוכה. (צילום: „סקופ 80")

...וגם לי

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הצטלם אתמול עם שניים מנכדיו במסיבת חנוכה בלשכתו (צילום: חנניה הרמן)

גם לחם הקודש יכול להעביר איידס

לונדון. — הארכיבישוף מיורק, סגן ראש הכנסיה האנגליקנית, הציע לנקות את הגביע של פולחן המיסה כל אימת שמשתמשים בו, באמצעי זהירות מפני הפצת מחלת האיידס.

ד"ר ג'ון האבגוד, אמר במינשרו לרגל השנה החדשה כי המשתתפים בטקס אינם צריכים לחשוש מפני שימוש בגביע משותף, אך שינויים קלים עשויים להפיג את חששות המאמינים.

הוא אמר כי רצוי שחולי איידס יטבלו את לחם הקודש בגביע ויאכלו את הלחם יחד עם היין, וכך צריכים לעשות אלה שיש להם חתכים או פצעים על שפתותיהם. את הגביע יש לנקות בחומר חיטוי מיוחד לאחר שכל אדם יקבל את לחם הקודש והיין.

הכנסיה הקתולית ביטלה בימי הביניים את שתיית היין ע"י הנוכחים במיסה, והם אוכלים רק את הלחם. את היין שותה הכומר בלבד.

בכנסיות המזרחיות שותים המאמינים גם את היין. (ע"ד)

קרובים רחוקים

מאת עוזי מחנימי

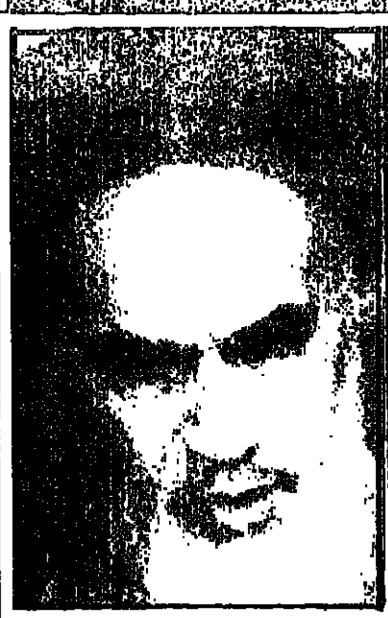

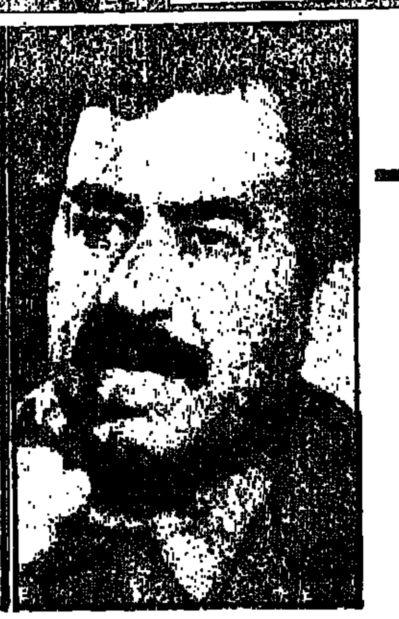

● צאדם (מימין) וחומייני. דוגמה לקללה נוראה: „ציוני אחד!!!"

קללות לשעה קשה

לכאורה, כותרת המרמזת אולי על הת־נכלות שליטי טהראן ליהודיה, הרוצים לעלות לישראל. למעשה, כותרת לכל רוחבו של העיתון העיראקי „אל־ג'ומהוריה" מיום שישי שעבר. „הציונים מטהראן" הם החיילים האיראניים שפתחו בסוף השבוע במתקפה (שכנראה נכשלה) באחד מקטעי חזית הלחימה עם עיראק.

הפתיחה של מאמר המערכת באותו עיתון, לא רחוק מהכותרת הראשית: „שליטי איראן הציונים, לא הבינו עד עתה את הלקח שלימד אותם המפקד המהולל, צדאם חוסיין. לא הבינו האווילים את גודל המכה שספגו מכוחותינו האצילים... הם ממשיכים בחלומותיהם, הניזונים מהמוס־דות הציוניים העולמיים, וממשיכים בהת־קפותיהם כהם הם משתמשים בנשק מבני־דורותיהם הציונים".

עוד כותרות נבחרות מעיתון „המע־רכה": „קטענו את ראשי השפלים", „קבר־נו באדמה את החומייניסטים". השנאה לאיראנים המקיזים את דמם של העירא־קים זה יותר משש שנים — מובנת, אך נראה כי אפילו ברגעים קשים מוהלים העיראקים את השנאה במנה גדושה של „ציונות", וכינוי האיראנים „ציונים" היא, כנראה, הגינוי החריף ביותר שמצוי בלקסיקון העיראקי.

היפר־ליבראלי

בסוריה שכחו מזמן כי יש מדינה בשם מצרים. מאז הסכמי „קמפ דיוויד", מכונה מצרים בשופרות התעמולה הסוריים בכינוי „משטר קמפ־דיוויד". היה מעניין, על כן, לשמוע לאחרונה על משלחת האופוזיציה המצרית שביקרה בדמשק.

השבועון הפלשתיני „פלשתין אל ת'ורה" פירסם בגליונו האחרון כי משלחת המורכבת מנציגי מפלגות האופוזיציה ביקרה בראשית החודש בדמשק כדי לנסות להביא לסיום מלחמת המחנות בין הפלשתינים ל„שאר העולם". המשלחת כללה, בין השאר, את אברהים שוכרי מ„מפלגת העבודה" ד"ר מחמד חלפאללה מה„הגמוע", אחמד טה מה„וופד" ואחרים.

בטרם יצאו לדמשק, פירסמו חברי המשלחת בקהיר גילוי־דעת: „העם הפלשתיני נטבח והערבים צופים מהצד. במערכה מפעילים נגד הפלשתינים נשק הרסני. מפלגות האופוזיציה במצרים סבורות כי המשך הלחימה עלול להביא לחיסול העם הפלשתיני בלבנון. הפלשתינים עומדים נוכח מזימה שפלה מצד כוח חיצוני בראשו ישראל, וחלק מהכוחות הלבנוניים והלא־לבנוניים המפעילים נשק להרוג את בני העם הפלשתיני במערכה בה הורג ערבי את אחיו. בו בזמן שיש לשנס את המותניים נגד האוייב האמיתי של האומה הערבית והוא הציונות העולמית וישראל. ראשי מפלגות האופוזיציה מכריזות כי העם המצרי יעמוד בכל כוחו לעזרת הפלשתינים. חברי המשלחת קוראים לכל הערבים להביא להפסקה מיידית של הטבח המכוער".

ביציאתה של משלחת האופוזיציה המצרית לדמשק, יש כמה אבסורדים: המשלחת נוסעת לדמשק אשר שליטיה עומדים בראש המאמץ לפגוע בפלשתינים בביירות ובלבנון בכלל. נוסף על כך, הדמעות אשר שופכים ראשי האופוזיציה במצרים הן במקרה הטוב „דמעות תנין". הפלשתינים מעניינים את ראשי מפלגות האופוזיציה כשלג דאשתקד בהרי השוף. המניע העיקרי לביקורם בדמשק העוינת למשטרו של הנשיא מובארק, היא ניגוח המשטר המצרי והחלשתו. העובדה שמובארק התיר למשלחת לבקר בסוריה מצביעה על ליבראליות רבה של הנשיא המצרי, אולי ליבראליות רבה מדי למדינה כמו מצרים.

● חוסני מובארק. משלחת ניגוח

● אמין ג'מייל (מימין) הוזמן לנוח בפאריס, אצל מיטראן (משמאל). בעוד שולץ (למטה) מבקש התמסרות – לא עד הסוף. ובינתיים בלבנון נהרגים ולא יודעים למה

מוות בין אפרטיף לקינוח

שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, שלח בשבוע שעבר איגרת לנשיא לבנון, אמין ג'מייל, בה הבהיר את העמדה האמריקנית כלפי לבנון, תמיכתה בה ודא־גה לעצמאותה ושלמותה הטריטוריאלית.

שגריר לבנון בוושינגטון (יש דבר כזה) ד"ר עבדאללה אבו־חביב, התקשר אף הוא בשבוע שעבר לנשיא ג'מייל והעביר לו את העמדה האמריקנית באשר לשיחות הלבנוניות־סוריות שהתקיימו באותה עת.

לפי מקורות ערביים בלונדון, הבהירו האמריקניים ללבנונים בשדר של שולץ דרך השגריר בוושינגטון, כי ארה"ב מבר־כת על הידוק הקשרים ה„רשמיים" בין לבנון וסוריה, כדי להביא לסילוק אי־ההבנות בין המנהיגים ג'מייל ואסד.

מה, בעצם, פירוש השדר? האמרי־קנים רמזו, למעשה, לנשיא הלבנוני — שכאורח לא כל־כך אופייני עמד עד כה באומץ־יחסי מול הסורים — כי התקרבות לסורים מקובלת עליהם, אך אם הוא, הנשיא ג'מייל רוצה סיוע אמריקני, בעיקר סיוע לכלכלה הלבנונית שפשטה את הרגל, כדאי שלא „יתמסר" לסורים לחלוטין.

הנשיא הלבנוני, אגב, ממשיך להתנהג כנשיא של מדינה ריבונית לכל דבר ויועציו הרבים מכינים בעבורו ביקורים ברחבי העולם. הנשיא הצרפתי מיטראן שלח לנשיא הלבנוני הזמנה לבוא ולנוח קצת בפאריס כדי ללבן את ה„בעיות הלבנוניות והערביות". כאילו אין השניים יודעים שבין האפרטיף של הסעודה הרשנה בפאריס לקינוח, ייהרגו כמה לבנונים שכבר זמן רב אינם יודעים על מה הם נהרגים. הצביעות חוגגת. בעיני עצמם, הצרפתים הם „הפטרונים של הלבאנט", הם השושבינים העיקריים בחגיגת הצביעות הזו.

השב"כ של השכן

במצרים קוראים להם „מבאחס." בשאר מדינות ערב: „מוחבאראת." אלה הם השב"כ של מדינות ערב, מנגנוני הבטחון האחראים בעיקר לשמירת יציבותו של השלטון.

מעניינת העובדה, שהשב"כ הערבי הוא מהמנגנונים היעילים ביותר במדינות שמשרדיהן הציבוריים לוקים בחוסר־יעילות ובביורוקרטיה רבה. במדינות ערב מזהים את השב"כ בנקל, על אף העובדה שהם מסתובבים בבגדים אזרחיים. כל אזרח ערבי יודע לזהות מרחוק את החבר'ה הללו. המצרים אינם חוששים מהם. אלה, בדרך־כלל, לא יפגעו במי ש„לא אשם."

בסוריה זה כבר סיפור אחר. אנשי המודיעין גורמים גם למכובד באזרחים חיל ורעדה. הסורים יודעים, כי כשאנשי המודיעין פועלים ברחובות רצוי להיעלם מן השטח. מעצרים בסוריה הם דבר שיגרתי. ל„מודיעין" הזכות לעצור אזרחים לחקירה, ואלה מהם ש„לא מוצאים חן" ובעיקר כאלה שאין להם קשרים מספיקים, יכולים למצוא עצמם „נרקבים" באחד מבתי־הכלא הידועים לשימצה של הסורים — „אל מזה", „תדמור" ואחרים.

בירדן עוסק השב"כ בעיקר במעקב אחר הפלשתינים, בהם רואים הירדנים אוייב עיקרי של המשטר. רוב המאמץ מופנה לכיוון האוכלוסיה הפלשתינית הגדולה (רוב התושבים). הירדנים מתרכזים בעיקר במעקב אחר פלשתינים המבקרים באורח שוטף בגדה המערבית ובתו"ל. לאזרח הירדני הממוצע אין מגע עם אנשי המודיעין שלה, כך שגם אין חשש מהם כפי שקיים בסוריה.

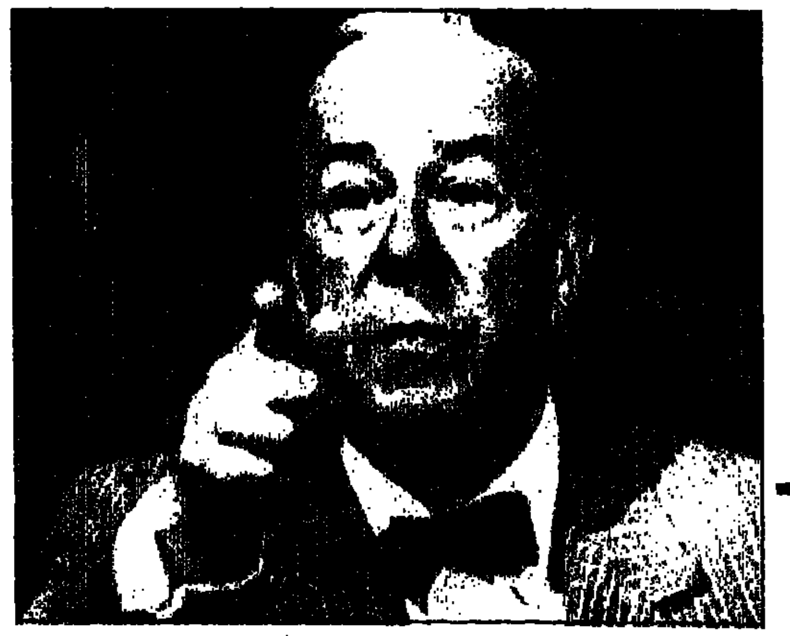

הדוקטורים עשו שלום־בית

הפגישות שהתקיימו לאחרונה בקרב מנהיגי „הכוחות הלבנוניים", מרמזות על אפשרות של „סולחה" בין המפקד הקודם, פואד אבו־נאדר, לבין המפקד הנוכחי, ד"ר סמיר ג'עג'א.

(מעניין, שם, אצל הפלנגות, כולם „דוקטורים". איני יודע היכן רכש אבו־נאדר את הדוקטורט שלו, אך אדון ג'עג'א קיבל את התואר ברצח אנשים עוד לפני סאברה ושתילה, בעת שפיקד על רצח טוני פרנג'ייה ובני־משפחתו).

כך או אחרת, דוקטורים או לא, שני החברים היקרים הללו, החליטו להתפייס לאחר שהסתכסכו במעקב על הגנת „הכוחות הלבנוניים". השניים נפגשו לאחרונה, דנו ב„מצב הפוליטי" בלבנון, ועל כוסית של ערק וחלאווי, החליטו לתת לאבו־נאדר תפקיד „מכובד". ג'עג'א „עשה כבוד" לאבו־נאדר. בינתיים, יש שלום־בית, ויכולים להמשיך להרוג בפלשתינים, ב„אמל", בדרוזים ותוזר חלילה. בלי שאיש יידע על מה ולמה נלחמים ונהרגים.

„קרנות המזבח"

(המשך מעמוד 4)

אם נרמז בדברים שראש השב"כ הבין מראש הממשלה מר פרס, כי כשמונה לתפקיד דיווח לו מר שמיר את פרטי האירוע, הרי שעל פי המשכה של השיחה המתוארת, שהתקיימה באוקטובר 1985, ברור גם מדברי ראש השב"כ, שראש הממשלה מר פרס הבהיר לו שמר שמיר לא סיפר לו „שום פרטים מעבר למה שהופיע בעיתונות בנושא זה"...

מדברי ראש הממשלה מר פרס, הנתמכים בדברי מר שמיר, אי־אפשר לקבוע שמר פרס ידע ממר שמיר ו/או מראש השב"כ על ההוראה להמתת המחבלים ופעולות החיפוי לפני ששמע את הדברים מת. באוקטובר 1985...

העובדה שראש השב"כ נתן הוראה לפעולות שיבוש מהלכי משפט ולהסתרת עובדות מהוועדות, כפי שתואר בהרחבה, בוודאי שאינה מאפשרת לסמוך על עדותו כעדות יחידה, ובמיוחד לא לגבי שיחות בארבע עיניים בינו לבין ראש הממשלה והמוכחשות על-ידי ראש הממשלה מר שמיר.

לאור כל האמור לעיל, לא ניתן לקבוע שראש הממשלה, מר שמיר, ידע על ההוראה להמתת המחבלים ועל פעולות השיבוש והסתרת העובדות בפני הוועדות השונות וממילא גם לא ניתן לקבוע את אחריותו לפעולות השיבוש.

בשולי הדברים הננו מבקשים להוסיף:

ההיבט המשפטי הוא אחד ההיבטים של פרשת „אוטובוס המחבלים קו 300" המכונה גם „פרשת השב"כ"... המלצות הצוות בעניין זה מבוססות, איפוא, על חומר חקירה זה בלבד. בדיקת היבטים אחרים של הפרשה ייתכן שהיא מעניינם של היסטוריונים וחוקרי מדעי החברה.

הננו מביעים את תקוותנו, כי הגופים המופקדים על פעולות השב"כ יסיקו ממנה את הלקחים המינהליים והמוסריים ויקיימו פעולות הדרכה והסברה בקרב עובדי השב"כ, כדי לשרש תופעות של סטייה מן החוק.

אחת התופעות המדאיגות שנתגלו במהלך הפרשה היתה איסור שהוטל על אנשים במערכת להפגש עם היועץ המשפטי לממשלה, ובמקביל, סירובם של היועצים המשפטיים של השב"כ להפגש עמו על פי בקשתו. נראה לנו כי יש להתריע על תופעה זו, שאין בה אלא נסיון למנוע גילוי האמת ולא ניתן להצדיקה בכל נימוק שהוא, אלא בנימוק של ביטחון המדינה. כפי שצויין, חזקה על היועץ המשפטי לממשלה, כמו על בית המשפט, שידעו למצוא את האיזון בין האינטרס להגיע לחקר האמת מחד גיסא לבין שמירה על האינטרסים הקשורים לבטחון המדינה מאידך גיסא, איזון שהוא לחם חוקו ודבר יומו.

משפט המדינה, תוך שהוא מביא בחשבון את צרכי הבטחון המיוחדים שלה, אוסר בתכלית האיסור הריגת שבויים. פקודה היוצאת מעם מפקד להרוג שבויים היא פקודה בלתי חוקית בעליל ויש לסרב לציית לה...

במהלך פרשת השב"כ נטען, כי פעילות השב"כ היא כגבול האפור שבין החוק לבין הצרכים הבטחוניים החיוניים של המדינה, וכי קשה מאוד לפעול פעולה בטחונית יעילה בלי לחרוג מן החוק. בעניין זה הננו ממליצים לקבוע בצורה חד משמעית:

א. כל פעולות השלטון בישראל, ובכלל זה של כל זרועות הבטחון, נעשות וחייבות להיעשות, במסגרת חוקי המדינה. אותו תחום של פעילות בשדה הבטחון המתקרא „תחום הדימדומים" צריך שיהיה מווסת ומבוקר על פי הוראות הדין.

ב. חוקי המדינה, מאז היווסדה ועד היום, מביאים בחשבון את צרכיה המיוחדים של המדינה בכל הנוגע לביטחונה, והם נותנים תשובות מתאימות בקשר לכך, תוך התחשבות גם בעקרונות יסוד של שמירת זכויות הפרט.

ג. המקרה נשוא ענייננו אינו נכנס כלל ועיקר לתחום עניינם של צרכי הביטחון המיוחדים ואין בטענה זו אלא טעות והטעיה.

ד. עניינים בתחום הביטחון ואנשים שפועלים בתחום הבטחון אינם חסינים מחקירה כשעולה לכאורה חשד שנעברה עבירה...

התגובות הציבוריות והמשפטיות ל„פרשת השב"כ", ותוצאותיהן כלפי המעורבים העיקריים בה, מעידות על ביסוסו העמוק ודומנו של עקרון שלטון החוק בישראל, ויש בהן כדי להתריע ולהרתיע מפני תופעות דומות בעתיד.

י. קרפ
משנה ליועהמ"ש לממשלה

ע. ארבל
פרקליט מחוז מרכז

י. אליסף
ממונה בכיר לחקיקה ויועץ לשר המשפטים

תפנית "התיק הסגור"

26 שנים של מאסר מצטבר יכלו השופטים לגזור על אר'יה שרון, 40, באשמות סחיטה ואונס. העורך־דין שלו לקח "תיק סגור" ופתח אותו. שרון ניצל.

מאת יואב אביב

אילו הורשע אריה שרון בן הארבעים מחיפה בהאשמות שיוחסו לו על־ידי פרקליטות המדינה סחיטה באיומים, אונס וגניבה — יכולים היו שופטי בית־המשפט המחוזי בחיפה, אמנון כרמי, חיים פיזם וחנוך אריאל, לשולחו ל־26 שנות מאסר במצטבר.

התיק נגד אריה שרון נראה לכאורה "כתיק סגור". היה בו כל מה שצריך כדי להרשיע אדם בעבירה חמורה. עדות של מתלוננת, לפיה הנאשם קיים עימה יחסי מין, צילם אותה בתנוחות שונות ואחר־כך ניסה לסחוט ממנה. צילומי הסחיטה לכאורה נתפסו וגם צילומי המחאות שקיבל הנאשם עבור סחטנותו ואפילו חשבונות בנקים, שהוכיחו כי הכסף עבר מחשבון לחשבון הוצגו בפני בית־המשפט.

שבע עד אחת־עשרה

אריה שרון נעצר על־ידי המשטרה ובית־המשפט המחוזי בחיפה האריך את מעצרו עד תום ההליכים הפליליים נגדו, לאחר שהתרשם מכתב האישום שהוגש והראיות הפליליות לכאורה. בין חומות בית המעצר ערכו האסירים התערבות. "מינימום שבע שנים", אמרו לשרון, "מאקסימום אחת־עשרה". שני פרקליטים ממולחים ראו את התיק כ"סגור". שרון, פרקליט שיאמין לו. "אני חף מפשע", טען.

בכתב האישום שהוגש נגד שרון טענה התובעת, עדנה כהניא, כי המתלוננת הכירה את הנאשם בחודש ינואר 86' והחלה לצאת בחברתו. התובעת הודתה כי בתחילה היו בין השניים יחסים תקינים והמתלוננת אף הסכימה לקיים עם הנאשם יחסי מין, אולם באחד הערבים חישקה הנאשם את המתלוננת לשוכרה וקיים עימה יחסי מין, ובנצלו את מצבה הנציח את האירוע בצילומים נועזים.

לטענת התביעה, המתלוננת ביקשה לנתק את יחסיה עם הנאשם כעבור זמן־מה, אולם אז גילה לה כי יש בידיו צילומי עירום שלה בעת קיום יחסי מין, וכי עליה לציית לו אחרת ישלח את התמונות לאחיה והוריה.

לטענת התובעת חששה המתלוננת מאיומי הנאשם ולא ניתקה את הקשר עימו. אולם אז החל סוחט מהמתלוננת כספים וכך קיבל ממנה 40 אלף ש"ח.

באחת ההזדמנויות הגיעה המתלוננת לביתו של הנאשם, על־פי טענת התובעת כדי להביא לו כסף. אולם אז תפס אותה הנאשם וביקשה לקיים עימו יחסי מין. כשסירבה, קרע את חולצתה וקיים עימה יחסים בניגוד לרצונה.

בת הרב

בסיומו של כתב האישום ביקשה התביעה להרשיע את שרון בעבירות של סחיטה באיומים ובאינוס. כתב אישום זה של הפרקליטות היה מבוסס על עדותה של הצעירה במשטרה, שתיארה את יחסיה והיכרותה עם הנאשם. היא סיפרה לחוקרי ימ"ר חיפה, כי התקשרה במסגרת עבודתה למשרד הפנים בחיפה, אולם נפלאות חברת "בזק" והטלפון הישראלי העלו אותה על שיחה משפחתית בין שרון לאימו. תוך בירור פרטים החלה לשוחח עם הנאשם בטלפון ואז ירדה אימו מהשיחה. המתלוננת הציגה עצמה בשיחה בשם מירב וסיפרה כי היא בת 22, אף כי שמה האמיתי אינו מירב וגילה 33. בסופה של שיחה זו נקבעה בין השניים פגישה. בית־המשפט, אגב, אסר פרסום פרטים מזהים של הצעירה.

לטענת הצעירה במשטרה, יצאה עם שרון שבועיים ימים מהיום בו הכירה אותו ועד היום בו ביקשה להפסיק להיפגש עימו, והוא המועד בו הסתבר לה כי צילם אותה.

"אני לא ידעתי שצולמתי בעירום, כי היו מקרים בהם שתיתי בחברת אריה בביתו משקאות שונים ובעיקר קלים". היא טענה כי לא יכלה להסתכן בסחטנותו של שרון. "אבי הוא רב ומשפחתי היא משפחה דתית. אני פחדתי והבאתי לאריה כל פעם כסף, הן בדולרים והן בשקלים בסך כולל של 25 אלף דולר".

אין אותם

בתלונה הראשונה של הצעירה במשטרה, שנמסרה ב־21 באוגוסט, היא לא התלוננה על כל אונס או אירוע אלים אחר שהתרחש בינה לבין הנאשם. רק למחרת היום, בהמשך לתלונה, היא ביקשה מחוקריה להוסיף כי אריה שרון היכה אותה ולפני כן ביקש לשכב איתה. אך משסירבה הוא אמר לה "אף פעם לא אנסו אותך? אני יאנוס אותך", ואז קרע את חולצתה.

עורך־הדין טומי נדשי האמין לגירסתו של שרון, כי לא אנס את הצעירה ואף לא סחט ממנה כספים כלשהם. עו"ד נדשי והמתמחה אילן סיבולבה החלו בודקים את חומר הראיות.

מכשיר סטראו שהופיע באחד הצילומים ונעלם בשני משך את תשומת ליבו של עו"ד נדשי. התברר לעורך־הדין כי קיימת אי־התאמה כלשהי בתאריכים. הבדיקה הנוספת נערכה בפוטו חנין, שם פותחו הצילומים. עו"ד נדשי טען כי הצעירה היא שהלכה לפתחם בראשונה, אולם התביישה והחזירה את הפילם לנאשם. בירור שנערך בפוטו חנין הראה, כי הצילומים פותחו בסוף חודש יוני 86, ואילו הצעירה טענה שהסחטנות היתה כבר בראשית חודש מארס. ואם כך, הרי שלא היתה יכולה להיות סחטנות.

אולי שיטה

פרט נוסף שביסס סופית את אמונתו של עו"ד נדשי בשולחו, היתה העובדה כי התברר לו במהלך בדיקה, כי צעיר חיפני נוסף נפל קרבן לטענה דומה של אותה "מירב". בבית המשפט המחוזי נמצאה תביעת נזיקין שהוגשה נגד אותו צעיר על־ידי המתלוננת. בה היא טענה כי יצאה עם הצעיר החיפני שנים אחדות והוא הבטיח לה נישואין, ובטענת שווא זו הוא סחט ממנה כספים רבים ואף הביא לידי כך שתקנה לו מכונית. במהלך תביעתה זו חשפה הצעירה את העובדה שהרתה תשע פעמים וכמספר הזה הפלות בוצעו בגופה.

באותה תביעה אזרחית טענה: "הנתבע עשק את התובעת במשך שנים בהוציאו ממנה כספים תוך סחיטה ואיומים". התביעה עמדה על סכום של 25 אלף דולר. בתביעה נגד שרון נטען כי "הנאשם אמר למתלוננת כי היא חייבת לתת לו כספים מאחר שהוא שקוע בחובות". גם כאן טענה הצעירה במשטרה כי הסכום הוא 25 אלף דולר.

על דוכן העדים כבר לא היתה "מירב" כל כך בטוחה בעצמה. מאות שאלות נוקבות של עו"ד טומי נדשי הביאו להתעלפות המתלוננת באמצע חקירתה ומאוחר יותר הביאה גם את העורכת־דין רינה רוטגרונד, שייצגה את התביעה, להטיל ספק באמיתות גירסתה של "מירב".

עיסקת טיעון

באמצע חקירתו הנגדית של עו"ד נדשי ביקשה התובעת להפסיק את החקירה ואמרה כי ברצונה לחזור בה מכתב האישום. היא ביקשה מבית־המשפט לשחרר את הנאשם, שהיה עצור במשך ארבעה חודשים בגין האישומים נגדו. התביעה וההגנה הגיעו לעיסקת טיעון, לפיה הודה הנאשם בעבירה כי איים על המתלוננת שאם המחאה שנתנה לו, על סך 8000 ש"ח ולא כובדה בבנק לא תכובד פעם נוספת, הוא יפנה לעולם התחתון כדי שזה יגבה את הכסף.

עו"ד טומי נדשי אמר, בסכמו את התפנית המפתיעה בבית־המשפט "הנאשם היה במעצר בתנאים קשים במשך ארבעה חודשים, על עבירות שזוכה מהן. הסתבר במהלך המשפט כי התביעה בהגינותה הבינה כי גירסת המתלוננת אינה משכנעת".

בגזר דינם אמרו השופטים, כי עיסקת הטיעון כפי שנתחתמה מקובלת עליהם וגזרו שישה חודשי מאסר על־תנאי על שרון בגין עבירת האיום.

אריה שרון (משמאל) עם פרקליטיו. עו"ד טומי נדשי (מימין) ועו"ד אילן סובולבה (צילום: קלאודיו נוטקוביץ)

"זהירות, נחש נושך"

אל הסורגים, המנעולים, הבריחים, כפתורי האזעקה האלקטרוניים והכלבים הנבחניים, שאנשים מקיפים עצמם בהם כהגנה מפני פורצים, כבר מזמן מתייחסים בשוויון נפש. באזור השרון אחד המראות השכיחים ביותר הם השלטים בפתחי הבתים המתריעים על "כלב נושך", אולם זה אינו מתבטא בנתוני הסטאטיסטיקה המשטרתית וכלל לא ניכרת ירידה בפריצות לבתים.

את שומר הבית המקורי ביותר אפשר לראות היום ברעננה. על שער ביתה של תושבת העיר מתנוסס שלט גדול לבן, עליו מצוייר נחש חברבורות ירוק־אדום ומלשון הארס שלו משתרבבת החוצה ומתחריסה הודעה: "זהירות. הבית כאן מוגן ע"י נחש ארסי".

ילדי השכונה הסקרניים מוכנים להעיד כי אכן קיים נחש.

גם אם חשבתי לברר עם בעלת הבית פרטים על כלב השמירה החדש, אם יש לו שם כינוי, או חיבה, האם הוא מפטרל על דשא החצר, כמה פעמים ביום יוצאים איתו וכמה חתולי שכונה כוללת ארוחת הבוקר שלו — לא העזתי. עובדה, אימת השלט פועלת. אם בעלת הבית היא מקורית באמת כמו השלט שהציבה על שער ביתה, היא בטח הפקידה את הנחש במגירה החמה של התכשיטים. אני כבר מצפה בקוצר רוח להודעה של יומנאי משטרה משועמם: "פורץ נוכש על חם".

ניצה רימון

המטמון של עלי־בבא

מאת ניצה רימון

שני הבלשים ממשטרת כפר־סבא, שיצאו מצויידים בצו חיפוש אל דירתו של פורץ בבת־ים, לא נזקקו למילת הקסם "סואמי היפתח". הם פרצו לדירה ולעיניהם נגלה מה שתיארו אחר־כך כמו המטמון במערה של השודד רב המוניטין עלי־בבא. אלא שהפורץ דנן לא נזקק לעזרת ארבעים שודדים, הוא פעל לבד.

בדירה בבת־ים ניגלו אליהם מכל עבר יהלומים נוצצים, תכשיטי זהב, כלי כסף, מצלמות, מכשירים אלקטרוניים. כל הכבודה הועברה בניידות אל מחסן המוצגים במשטרת כפר סבא.

החשוד בפריצות, דוד קורן תושב בת־ים בן 35, נתפס בשבוע שעבר "על חם" על ידי תושב כפר־סבא ששב בוקר אחד במפתיע לדירתו ומצא בה את הפורץ. קורן לא איבד את עשתונותיו והכריז "אני הצבע, הוזמנתי לסייד". בעל הדירה לא "קנה" את הגירסה. הוא נאבק בפורץ בגבורה ולמרות שספג מהלומה בראשו ממוט ברזל (מוט שבו פרץ החשוד את הדירה), החזיק בעל הדירה בפורץ והזעיק שוטרים. השוטרים ערכו סריקה באיזור ומצאו את רכבו של קורן, שחנה סמוך לדירה אליה פרץ. במכוניתו כבר היה מונח שלל העבודה היומית שלו: שלוש דירות שנפרצו מוקדם יותר באותו יום בכפר־סבא. נמצאו תכשיטים, מכשיר וידאו ומצלמות.

בחקירתו במשטרה הודה קורן, כי השלל שנמצא בביתו נגנב בעשרות פריצות שביצע בשיטה דומה באיזור השרון, במשך החודשיים האחרונים. מעצרו הוארך בבית־משפט השלום בכפר־סבא ב־15 יום. האוצר שנמצא בדירתו מויין והופקד בכספת. תושבים מאיזור השרון שבתיהם נפרצו לאחרונה מוזמנים לסור אל תחנת המשטרה בכפר־סבא, שם תוצג תערוכת השלל מדי בוקר, ולנסות לזהות את רכושם שנגנב.

כלים גנובים — נא לבוא לזהות (ניצה רימון)

בית־המשפט לא בעסק

בית־המשפט לא יחייב קלפנים להשיב הלוואות שנלקחו במהלך משחק — קבע שופט שלום בבאר־שבע. הסיבה: בית־המשפט לא יגיש עזרה לתופעה נפסדת

מאת שלי יחימוביץ'

"עוררתי את השאלה אם בנסיבות אלה, חוזה ההלוואה אינו נוגד לתקנת הציבור ועל כן אינו אכיף בבית־המשפט" כך כתב בהכרעת הדין שלו שופט השלום בבאר־שבע, שמואל מינצר. השופט מינצר נדרש להורות לוויסמן אגבבה להשיב לחברו, יוסף סקזי, סכום כסף שלווה ממנו במהלך משחק קלפים. ראשיתה של התביעה בבית־משפט לתביעות קטנות. השופט החליט להעביר את התיק לבית־משפט השלום, כדי לאפשר לצדדים להיות מיוצגים. הצדדים העדיפו להמשיך ולא ליטול לעצמם עורכי־דין.

פסק־הדין של השופט שמואל מינצר הוא עקרוני, וראשון מסוגו — לפחות בארץ.

מעולם קודם לא פנו קלפנים לבית־המשפט כדי שיביא סכסוכים ביניהם לידי פתרון. השופט מינצר קבע, כי נוהג זה יוסיף ויתקיים — הקלפנים ייאלצו לפתור בעצמם את בעיותיהם.

גם בכדורגל

השופט נסמך על סעיף מחוק החוזים הכללי, הקובע כי "חוזי הימור שהזכיה בהם תלויה ביותר בגורל, בניחוש או באירוע מקרי מאשר בהבנה או ביכולת — אינו עילה לאכיפה או פיצויים." יתר על כן, אמר השופט, גם מי שמהמר על תוצאותיו של משחק שחמט, שבו ההבנה והיכולת מכריעים, או לחליפין מי שמהמר על תוצאות משחק כדורגל — ימצא עצמו ללא חוזה אכיף, זאת משום שחוזה כזה יימצא כנוגד לתקנת הציבור.

עוד קבע השופט, כי גם מי שהלווה לחברו כספים לצורך המשך משחקים ולא שיחק בעצמו — דינו דומה. הפרדה בין הלוואה לבין מטרתה המיידית תהיה מלאכותית לחלוטין. החוזה שנחתם בין הלווה למלווה, אומר השופט — בטל, "בהיות מטרתו בלתי־מוסרית ואף סותרת את תקנת הציבור".

צריך להחמיר

השופט לא הסתפק באי־התערבות בתביעה. יותר מכך. הוא פסק, כי ויסמן אגבבה אינו צריך להשיב את החוב ליוסף סקזי — חובה שהיתה מוטלת עליו קודם כלי קשר לפסיקת בית־המשפט.

השיקול להחמרה: "אם ייפתח הפתח בפני תביעות כאלה — תיפתח דלת לרווחה בפני שחקני קלפים ומארגני הימורים — להשתמש בבתי־משפט לשם מימוש התוצאות הכספיות של משחקי קלפים. אין לך דבר קל יותר מאשר התחפשות חוב של קלפים כחוב כספי רגיל... וכך יימצא בית־המשפט מגיש עזרתו לתופעה חברתית נפסדת זו".

המכורים לסם הרטוב

15,000 אלכוהוליסטים רשומים באגודה למניעת אלכוהוליזם בארץ. 6.1% מהם מההתיישבות העובדת. זהו נתון עדכני, המתפרסם כאן לראשונה בפני הציבור הרחב. והממצא הקודם הצביע על 4.6%. העלייה היא איפוא, במקביל לזו שמתרחשת בארץ. ואינה מבשרת טובות.

"הסם הרטוב" — כך מכונה השיכר בפי אנשי מקצוע, והוא לדאבון הלב אינו נתפס כסם אצל קהל פוטנציאלי טוענת ד"ר שושנה וייס, רכזת מניעה ארצית באגודה למניעת אלכוהוליזם וכן, יש כזאת, והיא מורכבת מח"כים, אישי ציבור, אנשי חינוך ועבודה סוציאלית. בראשה עומד ח"כ אהוד אולמרט.

"אלכוהוליזם היא מחלה חשוכת מרפא. אדם נוהג להיות תלוי במשקה. לא יהיה יותר איש חופשי. להיגמל אפשר" — אומרת ד"ר וייס — "להרפא כליל לא ניתן. והוא סם קשה לכל מובן אפשרי עם תופעות בריאותיות חמורות כתוספת". היא יודעת מה היא סחה. את עבודת הדוקטורט שלה ("אלכוהול ושכרות") עשתה בנושא האלכוהוליזם, כשקדמו לה בכימיה ובסמים — חשיש ומריחואנה.

"הארישות לנושא, כך נראה, טמונה בעיקר, במשך הזמן הארוך — כדי שנים, הנדרש להתמכרות, להבדיל מהתמכרות לסמים קשים, שהיא מיידית".

הכל מתחיל בפחית בירה אחת, מכוסית משקה חריף קטנה, ולא נחשבת. הולכים לפאב ללגום, הולכים למסיבה לשתות ולשמוח (לפעמים לשכוח), ורואים כי טוב. ואז ישנם הללו, שמתפתחים לעשות מהחד־פעמי הרגל, וביום אחד מתברר, שהבוקר לא פוקח עין בלי כוסית, וחלילה לא יורד בלעדיה. לתפקד ניזקקים למשקה ועוד ועוד... ובמשך השנים — תוך פגיעה במרכז העצבים, ברקמות ובאיברים חיוניים אחרים — אותה כוס משקה תגרום לחוסר תיפקוד. לאובדן כושר השיפוט, לנפילה מוחלטת.

"היום" אומרת ד"ר וייס, "כשאנחנו מצויים בתקופה של התפרקות מערכים כשההנהנתנות וכייף הפכו להיות דגל, תוספת השתייה מקום של כבוד ומורידה את מחסום השיכרות עד למינימום". גם כלי התקשורת מסייעים לא מעט למצב המידרדר. הסדרות בטלוויזיה (ובעיקר האמריקאיות) המציגות אורח חיים, שהוא מודל לכמיה וחיקוי. שם, הבר וכוס המשקה בידי הגיבור — הם חלק בלתי נפרד מההתרחשות המרטיטה". לא סוד הוא, שגם הפירסומת למשקאות היא אגרסיבית מאין כמוה, ופונה לנקודות רגישות ("תנו לגבר"... וכו'). שלא יהיו אשליות בעניין. בבירה יש 5־6% אלכוהול וזה לא מעט. וביין 10־20%, ובמשקאות חריפים 25־40%). "האלכוהול הוא סם שנימכר ונקנה באופן חופשי, ללא הגבלה. גם האיסור למכור לנוער מתחת לגיל 18 לא נשמר ע"י בעלי עסקים וקשה לאוכפו".

ד"ר שושנה וייס מוכנה להרצות בכל מקום שאליו תוזמן

במחקר שנעשה אצל בני נוער בצפון הארץ, התברר שהשתייה אצל אחוז ניכר היא צורת בילוי מקובלת וחביבה. אם בצפון כך, הרי שבמרכז הארץ פי כמה וכמה מניחה ד"ר וייס. נמצא גם שבמשפחות שבהן שותים ההורים, שותים ילדיהם, ולשתייה יש קשר עם עישון סיגריות או חשיש להבדיל. "השתייה דווקא מעוגנת היטב במנהגי הדת היהודית, ויש לה חלק בהילכות שבת וחג. אבל אצלנו אומצו מנהגי שתייה חוצל ארצים, וזה כבר סיפור אחר. סיפור שמביא נזק, אלימות וגורם לתאונות דרכים. בארה"ב למשל, 50% מכלל תאונות הדרכים ניגרמות ע"י נהגים שיכורים".

השיכור היהודי איננו מתגלגל ברחובות — הוא יותר בבית מאשר בחוץ. זו וודאי הסיבה, שאין חשים בהם. באלפי האלכוהוליסטים שבינינו. הבורות בנושא תורמת ללא ספק לחוסר מודעות ולזלזול בסכנה. בנקודה זו ממלאה עבודת הדוקטורט של שושנה וייס, "שכרות ואלכוהוליזם", חלל ריק. מנכ"ל משרד החינוך שגילה עירנות לבעייה, אימץ את התכנית והיא תהיה לחלק ממערך השעורים. מבתי־ספר בהם כבר נלמדת התכנית, מקבלת שושנה הדים חיוביים הן "ממורים והן מתלמידים" לא ידענו. לא שערנו" — הם אומרים לה.

ד"ר וייס נוסעת ברחבי הארץ לכל מקום אליו תוזמן. היא מרצה, מסבירה ומספרת את פגיעתו הקשה של ה"סם הרטוב". לא למען הפרנסה. התמורה לכל הפעילות האינטנסיבית הזו עוברת היישר לאגודה למניעת אלכוהוליזם "אגודה חסרת אמצעים שלא יכולה להרשות לעצמה אפילו הדפסה חוזרת וחשובה כל כך, של חוברת הסברה לנוער", קובלת שושנה. "שלא לדבר על פעולות אחרות, שנחוץ ודחוף לעשותן בכל התקשורת".

בארץ מצויים עשרה מרכזי גמילה פתוחים. ברמת־גן פועל מעון עם תנאים לאישפוז, שבו גם מתקיים מה שקרוי "טיפול שניוני" לצעירים, שניתן עדיין להחזירם לדרך "יבשה" באמצעים נינוחים יחסית.

כתובתה של האגודה הוא: רח' נורדאו 13 רמת־גן. ורח' יונה 14 גם כן ברמת־גן.

רחל שלו

(צילומים: רחל שלו)

בקבוק במגירה, בתיק, בכיס...

ג. הוא חבר קיבוץ בצפון הרחוק. לפני 15 שנה עלה מברה"מ עם משפחתו, שהתיישבה בעיר דרומית. את נושא השתייה למד להכיר בבית. אביו הירבה לשתות. עד שניזקק לטיפול גמילה עוד במולדת הישנה. ג. הלך לצופים ועם החברים מהתנועה הגיע לנח"ל. "בתקופת הצבא ניפטרה, אמא ואבא חזר לשתות" מספר ג. (בינתיים נישא אביו של ג. שנית ובלחץ המשפחה חדל משתיה).

דרכו של ג. הובילה לקיבוץ צעיר "קיבלתי תפקידים ועבדתי קשה. הרבה שעות ביום בלי חשבון ועם הרבה לחץ. במקביל נהנינו מחברה צעירה: מסיבות. פגישות ערב עם שתייה ושמחה וזה עשה טוב. ואם טוב אז ממשיכים גם בלי החברה. ואני כמו שאמרתי, הייתי לחוץ וזקוק לפורקן כלשהו.

וזו היתה נקודת המפנה. השתייה לבד. שתיתי בחדר, בעבודה, בכל מקום שהייתי בו. בקבוק במגרה, בתיק, בכיס, איפה לא. החברים התחילו להבחין במה שקורה, וניסו להתערב. הייתי נאלץ להמשיך בהסתר, להשתמש בספריי ובכל מיני שטויות כאלה. כשהייתי שתוי לא יצאתי החוצה אצל כל אחד עוברת השתייה אחרת. לי היא גרמה להתכנס בתוך עצמי.

ההתערבות של החברים (שבדיעבד אני מודה ומברך עליה) הכעיסה אותי מאד. ונראתה לי חדירה לא ניסבלת לחיי הפרטיים. העסק נמשך קרוב לשלוש שנים, וכל הזמן תיפקדתי פחות או יותר בסדר. אחרי שגמרתי סידור עבודה, הוצע לי תפקיד של ריכוז קניות. "נהג שתוי זה סיכון" אמרו חברים בשיחה. זו היתה פגיעה קשה. והיו עוד פגיעות. אתה בן 25, נכנס למיטה עם חברה (ולא ראשונה) והעניין פשוט לא עובד. וזה מפחיד.

לשתיין הקיבוצי יש "יתרון" אין לו בעיות פרנסה, ויש לו אשראי בלתי מוגבל. בכל־בו שלנו הייתי במינוס קבוע, בשלב מאוחר סגרו לי את החשבון. אבל לא זה מה שיגרום לאדם במצבי, להפסיק לשתות. הייתי בעניין של צורך פיזי מאוד מוחשי במשקה, במובן הנפשי זו אי יכולת להתייצב פנים אל פנים מול הבעיות ולהתמודד. מה שניקרא בריחה. הבקבוק נהייה החבר הכי טוב שלך, ולא משנה שהוא גורם להקאות, בחילות וירידה בכושר המיני. איך זה קורה, את שואלת, לבחור שהיה כל כך מודע וקשוב לנפילה כנראה חולשה נפשית מסויימת.

אחרי שלוש שנים יצאתי, בלחץ החברים, לטיפול נפשי. הרופא אמר שאני בסכנים. התנגדתי לקביעה, וטענתי שאצליח לצאת מזה תוך חצי שנה. היה קשה. חרקתי שיניים. אבל יצאתי. היום אני ארבע שנים אחרי, לא, אני לא מתנזר. שותה בחברותא, אבל יודע את הגבולות. יש לי הרבה מלים טובות על החברים שלי. הם לא נתנו לי ליפול".

מטבח צמחוני ביריד

מטבח בסגנון טבעול. במסגרת יריד התעשיה הקיבוצית בלב דיזנגוף, התמקם במסעדת נטלי בלינצ'ס ומכיל מגוון תפריטים המבוססים על מוצרי מזון מן הצומח, מתוצרת המפעל הצעיר של קיבוץ לוחמי הגיטאות. המטבח מציג, ומציע מבחר מאכלים המבוססים על מתכונים של רות סירקיס, שפותחו ע"י עזרא נרקיס — שף מסעדת נטלי בלינצ'ס. מוצרי טבעול עשויים תערובת חלבוני סויה וחיטה מרוכזים המועשרים בוויטאמינים ובמינראלים ונטולי כולסטרול, צבעי מאכל וחומרים משמרים.

סיגרים מרוקאים

ממטבחה של רות סירקיס

ל־20 סיגרים: 20 עלי בצק לסיגרים; שמן לטיגון עמוק; מלית: 2 כפות שמן; ½ בצל גדול, קצוץ; 4־5 כפות פטרוסלינון, קצוץ; 500 גרם טחון מן הצומח של טבעול, 6 שיני שום גדולות, חתוכות, ½ כפית פלפל חריף (לפי הטעם) 1 כפית כמון, קורט מלח.

מחממים במחבת 2 כפות שמן ומטגנים את הבצל והשום עד שיזהיבו. מוסיפים את הטחון וממשיכים בטיגון תוך בחישה מתמדת לשם פירורו עד שישנה את צבעו וישחים מעט. מסירים מהאש, מצננים וטוחנים במטחנת בשר עם הפטרוסלינון. מתבלים את העיסה בפלפל, בכמון ובמלח. טועמים ומתקנים את התיבול לפי הטעם. שמים כפית מהמלית במרכז עלה הבצק המיועד לסיגרים, משטחים מעט את המלית ומגלגלים לצורת סיגר ארוך. מטגנים בשמן עמוק עד שיקבלו צבע זהוב בהיר, מוציאים ומספיגים על מגבות נייר. לעידון המלית אפשר להחליף את מכונת הבשר במעבד מזון. המלית מתקבלת חלקה יותר. את הפטרוסלינון כדאי במקרה זה לקצץ דק בנפרד.

אשה חרדית, מי יודע חייך?

אשה חרדית, מי יודע חייך? כבר אינך אומללה עוד כפי שתאר אותה המשורר יל"ג בשעתו. כבר אינך באה והולכת בחושך, כי אור ההשכלה נגה עליך — השכלה כללית ובמיוחד השכלה יהודית רחבה.

כך מתאר אותה ד"ר מנחם פרידמן מאוניברסיטת בר־אילן, שהרצה במיסגרת "פורום על הקהילה החרדית", שנערך מטעם מכון ירושלים לחקר ישראל. ואשר כלל דיון מיוחד על "האשה החרדית עידן של תמורות ובעקבות מחקר של המרצה ושל ד"ר יוסף שלהב".

האשה החרדית של השנים האחרונות זו שהיא בוגרת רשת החינוך של בית־יעקב, וכולן כאלה, הביאה לשיקומו של העולם החרדי שעמד להתפורר בין שתי מלחמות העולם בכך, שהיא רואה את תפקידה כמי שצריכה לאפשר לבעלה ללמוד תורה. היא מגשימה את עצמה, בכך שהיא יוצאת לעבוד ולפרנס את המשפחה בעוד הוא יושב ב"כולל". היא אינה רואה את עצמה, כמקריבה קרבן או משרתת את בעלה. היא בבחינת שותפה לבעלה ומשרתת אותו ואת התורה. עיתון חרדי אף הכתיר מאמר בכותרת: קיום התורה בדור הזה תלוי בעבודת נשים. בעוד שבדורות האחרונים שאפה האם היהודיה, כידוע, לבן נושא תואר דוקטור או עורך־דין והציגה תמיד את שאלת ה"תכלס" הקלאסית, הרי הבת החרדית דהיום, מתמרדת לעתים נגד הוריה. כשאלה מעדיפים לבחור לבת חתן שאינו "בטלן" של ישיבה, אלא בעל מקצוע, המסוגל לפרנס את המשפחה.

כאן המקום להסביר בקצרה לשאינם יודעים, מהי רשת בית־יעקב. זו צמחה על רקע יהדות פולין החסידית השמרנית אשר פאראדוכסאלית גילתה דווקא פתיחות לסוציאליזציה של בנות. העשירים שלחו את בנותיהם לבתי־ספר לא־יהודיים לקבל השכלה כללית. העניים שלחו את בנותיהם לעבוד.

שני המעמדות ספגו השפעה הרסנית של חשיפה לעולם התרבות הפולני. של התבוללות, הצטרפו לתנועות מהפכניות, לבונד ולציונות. עד שקמה אשה בשם שרה שנירר שנסעה לגרמניה, וחזרה עם רעיון שספגה שם — בי"ס יהודי־דתי לבנות. הראשון נפתח בקראקוב. אחר כך פתחו סמינר, והרשת החינוכית התפשטה. כך חדרו באמצעות נשים אל נשים חרדיות במזרח אירופה. בין שתי המלחמות נוסדה הרשת גם בישראל.

בתי ספר אלה אמורים להוות תחליף לחינוך במשפחה משום שהאם לא הייתה שוב מסוגלת להעביר את המורשת לבת. האם היתה סוכן המודרנה, ואילו בבית־יעקב מקבלת הבת בצד השכלה כללית השכלה יהודית רחבה ביותר בכל מקצועות היהדות, להוציא תלמוד שאין ללמדו נשים. בוגרות הסמינרים של בית־יעקב פנו כולן לעבודת הוראה כדפוס לקאריירה נשית. והסמינר היווה ה"תכלס".

רגם חלותי זה איפשר לגברים הלומדים להתחתן מוקדם יותר מבעבר, כאשר נאלצו לדחות נשואין בגלל חוסר יכולת לפרנס משפחה.

ב־1952 היה גיל הנישואין הממוצע בין החרדים בישראל 27 שנים ו־21.6 שנים לאשה. ב־1981 ירד הגיל הממוצע ל־21.5 שנה לגבר ו־19.9 לאשה.

התמורות בחיי האשה החרדית מתבטאות בדברים נוספים: תלות רבה במשפחות המוצא. חלוקת תפקידים אחרת במשפחה. זמנה כאשה עובדת אינו גמיש, ואילו זמנו של הבעל גמיש, והוא מסייע לאשה. העול אינו כבר כפי שמשערים, משום שעל אף מספר הילדים (שהוא 6־5 בממוצע בירושלים החרדית). הבנות עוזרות מגיל צעיר, הבנים לומדים יום לימודים ארוך ובגיל 13 עוברים לישיבה עם פנימייה.

למשפחה החרדית נותר זמן פנוי כתוצאה משרותי מדינת הרווחה, מצב בריאות משופר יותר, מטבח ומכשירי בית מודרניים וכדומה. כתוצאה מכך גם משפחה חרדית מחפשת בילוי. טלוויזיה אין בבית חרדי, בילוי משותף של בני הזוג מתקיים רק בשמחות משפחתיות (ברית מילה, בר־מצווה, חתונה, שבע ברכות וכדומה).

אולם לאשה החרדית, שהיא משכילה ברוב המקרים, צרכים חברתיים ואינטלקטואליים נוספים. וכאן מתחילה הבעייה. נשים חרדיות מחפשות בילוי שהוא תקוי לבילוי החילוני אבל עם "הכשר", וכמובן בילוי לנשים בלבד. פגישות נשים מתחילות בדרך כלל בדרשה של רב או מרצה חרדית, שלאחריהן באה הרצאת הרופא (עם שקפים). או הפסיכולוג, ואלה הם כבר הצינורות המחדירים תפישות מודרניות, הגורמות בעיות ואי־נחת בחברה החרדית. הצורך בבילוי הביא להתמחות רבנים כמרצים במיוחד בפני נשים. והנשים משתתפות בשיעורים במדרש, במקרא, במוסר ואפילו בהלכה. אולם ידיעותיהן הרבות עלולות לערער את סמכות הגבר בבית, שגם אם הוא יודע פחות מן האשה. עדיין על פיו יישק דבר בכל הנוגע לבעיות הלכה. תופעה זו גורמת מתח משפחתי המתחזק על ידי גורמים כמו חוגים יצירתיים, שבהם משתתפת האשה.

מאחר שיש דחף עצום בחברה זו לנושאים כמו מוסיקה, תיאטרון, ציור, ספרות — מחפשות נשים מסגרות מתאימות המאפשרות מתן ביטוי לצרכים אלה. לצייר מותר ויש גם קורסים לציור וציירות מוכשרות. לחתום את השם מתחת לציור לא מקובל. בחברה החרדית צרכני מוסיקה הן בעיקר נשים. אולם אסור לאשה להיות זמרת. אשה נשואה אסורה במישחק תיאטרוני ורק לתלמידות בית־ספר מותר לשחק וההופעה היא בפני נשים בלבד. הופעות כאלה מקבלות לגיטימציה כשהן מיועדות לצורך איסוף כספים לצדקה, אבל למעשה הן מהוות פתח מסוכן.

ספרות היא נושא גמיש. כיום אין כמעט גברים חרדים הכותבים, והנשים תפשו את מקומם. והן הרי יודעות היטב עברית ורבות גם מוכשרות. אולם כדי למנוע בעיות, כותבים בעיקר ספרות ילדים. וזו פורחת כיום ברחוב החרדי. יש הגבלה על אשה שלא תיהפך לכוכבת. היצירה, רצוי שתהיה אלמונית, אבל מדי פעם זה פורץ החוצה כי כמו כל יוצר, גם הן רוצות הכרה. במיוחד כל אלו הם פתח לקאריירה יצירתית שהיא בעייתית. הגדילו לעשות בעלות־תשובה הבאות מן הבוהמה, כשהן זקוקות לנכס כדי להשתרך.

בשנים האחרונות יש רוויה במקצועות הוראה ויש צמצומים בתקציבים, וכך מחפשת החרדית שטחי קאריירה חדשים. ושוב מתעוררת בעיית החדירה של המודרנה למשפחה החרדית. נשים נכנסות למסחר, לפקידות, בעיקר לבנקים ולעסקים דתיים, ובאחרונה ניכרת חדירה לנושא המחשבים. הכל דברים שלכאורה הם ניטראליים מבחינה ערכית תרבותית. אבל הן נחשפות באופן בלתי מבוקר לגברים, עד כדי כך שהרב הוונר מבני־ברק בודק לפי בקשת נשים, מקומות עבודה מבחינת התאמתם לאשה החרדית. רשיון נהיגה אף הוא בעייה. אסור לנהוג לבד.

ובכל זאת קליטתה של האשה במערכת הכלכלית בעוד בעלה לומד תורה. הוא גורם למתח כפי שגורמים לו התפתחותה והשכלתה. כיום יש נשים הקרויות רבניות וזאת בזכות עצמן ולא רק רבניות, שהן נושאות בתואר כנשות רבנים. רבניות אלה הן מדריכות וכשהן זוכות במעמד בגלל השגיהן ולא בגלל השגי הבעל, נוצר פער במשפחה. עם כל זאת, מרגיש ד"ר פרידמן, המשפחה החרדית יציבה מאחרות, והיא גם יודעת להוריד מתח. במקרים רבים בעצמה, על ידי הרמוניה ופשרות.

מרים גורן

על גג מגדל שלום

אם אתם עוד מחפשים מה לעשות עם הילדים בחופשת חנוכה, בתל־אביב, זכרו את מאירלנד. כל חוגגי בר־המיצוה יזכו כ־50% הנחה בכניסה למוזיאון השעווה במשך חג החנוכה. בין המבקרים תערך הגרלה, כשהזוכה, ראשו יפוסל בשעווה — מתנת המוזיאון בחג בר־המיצווה שלו — מוסרים מהמוזיאון ומוסיפים שמתקני השעשועים במאירלנד ומיצפה מגדל שלום יהיו השנה פתוחים במשך חופשת חנוכה בין השעות 9.00 - 17.00. הכינו ארנק תפוח: מתקני שעשועים במאירלנד - 5 כרטיסים - 11 ש"ח, אסימון במרכז משחקי הוידאו - 1 ש"ח, כניסה למוזיאון השעווה - 5 ש"ח למבוגר 4 ש"ח לילד כנ"ל לכניסה למיצפה מגדל שלום. ביקור משולב בשני האחרים - 8 ש"ח למבוגר ו־7 ש"ח לילד).

בעריכת יצחק שור

מעשה בת יענה

ועדה נוספת שהוקמה לטיפול באלימות, נוסקת בנושאים שוליים או אקדמיים, המסקנות היישומיות שתוסקנה, תיתרומנה רק למראית עין.

מאת יהודה כהנא

כל הנתונים מעידים, כי האלימות תימשך. וזהו סדר הדברים: התלמידים, שמסיבות אלה או אחרות הם אלימים בכוח או בפועל, גדלים למבוגרים אלימים. הם משמשים דוגמה שלילית לדור הצעיר, ומחזקים בו תופעה אנטי־סוציאלית זו. סביר להניח כי גם הוועדה החדשה, שהוקמה על ידי משרד החינוך לשם טיפול באלימות בבית־הספר, לא תוכל לשבור את מעגל הקסמים הזה, והוא ימשיך להסתובב.

הסיבה לכך פשוטה: הוועדה, כמו קודמותיה, מכריזה מלחמה על הרוש והלענה ולא על השורש המפרה אותה, לפחות זה הנתון לשליטת המשרד שמינה אותה.

ההרים המגיעים מדיוני הוועדה (יצחק שור, על המשמר, 16.12.86) אין בהם בשורה. ההמלצות, שהושמעו בה, מדברות על חיזוק סמכותו של המנהל, על הרצאת חוברת הדרכה, על סדנאות השתלמות למחנכים, העסקת תלמידים בהפסקות, איסור הקרנת סרטים אלימים בבתי קולנוע, איסור מכירת אלכוהול לבני נוער, וכו'. אלו הן ללא ספק המלצות חיוביות כשלעצמן, ואם תרצאנה לפועל תתרומנה לצימצום האלימות, אולם רק באורח חלקי ולמראית עין.

חולשתה של הוועדה, היא בכך, שלא עסקה בחשיפת הסיבות לאלימות, ביחוד אלו הקשורות בבית־הספר. היא הסתפקה בתיאור מצב והמלצות לפעולות מנע מוגבלות, הנוגעות לתופעות המצויות על פני השטח. אולי משום כך החליט מנכ"ל משרד החינוך ליזום מחקר על האלימות, שייעשה בידי תמר הורביץ ויעל חסין.

המעניין הוא, כי השאלות שבהן תטפלנה שתי החוקרות, כפי שהדבר סורט בכלי התקשורת, תתייחסנה לסוגי האלימות, למימדיה, לנתונים סטטיסטיים וכו', אולם לא לסיבות התופעה ולחלקו של בית־הספר בהן. הדבר תמוה, לאחר ששתי החוקרות שהוזכרו לעיל, פירסמו כבר בעבר מחקרים מהם נובע באורח חד־משמעי, כי אחת הסיבות העיקריות לוונדליזם ולאלימות בבית־הספר נעוצה בו עצמו. והסיבה היא היעדר אקלים חיובי בכיתה, היעדר יחסי גומלין בין המורה לבין התלמידים, ניכור בין שני המחנות. למען הדיוק, עמדה ד"ר תמר הורביץ על עובדה זו בדבריה בוועדה, אולם אלו נבלעו בשפע הדיבורים וההמלצות של שאר חבריה.

מן הראוי לציין עוד סיבה לאלימות בבית־הספר, הקשורה אף היא בו, והמובאת במחקרו של יצחק קשתי ומרגלית יוסיפון. לפי מחקר זה (1985) הפרדת תלמידים להקבצות ולכיתות מיוחדות (עיוניות, איטיות) מטביעה בהם סטיגמה מתסכלת, מעוררת את שנאתם הבאה לידי בטוי במעשים אנטי־סוציאליים. אילו נערכה השוואה בין בתי־ספר, שיש בהם אלימות לבין בתי ספר שתופעה זו איננה מצויה בהם ניתן היה להסיק מכך מסקנות ברורות ומאלפות גם ללא ועדות ומחקרים ללא סוף וללא תועלת.

אקורדים לגיל הרך

בזכותו של המחנך בנימין בילסקי הפכה ראש העין למובילה בתחום החינוך המוסיקלי. פועלות בה תזמורות ומקהלות בהיקף, שראוי לקנאתן של ערים גדולות. עתה "מטכנת" כפר־סבא את ראש העין: בשנה האחרונה החלה לפעול בה עמותה בשם "קרן המוסיקה של כפר־סבא", והיא מטפלת בהקמת תזמורות נוער ומקהלות ילדים עירוניות, ובעריכת קונצרטים לילדים ולנוער.

לרשות כפר־סבא עומד מרכז תרבות רב־תכליתי, בין כמה אולמות. בעיר זאת מתגוררת משפחת יואב תלמי מנצח התזמורת הקאמרית הישראלית. יואב ורעייתו החלילנית, אראלה. אליהם הצטרפו כמה משוגעים לדבר כמו ד"ר שמואל פרנקו. בראשית החודש נערכו במרכז התרבות העירוני, יד לבנים, כמה קונצרטים של התזמורת הקאמרית הישראלית. עד סוף השנה ינוגנו בעיר 36 קונצרטים, מספר מכובד גם בשביל עיר כמו תל־אביב או ירושלים.

קלאסי וקל

נושא הקונצרט הראשון היה א"ב של מושגים. למאזינים הוסבר מהו אקורדיאון, בולרו, גליסנדו, דימינואנדו ועוד מושגים מתחום המוסיקה. על הקונצרט ניצח השחקן הקומי המחונן, שלמה בר־אבא, שקיבל שיעורי ניצוח מיואב תלמי. השתתפות בר־אבא העניקה לקונצרט אופי בידורי, קל לעיכול.

עיריית כפר־סבא וקרן המוסיקה שלידה, מקווים שבכל בית־ספר תקום תזמורת. התוכנית כבר הופעלה השנה בכיתות ד'־ו' בביה"ס ע"ש בן גוריון. העירייה מתכננת השנה פתיחת תזמורת נוספת, בבית־ספר רמז, ובשנה הבאה פתיחת שתי תזמורות, אחת לכלי נשיפה, השנייה לכלי קשת. מתוך התזמורות הללו תורכב בעתיד תזמורת נוער עירונית. כן מוקמת והולכת מקהלת ילדים עירונית.

יישתנו פני החיים

הסכם שנחתם בין העירייה לבין התזמורת הקאמרית מבטיח 30 קונצרטים במשך השנה, בשעות הבוקר, לכל תלמידי העיר, 13,000 במספר, מכיתה א'־י"ב. בסידרה שנייה יופיעו עם התזמורות נגני ג'ז כמו דני גוטפריד, אלברט פיאמנטה, ואהרלה קמינסקי.

בינואר יגיע לכפר־סבא מומחה הולנדי לחינוך מוסיקלי בגיל הרך — פייר ואן האוזה. הוא ילמד גננות ומורות כיצד להשתמש ביסודות משיטת אורף־קודאי־, החינוך המוסיקלי. תוך חמש שנים, מאמינים היוזמים, יישתנו פני החיים בכפר־סבא. היא תהפוך לעיר, שבה יפכו חיי מוסיקה עשירים, כבר מן הגיל הרך.

אם חורגת לא כשרה

ג'יימס הריוט — מוישה החתלתול. מאנגלית — נירה רוסו. ציורים — פטר ברט. הוצאת "מודן".

רופא החיות הסקוטי ג'יימס הריוט, מפורסם יותר מדוליטל הרופא. ספריו הפכו לרבי־מכר, ורשת הבי־בי־סי. הכינה מהם סידרת טלוויזיה. בעברית הם ראו אור בהוצאת "זמורה־ביתן־מודן". עתה באו אנשי "מודן" והוציאו לאור עיבוד של אחד מסיפורי הריוט לילדים.

גיבור הסיפור הוא מוישה החתלתול. למה מוישה? אותו חתלתול נמצא בידי רופא החיות בין קני הסוף, ליד בריכה קפואה. הרופא נטל אותו, מת למחצה, ומסר אותו לידי איכרה. זו הניחה אותו בתנור, כדי שיתחמם ויתחזק. ימים אחדים לאחר מכן המליטה החזירה של החווה תריסר גורים ורודים. מוישה החתלתול גילה מזנון חלב שופע בפיטמת החזירה, ויינק ממנה בהתלהבות יתרה.

"מוישה" על שמו של משה רבנו, שגם הוא נמצא בתוך המים, בין קני סוף. לאחר מעשה לא נותר לי אלא להביע מחאתי החריפה על חילול שמו של ארון הנביאים. שנית, אותו גוי הסתבך גם באנגלית: איך יוכל להסביר בשפתו הגויית את הקשר שבין "מוישלה" או "מוסל'ה" לבין "משיתיהו"? בתרגום הולך העיקר לאיבוד. שלישית, חתלתול שמאמץ חזירה לאם, אפילו תהיה זו אם חורגת, איננו יכול לבוא בקהל ה'.

קיצורו של דבר: הסיפור שלפנינו איננו סיפור כשר, אלא שהוא עונה לצרכיו הנפשיים של ילד בגיל הגן ובכיתות הנמוכות. ילדים קטנים מזדהים עם בעלי חיים קטנים, אשר תלויים בחסדי הגדולים, בדיוק כמותם, אלא שכאן התפקידים מתהפכים: הילד מזדהה עם רופא החיות החזק, המציל את החתלתול החלש. תמיהת המבוגרים שבסיפור על היחסים הנרקמים בין החתלתול לחזירה איננה יכולה להיות גם תמיהתם של הילדים שיאזינו לסיפור או יקראו בו בעצמם. הבחנתם של ילדים קטנים בין עולם בני האדם לעולם החיות, בשרות כטמאות איננה מפותחת עדיין.

עריכת הספר לקוייה. תיאור פגישת הרופא עם החתלתול לייד הבריכה הקפואה מופיע על גב הספר, אך לא בתוכו. העלילה בשלושת העמודים הראשונים איננה רצופה. חרף הליקוי הרשלני אני ממליץ על ספר חם זה ועל ציוריו החינניים והלבביים. מתאים לגילאי 5־9.

טיפשותו של המחשב

בטיפול התחנה לטיפול בילד ובמשפחה שלייד סמינר הקיבוצים בתל־אביב נמצאים, בין היתר, ילדים דיסלקטיים, הסובלים מפגם זעיר במוח. במגעים שהיו בין התחנה לבין קצין רפואה ראשי בצה"ל נקבע, כי בכל מקרה שנער טופל באיזו מיסגרת מוכרת, יובא הדבר לידיעת קצין רפואה ראשי, במגמה למנוע פסילתו וכדי להבטיח שיבוצו בתפקיד, ההולם את יכולתו האמיתית של הנער.

אותם נערים קיבלו במבחנים הפסיכו־מטריים בצה"ל ציון נמוך, וכתוצאה מכך הם נשלחו לקורסים להשכלת יסוד או לתפקיד של ש.ג. בכמה מקרים מדובר בנערים מחוננים, בעלי מנת משכל של 135־140.

בדיון על ילדים דיסלקטים שנערך בוועדת החינוך מסרה עמלה עינת, מן התחנה, כי הסיבה לשיבוצם המוטעה של נערים דיסלקטים בצה"ל היא היעדר גמישות מצד קצין רפואה ראשי. המחשב של צה"ל הוא טיפש, אמרה עמלה עינת. הוא בודק כמה תשובות נתן הנבחן וכמה מהן נכונות. כאשר הנבחנים המחוננים השיבו תשובות לשליש מן השאלות, הם הוגדרו כנכשלים, אפילו היו כל תשובותיהם נכונות.

תוא"ם בהתאם לרמה

בשנת הלימודים תשמ"ז מופעלת גירסה חדשה של לומדת תוא"ם באנגלית. הלומדה כוללת כ־7500 תרגילים, המותאמים לתוכנית הלימודים של משרד החינוך לכיתות ח'־ט'.

התוכנית מלווה בספר פעילויות למורה (THE ACTIVITY BOOK), שבו הצעות ורעיונות למשחקים, לכרטיסים ולדפי עבודה בנושאים של אוצר מילים ומבנים לשוניים.

כמו כן, בלומדה לכיתות ח'־ט' המופעלת לראשונה השנה, מושם דגש על מיומנויות הבנת הנקרא ומיומנויות חשיבה.

הפעלת לומדת תוא"ם באנגלית בכיתות ח'־ט', מאפשרת לתלמידים ברמות שונות בבתי־ספר יסודיים ובחטיבות הביניים להתמודד עם חומר, המותאם לרמתם.

תשלומי הריבית של הקיבוצים עלו מ־90 ל־169 מיליון דולר

הקיבוצים שילמו אשתקד (1986) ריבית בסכום של 169 מיליון דולר, לעומת 90 מיליון דולר בשנה הקודמת — על כך מסר באחרונה יו"ר ועדת הכספים של הכנסת חה"כ אברהם שפירא.

שפירא אמר, כי במצב זה של תשלומי ריבית כה גבוהים, אין לו ספק כי הקיבוצים יגיעו בזמן הקרוב לוועדת הכספים של הכנסת ויבקשו גם הם לקבל סיוע מיוחד.

בינתיים מוסר בטאון התק"מ, כי האוצר יעמיד סכום של 160 מיליון דולר לפרישת חובות הקיבוצים. הבנקים ישתתפו במימון הפרישה בסכום של 80 מיליון דולר נוספים.

את הריבית על ההלוואות הללו יממנו הקיבוצים העשירים של התנועה. הם יצטרכו לגייס במשך ארבע שנים סכום של 6 מיליון דולר לשנה למטרה זו.

בשנה שעברה נאספו בקיבוצי התק"ם 40 מיליון דולר, באמצעות מלווה פנימי. אולם מתברר שבקרב חברי הקיבוצים המבוססים לא הכל שלמים עם החובה החדשה, לסייע לקיבוצים, ובאסיפות בקיבוצים שונים התגלתה התנגדות לנטילת חלק בסיוע לקיבוצים הנחשלים.

אייל שגב

אגף התקציבים קיצץ ההשקעות בפיתוח המים

● שר האוצר אינו מתמצא

נציב המים, צמח ישי, הגיע באיחור לכנס ארצי של עובדי המים בטכניון בחיפה. הוא היה נסער באומרו לבאי הכנס כי משרד האוצר הקציב לפיתוח מקורות מים חדשים 6.6 מיליון דולר בלבד בתקציב החדש לשנת 1987. 6.6 מיליון דולר! — הבריח ישי — לעומת תקציב פיתוח של 35 מיליון דולר בשנה הנוכחית, אליהם נוספו עוד 35 מיליון כתוצאה מהעלאת מחירי המים לחקלאים והקטנת הסובסידיה.

דובר נציבות המים, גדעון צור, מסר כי החלטת האוצר זיעזעה את הנציב צמח ישי. הוא מיהר לירושלים, לשיחה עם שר האוצר. ממנה התברר לו כי משה נסים אינו מתמצא בנושא ולכן נקבעה פגישה נוספת לבירור. לנציבות המים ברור, כי חובה לעשות מאמצים גדולים כדי לסיים מספר מפעלים בתהליך הביצוע, והקטנת התקציב אינה מאפשרת זאת. נוסף לכך יש לטפל בבעיות שנוצרו עקב השנתיים השחונות, 1985 ו־1986.

צור הדגיש, כי הנציב מתנגד ל"מומחי" האוצר ולמאמציהם לייקור דראסטי של המים למשתמשים החקלאיים. הם דורשים לשערך את כל ההשקעות במפעלי המים ולהגיש מחיר על־פי המחיר המשוערך. תפישה כזאת נוגדת את השקפות נציב המים, אמר.

חיים מרגלית

התאחדות הסוחרים מציעה להצמיד הארנונה למע"מ

התאחדות הסוחרים הכללית הגישה בימים אלה לשר האוצר משה נסים הצעה להנהיג רפורמה במיסוי העירוני לגבי המגזר העסקי.

לפי התכנית ישלמו כל העוסקים במיגזר העסקי 10% ארנונה עירונית מסכום התשלום למע"מ, הנובע מההפרש בין הכנסות מע"מ להוצאות מע"מ. עוסקים שאינם מוציאים חשבוניות מע"מ, כגון חברות ביטוח, סוכנויות ביטוח ואחרים, ישלמו 0.6% מכלל המחזור בעיסקם לארנונה העירונית. תשלום הארנונה לעיריות יבוצע בצמוד למועד התשלום למע"מ.

התכנית מבוססת על תשלום ארנונה פרוגרסיבית ושוויונית, לפי גודל ההכנסה. לפי תוכנית זו, רבים מאלה שעד כה התקשו לשלם את מיסי הארנונה הגבוהים, בשל הכנסה נמוכה, ישלמו עתה פחות לאור הכנסתם. ואלה מהעסקים שהכנסתם גבוהה ישלמו סכומים גבוהים יותר. תכנית זו לא באה לגרוע מתשלומי הארנונה, אלא לחלק את הנטל בשוויוניות.

בעלי התוכנית מציעים שהעירייה תדאג לפיתוח סביבתי באזורים המסחריים, כמו תאורה, גינון, מדרכות, חניה, שילוט וכיו"ב. העירייה תציב כרזות בשלטי רחוב בכניסות וביציאות של העיר, הקוראות לתושבים לערוך את קניותיהם בעיר, בתוספת דברי הסבר שהקנייה במקום מביאה לפיתוחה ושגשוגה של העיר. על הכרזות יהיו חתומים העירייה שבשטח השיפוט שלה הוצבו הכרזות והשלטים, והתאחדות הסוחרים הכללית בישראל על סמליהן.

על־פי התכנית, יבוצע התשלום לעירייה באמצעות פנקס תשלומים בדומה לפנקס מע"מ. וימולא ע"י רואה החשבון של העסק.

א.ש.

מתרגילי האוצר

המשכורות ישולמו בסוף החודש הכסף — רק ב־2 בינואר

משכורותיהם של עובדי מדינה יופקדו בבנקים כבר בסוף חודש זה — אך עם "יום ערך" של ה־2 בינואר.

נראה כי ההחלטה להפקיד את המשכורות כבר ב־31 בחודש, מקורה בהתמרמרות שהיתה בשנה שעברה, כאשר התברר לעובדי המדינה שהמשכורות נכנסו לבנקים רק ב־2 בינואר, משום שב־1 בינואר הבנקים סגורים.

השנה, כנראה על מנת למנוע זעם של העובדים, יוזרמו המשכורות לחשבונות העובדים כבר ב־31 בדצמבר, אולם — רק על הנייר, שכן בפועל יוכנסו הכספים עם יום ערך של ה־2 בינואר...

פירוש הדבר הוא, כי עובד אשר יטעה ויחשוב שאכן יש כסף בחשבונו, עלול לחרוג את משיכת היתר שלו באותם יומיים־שלושה, ויאלץ לשלם לאחר מכן ריבית גבוהה בגין חריגות אלה.

א.ש.

● ועדת הכספים אישרה את צו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם), המגביל את הבנקים בעמלה שהם רשאים לגבות מלקוח המבקש לפרוע פרעון מוקדם של הלואה שקיבל לשם רכישת דירת מגורים. בעקבות פניה של חברים בוועדת המשנה של ועדת הכספים לענייני שיכון, בראשותו של ח"כ חיים רמון, הוחלט לאפשר למשתכנים, לתקופת ניסיון של כשישה חודשים, לפרוע את ההלוואות שנטלו בעבר ללא כל עמלה. במשך אותה תקופה יבחן הפיקוח על הבנקים את ההשלכות של אותה הקלה, ויוחלט אם להאריך את הוראת השעה או לשוב לכללים המקוריים.

● ועדת הכספים אימצה מסקנות ביניים של ועדת המשנה שלה לענייני גימלאות עובדי המדינה. הוועדה קבעה שיש לעדכן, החל מאוקטובר 1986, את הגימלאות של עובדי המדינה בשיעור של 26.7%, שהוא שיעור השחיקה בהשוואה לעליית מדד המחירים לצרכן במשך שלוש השנים האחרונות. הוועדה הביעה את התנגדותה לכל פגיעה בזכויות הגימלאות של המפוטרים בגיל 40 ומעלה.

● מפעל לייצור נעלים אושר בכלא באר־שבע ע"י מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר. המפעל, בבעלות משקיעים זרים העוסקים בתחום ההנעלה, יעסיק 30 אסירים. ההשקעה המתוכננת — 600 אלף דולר בציוד, והתפוקה, שרובה תיועד ליצוא, תגיע לכ־1.7 מיליון דולר.

העורך הכלכלי: צבי טימור

"העבודה" ויתרה על עקרונותיה הכלכליים־חברתיים

מאת א. סשי*

החגיגה סביב מה שקרוי התכנית הכלכלית החדשה (העונתית) נמשכת כבר זה זמן־מה וספק אם הציבור זכה שיתייחסו אליו הוגיה ומעצביה כאל "גדולים" ולא כאל חבורת רודפי בצע שבעייתם היחידה היא מה יקרה לתלוש המשכורת שלהם בסוף החודש הקרוב. מעבר לחובבנות בה הוצגה כוונת האוצר לפני הציבור, חובבנות שלוותה בהדלפות כביכול, ובחצאי ספורים ואמיתות ואף לא בניסיון אחד לקום ולומר "זאת כוונתי, מה דעתכם?" הרי הטכניקה של בדורי ניסיון היא לגיטימית, אבל מדוע לבלף? כאמור, מעבר לחובבנות בהצגה נראה משרד האוצר על פקידיו וצמרתו כבלתי מוכן ובלתי משכנע. מלבד הטענה העקשנית של "אנחנו לא נגרום פגיעה באף אחד", לא קם אף אחד והפיץ את התחשיבים האפשריים של התכנית המוצעת. מה החשש? הרי אין כאן סודות ואין סכנת "רווחים ספקולטיביים" וכו'. זה פשוט נראה לא רציני.

אחרי כל זאת כדאי לבחון ולהפריד את הסוגיות השונות המועלות לדיון ומוצגות בערימה אחת ללא הבחנה, ולו גם לצורך הבנה וניתוח. ראשית, ה"מקשה האחת" — גם צמרת האוצר וגם מומחים הציגו זאת כתנאי להצלחה, וכך הם כורכים רפואת חינם וקיצוץ ביטחון כמקשה אחת, קיצוץ עובדים וייעול השוק כמקשה אחת. קשה להאמין שיש היגיון בטענה: תמיד אפשר לארגן קומבינציות שונות ומשונות וכולן יובילו לאותה מטרה. אם אין אלא דרך אחת, הרי שספק אם זו הדרך שכדאי ללכת בה. טענת "המקשה האחת" נראית יותר כאליבי לכישלון והטלת אשם כבר בשלב הפתיחה, על מנת לטעון ולומר "אמרתי לכם"; אני בסדר ואת חלקי עשיתי, אחרים היו "לא בסדר". אין בכך חדש וחבל שזה עדיין קיים.

האם הליברליזציה תנאי לצמיחה

שנית, הצמיחה — אותו מהלך כלכלי שברור כי ניתן להשיגו ע"י הבאת יהודים לארץ או ע"י שיכלול יכולת הייצור של הנמצאים כאן — הפכה להיות פטנט שרק כמה סידורים פשוטים (הכרחיים) יביאו לנו אותה (את הצמיחה). קצת נשחרר מיסים וקצת נשחרר מקורות בשוק ההון והיזומים ימצאו כסף, יפעילו אותו על גורמי ייצור (בתוספת שכל יהודי), והנה לנו תהליך צמיחה מבוסס על מוח יהודי ופטנטים. האם זה באמת יכול להיות תהליך רצוני? באיזה זמן? ומדוע דווקא כך? אין ספק, צריך לשחרר את המשק מטירוף המיסים והביורוקרטיה. אולם האם ברור שזה ישיג את התוצאה למהלך צמיחה? האם באמת ליברליזציה היא תנאי לצמיחה? יתכן שכן, ויתכן שלא. ההערכות וההשערות יכולות להיות מגוונות. לי אין ספק כי על מנת להוריד את נטל המיסים אין צורך להיתלות באילנות של צמיחה. יתרה מכך, אין כלל ביטחון שליברליזציה והקטנת מעורבות הממשלה יביאו לצמיחה, ובכיוון הרצוי. למר רובין ולכלכלנים "מקצועיים" זה נראה טריוויאלי; זה חייב להיות. הטיעון הכלכלי הוא פשוט, למרות הטיעונים הציוניים הטמונים בו: ניתן למנגנון השוק לפעול, נתקן את עיוותי ההקצאה המוסדית, והתהליך חייב לקרות. המשק יוכל להגיע, בעקבות הקצאת מקורות יעילה יותר, לתפוקה גבוהה יותר ובאופן קבוע. מאחר שבמשך נמשך תהליך גידול בגורמי ייצור, וניתן לסלק הרבה עיוותים, תהליך הצמיחה צפוי וסביר.

ובכן, ראשית כלל לא ברור שמנגנון השוק יקצה טוב יותר (חברתית) את המקורות לרשות המשק. שנית, הניסיון במדינות דרום־אמריקה (למשל), לשכלל את הקצאת המקורות ע"י ליברליזציה, לא הביא להגברת הצמיחה וספק אם השיכלול בהקצאה אומנם התרחש. מדינות דרום־אמריקה מנסות לייצב את משקן ולהכניסו למסלול צמיחה תוך שיפור מצב מאזן התשלומים שלהן זה שני עשורים לפחות. עד היום הצלחתן חלקית וסימני ההאצה בגידול התוצר שניתן להיות בבראזיל לדוגמה, ספק אם יש בהם משהו מעבר לתהליך של גידול פנימי בביקושים (תהליך שאצלנו מעדיפים שלא יקרה).

זאת ועוד, הניסיון שלנו מראה, שדווקא בשנים בהן התערבות הממשלה היתה אינטנסיבית יותר מהמצב היום, כמו בסוף שנות ה־50' ובמהלך שנות ה־60', גדל התוצר הלאומי בקצב שהכינוי צמיחה מתאים לו במיוחד. האם יתכן שמעורבות ממשלתית מסודרת יש לה תרומה לצמיחה המיועדת לכיוון מועדף? (הכיוון המועדף די ברור היום), וספק אם העדפות הפרטים יובילו הצמיחה בכיוון זה).

האם יתכן שדווקא הגישה הסותרת את "מנגנון השוק" יכולה לספק פיתרון אפשרי יותר ובזמן מהיר יותר? על סוגיות אלה היו צריכים כלכלנים לחלוק ברעיונותיהם עפ"י שיקולים והערכות שמקורם כלכלי מקצועי טהור (ולא יעזור לחם לכלכלנים דבר — הם עוסקים במקצוע שאינו "טהור"). הן שיקולים של חלוקת הכנסות, הן שיקולים של פונקציית תועלת (פרטית וחברתית) והשיקולים של הקצאה על פני זמן מקשרים את המקצוע הנראה כל־כך "מקצועי" לסובבים עם מערכות ערכיות שאינן כל־כך מוחלטות וברורות, ובוודאי שהן מציעות יותר מפיתרון אחד לכל סוגיה. האם מוזר הוא שכלכלני האוצר ובנק ישראל הסכימו ביניהם? בוודאי שלא, לאחר שלומדים להכיר את הנלמד במוסדותינו — תמימות הדעים המקצועית צפויה.

ויתרו מראש על התוויות אלטרנטיבה

החמור הוא העדרה של תפישה חלופית המוצגת ע"י מפלגת העבודה, האמורה להיות האלטרנטיבה האידיאולוגית לליכוד. תפישותיו של הליכוד (ובעיקר של האגף הליברלי) הן כתפישות ספרי הלימוד "הרגילים". אבל האם באמת מפלגת העבודה מקבלת את אותה תפישה ואותן הנחות כלכליות מקצועיות? לצערי כן. במשך שנים מתלבטים אנשי צמרת ב"עבודה" בספרי כלכלה "רגילים", בהם הפתרון הוא אחד: כלכלת השוק עדיפה על כל כלכלה אפשרית אחרת. כך נקלעה צמרת המערך לוויכוח על אחוזים ועל קומבינציה של מכשירים ליבראליים. הם ויתרו מראש במאבק על מערכת הקצאה ציבורית יעילה יותר, חכמה ומבוקרת יותר. הם ויתרו על ויכוח גלוי על עדיפויות לאומיות ובכך הפכו למגיבים לדרישות ויוזמות במקום להתוות דרך אחרת.

ישנן בוודאי מסקנות דומות, או אפילו זהות, לכל גישה ואידיאולוגיה. אצלנו לאיש (כמעט) אין ספק כי את נטל המיסוי צריך להקטין ואילו את המעורבות הממשלתית צריך להקטין תוך שיכלול וייעול הנותר (הקטנת הביורוקרטיה). את זה צריך להשיג בלי לצאת בהכרזות גורפות של "צמיחה", "תפישה חדשה", "שיכלול" וכו'. כמובן שללא הד כה רב וללא נסיונות לתפוש עוד כמה "חגיגות" בינתיים ניתן היה להעביר את הורדת שיעור המס השולי (המיועדת לבעלי הכנסות גבוהות, שרק הם משלמים שיעורים אלה) ולבטל "הטרדות" מיותרות בתחום הפיקוח על מט"ח, מבלי להפוך זאת למאבק סוציאלי שההסתדרות על כל גווניה הפוליטיים תצא מכליה לשמוע הדברים. מדוע דווקא ההסתדרות? מפני שהיא תרגמה את הפעולות המתוכננות לטבלאות שכר. אבל איפה מפלגת העבודה? איפה החינוך חינם ושירותי בריאות חינם כערכים תנועתיים? האם ויתרתם על כך? היכן מעורבות "חכמה" בניהול המשק? האם ויתרתם? האם הפכתם ל"ליכוד ב'" (יותר גרוע — "ליברלים ב'") גם בתחום הכלכלי? הרי כאן יש לכם "קייס" אמיתי להבלטת ההבדלים הבין־מפלגתיים. אבל הייתם כנראה עסוקים בהצגות של אנשים, חלוקת כוח ונסיונות לפעול שלא באמצעות הממשלה ע"י כוחות משימה וארגונים אחרים?

סימני שאלה
גם בתחום הכלכלה הרגילה

קצת כלכלה "מקובלת". הוויתור על ערכים יכול להיחשב כמישור שאיננו כלכלי. התכנית המוצגת רצופה סימני שאלה גם בתחום המקובל של "כלכלה רגילה". חלק מהתהיות העליתי — ליברליזציה תביא לצמיחה? מה מחיר המעורבות הממשלתית? (במחקרים שנים מקובל היה לראות את הנזק מההגנה על הייצור המקומי כאחוז אחד מהתוצר במשקים שונים. חסר איזה שהוא אומדן אחר. אבל אחוז (צפוי) מהתוצר (הצפוי) שווה שינוי דרמאטי הגורר אי־שקט כלכלי, חברתי ופוליטי?

סוגיה שניה היא מעורבות ממשלתית "מלאה" — שלטון סוציאליסטי מול כלכלת שוק טהורה, האם ניתן למצוא פשרה יעילה בין השניים? הגיונית, היות ששתי הגישות מציגות קטבים רחוקים, ניתן לנסח נקודות־ביניים מרובות ומגוונות. אלה הן דרכי פעולה חלופיות שצריכות לעמוד לדיון ציבורי והכרעת המוסדות הרלוואנטיים. עד עכשיו זה לא קרה גם הדיון וגם ההכרעה. האם יכולה, ובאיזה אופן יכולה, הממשלה להקטין סיכונים למשקיעים וליזמים? מה קצב הצמיחה שיושג (אם בכלל) אם הוא יתבסס על אינדיווידואלים ויזומים בודדים?

לחסוך את תמונות הזוועה

סוגיה שלישית היא הקיצוץ בתקציב. ממדיו וקצבו. ראשית, מה בוער? — האם באמת הקיצוץ הכרחי בשיעורים המוצעים כבר עכשיו לקראת אפריל? אולי ניתן לפרוש קיצוצים על פני שתיים־שלוש וחמש שנים? הרי כרגע אין למשק בעיות מאזן תשלומים בוערות וקרוב לוודאי שזאת תהיה התמונה גם לתקופת־מה קדימה. יתרה מזו, בחודשים האחרונים קיים עודף תקציב. הממשלה הקטינה ביקושה ויצרה כבר קשיים לא מעטים לסקטור היצרני (בעזרתו האדיבה של בנק ישראל ושיעורי הריבית המטורפים שהמציאה המחלקה המוניטארית שלו). אם כך, מדוע לקצץ? כנראה שניתן עכשיו לפעול בכיוון ההפוך. אין צורך ליצור פאניקה. במקום לדרוש קיצוצים, יש לגשת להבנת תכנית רב־שנתית שתאפשר קיצוץ בתקציב הביטחון מבלי לפגוע ברמת הביטחון עצמו, לשכלל את ההוצאה הציבורית לחינוך, בריאות ורווחה אחרת, ולחסוך מאיתנו את תמונות הזוועה של "זקנים בגשם" "ילדים בבוץ" "מובטלים בעיירות פיתוח" ו"חולי נפש המשוטטים ללא השגחה" (תרגיל ביחסי ציבור, אבל זה עובר ויש בכך אמת). וכי איך ניתן לקצץ בזמן קצר כל־כך הרבה? במלים פשוטות, האם הקיצוץ בתקציב, שהוא כבר מקוצץ, חייב להתבצע כבר עכשיו? מדוע לא תציעו תכנית מקצועית, תעבירו בכנסת את חובת הפעלתה במשך ארבע השנים הבאות, בלי כל קשר לתוצאות בחירות שבוודאי יהיו לכל היותר בתוך שנתיים? (עדיף היה קודם, אבל כנראה שגוש פרס־שמיר ינצח בסופו של דבר את הכנסת כולה).

הציפיות לפיחות יגשימו את עצמן

סוגיה רביעית היא סוגית שער החליפין. יתכן שאין זו כלל סוגיה אלא פשוט חוסר מידע, אבל חובה על מתכנני התכניות לבסס את הקביעה שהשער לא ישונה ולמנוע ציפיות, שינברו ויילכו, לפיחות. שער החליפין הנוכחי אינו מתאים לגרעון המבוקש בתקציב ואף לא לרמת האינפלציה אליה חותר שר האוצר, אינו מתאים ל"זעקות" היצואנים ואפילו שכר העבודה בחלק מהסקטורים הוא כזה שאינו יכול להחזיק עוד זמן רב. האומנם? אנא הסבירו. הרי אינכם עוסקים בשוטים, וזה ההמון שבסופו של דבר צופה את הפיחות ומביא את קברניטי המשק לבצע אותו בפועל ובאופן שכל המצפים ימימשו רווחים נאים.

סוגיה חמישית, שהיא אולי המכרעת והסבוכה, ועם זאת הכואב ביותר לנושאי הצמיחה והכלכלה בכלל, היא שאלת חשיבות הורדת שיעורי מס ההכנסה לתהליך ההשקעות, שהוא מוביל הצמיחה. האם שיעורי מס הכנסה היום בלם להשקעות? האם שיא הביורוקרטיה המונעת אפשרות ייזום ויזמות הם שיעורי המס? ספק. למשקיעים במדינת ישראל היו הטבות והקלות, מפלטי מס ומיסוי בתנאי אינפלציה אשר מנעו מהם, כמעט בכוח, לשלם מס. הביורוקרטיה היא לא בשיעורי המס (שאותם צריך להוריד, אבל משקולים רבים ומגוונים שאינם "צמיחה עכשיו"). היכן הביורוקרטיה? היכן לא, באישורים, בחלוקת מידע, בהחלטות, בעקביות בקיצור בעבודת הסקטור הציבורי ובמכנהו. אין טעם לחפש את החוסר במקום שיש אור; צריך לחפש אותו היכן שהוא נמצא (וקרוב לוודאי). אלא מאי, הכלכלנים יודעים על שיעורי מס ואילו תהליכי קבלת החלטות, סדר ארגון וכו' אינם חלק מהכלכלה: הם מבית מדרש אחר. חבל.

* * *

לסיכום, ממשלת אחדות לאומית המצליחה לייצב את האינפלציה היא אפשרית, אם גם עשתה זאת בלי אלגנטיות וללא אבחנות מכובדת. לנסות ולהצמיח את המשק יכולה ממשלה כזאת רק אם אחד ממרכיביה יוותר על עקרונותיו החברתיים־כלכליים. עד עכשיו זה נראה שכך אומנם יהיה ושהוויכוח יתמקד במספרים. במקרה הזה, דווקא למפלגת העבודה נותר עוד זמן להציג חלופה (מה שצריך ויכול היה להציג גם שר האוצר, בסיוע כלכלניו וכלכלני הבנק המרכזי), ויפה שעה אחת קודם. אחרת, הנסיונות לבנות כלכלה ציונית יחזקו את "הכלכלה האדישה", בה עם ישראל בוחל, לא סומך ולא מאמין למנהיגיו. אבל כמאמר השיר, אין (לרובנו) "ארץ אחרת"; רק לצעירים ולדור הבא.

* הכותב הוא פקיד בכיר במשרד ממשלתי כלכלי

אין הצדקה כלכלית להמשך קיומו של "סולל־בונה"

תכנית ההבראה של "סולל בונה" מתנהלת ומתבצעת לפי התכנית אמר אחד מראשי החברה, בציינו כי אהוד שילה (המנכ"ל) הגיש התפטרותו, אך לא מימש אותה. קיסר הבטיח לו את מלוא הגבוי בתהליך ההבראה.

מה לגבי פסיקת הברפלד בנושא הפיצויים, שהמנכ"ל דחה אותה ואשר בגללה הוא התפטר ונבר הלך — שאלתי את איש שיחי. "אל תדאג", היתה התשובה. קיסר הבטיח לשילה גיבוי מלא ומה שקיסר הבטיח יתקיים.

אחד הגימלאים "הצעירים" של החברה, בן 55, שנתבקש לצאת לפרישה מוקדמת כדי להבריא את החברה, הרגיש כי הדיבורים על הבראה ריקים מתוכן. לדבריו, "הברפלד" פסק מה שפסק — היינו פיצויים מוגדלים לעובדים שהסכימו לפרוש — לא מאהבת הבריות: "הוא רוצה לסתום את הפה לגימלאים."

"יש לנו מה לספר", אומר האיש. "את הכשלון של סולל־בונה צריך לחפש למעלה, בקומת ההנהלה, ואת פיצוץ הסיפור מנסים למנוע על־ידי פיצויים מוגדלים".

הגדרת המצב בסולל־בונה כ"לא טוב" הוא בלשון המעטה. סולל־בונה חולה — אומר אחד מראשי החברה. הרקב פשה במספר אברים ויש צורך דחוף לחתוך אותם. אהוד שילה מבין את המצב, אך לזכותו ייאמר כי הוא איש אופטימי. במכתב ההתפטרות שפירסם הוא מציין, כי תכנית ההבראה מתבצעת מעבר למצופה: פורקו וצומצמו מספר חטיבות, בוטלה חטיבת המפעלים וחלקם נמכרו, פרשו 3000 עובדים, נמכרו נכסים בסכום העולה על 20 מיליון דולר. ההנהלה מפקחת עתה על שלוש חטיבות בלבד — קבלנות, תעשייה ופעילות בינלאומית. מה ששילה אינו מציין הם עודף אנשים בדרג המינהלי ועודף גדול עדיין של מי שהיו פעם פועלי בניין עבריים. בעבר סולל־בונה היה גאה על שהוא מעסיק יהודים בעבודות בניין, ואלה קיבלו שכר גבוה יותר מהנהוג בענף, בו מועסקים המוני ערבים, מהארץ ומהשטחים, בשכר נמוך בהרבה משכרו של הפועל העברי.

מגדלים פורחים באוויר

שילה, מסביר איש שיחי, אינו מדייק במכתבו ביחס לנכסי סולל־בונה העומדים למכירה. הנהלת סולל־בונה פירסמה בזמנה, כי לרשותה נכסים מסוגים שונים, היינו קרקעות ובתי משרדים. האופטימיסטים דיברו על נכסים נזילים בשווי של 120 עד 150 מיליון דולר לפחות. כך יכלו דני רוזוליו וקיסר להצהיר כי סולל־בונה "אינו מבקש אגורה" כמענק מן הממשלה. כל פרוטה שיקבלו יחזירו ממכירת הנכסים. אך אלה הן אשליות. בגלל המשבר בענף הבנייה יש שוק של מוכרים.

הדוגמה הטובה לכך היא עיסקה משותפת של "סולל־בונה" ו"רסקו" בבית הכרם בירושלים. השם — "מגדלי המלכים", בניין בן 50 דירות יוקרה, 22 קוטג'ים ובריכת שחייה. הקרקע נרכשה על־ידי שתי החברות ב־4 מיליון דולר. הם ניסו עתה למכור את השטח ב־3 מיליון, עם הבטחה של סולל־בונה לבצע את הבנייה במחירים נמוכים, וגם זה לא הועיל. הם הפסידו עבודות כמו בניית שני גשרים על הירקון, מאגרי דלק בהיקף של עשרות מיליוני דולרים ועבודות אחרות.

קרתה להם גם תקלה נוספת, שאין מדברים עליה, שמנהלי עבודה מנוסים שעזבו את החברה באחרונה נהפכו לקבלנים ומבצעים עבודות שבעבר הלכו לסולל־בונה. המזמינים מכירים אישית את מנהל העבודה, שבעבר הקרוב היה עובד החברה. הוא יכול להציע מחיר נמוך, כי עליו לא רובץ עול חובות.

כך התחברו הדרישה של אגף המקצועי לפיצויים מוגדלים, חוסר היכולת למכור נכסים במחיר שהשמאים המומחים העריכו כי אין להם קונים, ועול הריבית הרודף את סולל־בונה וכי הבנקים טרם הסכימו לפרישת חובות ולמחיקת חלק מהריבית האוכלת כל חלקה טובה, והעובדה שאין כמעט עבודה בשוק הבנייה בארץ, ואם יש, סולל־בונה נאלצת לקבל עבודה במחירי־הפסד כדי לנשום איכשהו.

שילה מציין במכתב ההתפטרות שלו, כי נוכח השפל הצפוי בשנה הבאה יש צורך לפטר עוד 1500 עובדים. בנוסף על 80 מיליון דולר שהחברה קיבלה במרוצת 1986 ע"ח תשלום פיצויים ל־3000 עובדים שפוטרו, יצטרכו עוד לכ־20 מיליון דולר לתשלומי פיצויים בשנת 1987. עם זאת, הוא הצליח להוריד את ההפסד התפעולי החודשי מ־6 מיליון ל־3 עד 4 מיליון דולר.

"הישג ראוי לציון, סבור איש שיחי, אך לדבריו אין לשכוח כי מההפסדים הקטנים יותר ועד לאיזון הדרך ארוכה ומשובשת. סולל־בונה שילמה השנה 50 מיליון דולר ריבית והצליחה למכור נכסים רק ב־20 מיליון. כלומר, ההפסדים עדיין רודפים את החברה. הוא מוסיף ומספר על תכניות גרנדיוזיות שסולל־בונה רוצה להיבנות מהן, כמו גמר סלילת מסילת הרכבת לאילת ובניין נמל חדש באילת. פרוייקטים ששמעון פרס יצא בגינם לארה"ב לפני חודש, אך חזר בידיים ריקות. אין כסף, וכאשר אין כסף תחזית הפרוייקטים קטנה והולכת. לכך יש להוסיף את חוב ממשלת ניגריה ל"סולל בונה־עבודות חוץ", שאיש אינו יודע מתי ייפרע, אם בכלל. הולך ומתברר גודל המחלה. גם אהוד שילה קובע, כי מבחינה כלכלית צרופה אין הצדקה לקיום סולל־בונה, ויתכן שהיה צריך לפרקה כבר מזמן.

לא הפירוק הראשון

אגב, גם אם יקבלו את דברי שילה, ויפרקו, לא תהיה זאת פעם ראשונה. לפני שנים רבות כבר פירקו את סולל בונה בגלל ניהול כושל. זה קרה ב־1927. ב־1935 הקימו מחדש את החברה וב־1956 החליטה הוועידה השמינית של ההסתדרות, בהשראת פנחס לבון, מי שהיה אז המזכ"ל, על ארגון־מחדש כולל בסולל־בונה, שהביא לפירוקו ולעזיבת כל הדמויות ההיסטוריות כמו דוד הכהן, הלל דן ואחרים, שהפכו את סולל־בונה לאחת מחברות הבנייה הגדולות במזרח התיכון. אולי גם עכשיו יפרקו מחוסר ברירה. החברה חולה. הנחתומים מעידים עליה שהיא חולה וראויה לפירוק.

חיים מרגלית

הבנקים ייאלצו לסווג

חובות קשי גבייה, מסופקים ואבודים

המפקחת על הבנקים פירסמה הנחיות לבנקים בנוגע לנוהלי סיווג חובות בעייתיים, לאחר הניסיון שהצטבר בביצוע הוראות שפורסמו בנושא זה לפני שנתיים ע"י הפיקוח על הבנקים.

ההנחיות החדשות קובעות הגדרות מפורטות ואחידות בכל הקשור לסיווג חובות בעייתיים. בהתאם לכך על הבנקים לבחון, לפחות אחת לשלושה חודשים, את מצב ההלוואות של כל לקוחותיהם, ולסווג את החובות המוגדרים כבעייתיים לשלוש קבוצות: חובות קשיי גבייה, חובות מסופקים וחובות אבודים. בחינת מצב ההלוואות של הלקוחות תביא בחשבון הנהלת כל בנק אירועים העלולים להשפיע על מצב החבות של הלקוח. אירועים אלה פורטו בהנחיות החדשות ובהם נכללים: מצב הבטחונות, שינויים במצבו העסקי ובמעמדו של הלקוח, שינויים במערכת הניהולית של העסק, שינויים בענף אליו משתייך הלקוח וכו'.

הוראות המפקחת על הבנקים בדבר סיווג חובות בעייתיים מחייבות את הנהלות הבנקים לקבוע נהלים בקשר לדרכי איסוף כל המידע שיש לו השפעה על מצב החבות של הלקוחות. בשלב זה יהיה על הבנקים לקיים תיעוד מתאים של החלטות הנהלותיהן לגבי לווים שסך חבותם לבנק עולה על 1.5% מהון התאגיד הבנקאי.

נוהלים אלו של טיפול והסיווג של חובות בעייתיים, יכנסו לתוקפם לא יאוחר מ־1.4.87.

מצוף ומשם

מה חדש 86

ראפ

מאת עופר ניר

התופעה הבולטת ביותר השנה היתה, לפי ועתי ועליסי הנתונים הנראים לעין, בארץ ובחוץ־לארץ, ההצלחה הגדולה של ה„ראפ". הסגנון, האמריקני כליבך, וליד ברונקס והארלם, יצא החוצה, לאירופה והלאה. הצעירים השחורים, שהביעו רגשות תסכול וזעם באמצעות שילוב של דיבור קצבי על רקע מכונת־קצב ומוסיקת פאנקי ורוק, פרצו את גבולות הגזע והמקום. שמות כמו „ראן די־אמ.סי.", קרטיס בלו, פארלי ג'קמסטר פאנק, „טראבל פאנק" ועוד ועוד, הסבו בשנה האחרונה למתארחים לגיטימיים במצעדי הפזמונים.

ה„ראפ" תפס את מקומו של הדיסקו. כבר לא בושה לרקוד לצלילי שטף הדיבוק המלווה מוסיקה מתאימה. ה„ראפר'ס", אמני הראפ, תפסו את המקום הראוי להם, לצד להקות הרוק וזמרי הפופ ובובות היורופופ. עד כדי כך נתפס הסגנון הזה, שניתן למצוא גם צמד הולנדי, שאף יגיע ארצה בקרוב, מנסה כוחו — ופיו — בסגנון זה, בהצלחה לא מבוטלת. הכוונה, כמובן, למייקר ג'י ודי. ג'יי. מרון ו„הולידיי ראפ" שלהם. ההצלחה המקומית של תקליט האוסף „קולוסיאום בשחור לבן" מוסיפה ומדגישה כי ה„ראפ" תפס חזק גם את הקהל הישראלי. 1986 היתה שנת הזינוק קדימה, שנת הלגיטימציה של ה„ראפ" כסגנון מצליח, בינלאומי.

אמרו, אמרו... כמה ציטוטים מפי עושי המוסיקה, 1986

„עיתונאים נוטים להאשים אותי בכך שאני משעמם. ההגדרה שלהם למשעמם, היא כל מי שאינו עושה סקס עם שבע נשים, בו זמנית". — הווארד ג'ונס.

„אני אוהב את להקת אבבא. התביישתי לומר זאת, עד שגיליתי שזו אחת הלהקות האהובות על ברוס ספרינגסטין." — מיטלוף, זמר הרוק האמריקני.

„אחד הדברים המחרידים שראיתי בחיי, היה המראה שלי משתקף במראה, בחדר האמבטיה. לא תיארתי לעצמי שאני נראה זוועה כזו. נראיתי בן 50 וזה הפחיד אותי עד מוות." — פול יאנג.

„כנראה יש משהו במדונה, שמדליק כרגע את הקהל. אני לא הצלחתי למצוא את הדבר הזה. אני לא אוהבת מה שהיא עושה. היא אינה זמרת גדולה, לפי דעתי. השירים שלה הם להיטים זמניים בלבד. אני חושבת שבטווח הארוך, איש לא יזכור אותה." — ויטני יוסטון.

„זה לא שלוקח לנו הרבה זמן להוציא תקליטים. אנחנו מקליטים אותם די מהר. אחר־כך זה נתקע אצל מעצב העטיפות שלנו." — ברנרד אלברבט, להקת „ניו אורדר".

„אין לי שום רגשי אשמה בנוגע לכסף שהרווחתי. להיות צעיר ועשיר, לא הופך אותך לימיני." — ג'ורג' מייקל.

„הערצתי נשות־נשיאים לשעבר. בעיקר את ז'קלין קנדי־אונאסיס." — טינה טרנר.

מיחזור רעיונות

מאת עמית רוט

האם היה משהו חדש במוסיקה של שנת 1986? בטוח רק שהיה קשה לשים אליו לב, כי הוא היה קבור מתחת לכל השטויות. המוסיקה של שנת 86' היתה בעיקרה מיחזור של רעיונות ואמצעים מוסיקאליים וטכנולוגיים של שנים קודמות. העידן הדיגיטלי נותן את אותותיו גם במחשבות האנשים שיוצרים את המוסיקה ולא רק בכלים שבהם הם משתמשים.

המחשב הפך למבצע המוסיקאלי מספר אחד — כשולט על סינתיסייזרים, כמכונת תופים, כמכשיר עזר באולפן ההקלטות.

את המחשב חייבים להאכיל בהוראות פשוטות וברורות והוא יכול לבצע אותן במהירות פנטאסטית, לשנות אותן לפי כל תבנית רצויה ולהרכיב שילובים מוזרים, אבל הרעיונות מאחורי זה מאד פשוטים ואלמנטריים.

זו הסיבה שהשימוש הנרחב ביותר בטכנולוגיה המודרנית הזאת נעשה כיום במוסיקת הריקודים הפופ, שמכילה באופן בסיסי לא יותר משלושה ארבעה אקורדים וקצב קבוע אחד.

את התופים מחליפות מכונות תופים ממוחשבות, שמפעילות דגימות צליל של תופים אקוסטיים, את התפקידים האחרים מנגנים סינתיסייזרים מתוכנתים. אם רוצים לגוון ולעניין, עושים „סמפלינג" — דגימת צליל, של כל רעש שעולה על הדעת, החל משריקת סיר לחץ („גלבי" של עופרה חזה, בגירסת הדיסקו) וכלה בשבירת טלוויזיה (פיטר גבריאל), ואחר־כך בכל גובה צליל שרוצים ומשנים באמצעים אלקטרוניים את אופי הדגימה עד שאפשר לנגן איתה. הדגימות הפופולריות ביותר השנה היו של קולות נשים, ושל תזמורות סימפוניות. (שימו לב לפתיחה לשיר המעצבן של סנדרה „מריה מגדלנה" — דגימה של תזמורת — ולדגימת הקול במעבר בין הבתים בשיר „רדיו" של רמי קליינשטיין).

בשורה מוסיקלית גדולה לא צמחה השנה, אבל מתחת לפני השטח מתחילות תנועות חזקות מאוד, שמבשרות רצון הולך וגובר של אמנים וקהל למשהו שונה וחי יותר.

שתי להקות מצויינות, שהיוו כיוונים מלהיבים למוסיקה של ימינו, התגלו השנה בארה"ב ובאנגליה, בתקליט בשל וחזק מאד שאינו אלבום שלהן הראשון: „הבנגאלס" — ארבע זמרות ונגניות מוכשרות מאד ויפות מהחוף המערבי של ארה"ב, שיוצרות רוק אמו־ג', חם והארמוני, המתבסס על מסורת המוסיקה של שנות ה־60 לא פחות מהצליל של שנות ה־80. שירים טובים אחד אחר, הרבה חן, עבודה קשה ואנרגיה, הפכו אותם השנה סוף סוף וכצדק ללהיט בין לאומי, אם עוד לא קניתם את התקליט שימו לב!

הצד האנגלי של אותו סיפור — עבודה קשה, כשרון ויבראציות חיוביות — TALK TALK, להקה יוצאת מן הכלל, שעושה את מוסיקת הרוק לחוויה אקוסטית מרגשת. בניגוד ל„בנגאלס", שנוסחת ההצלחה שלהן היתה גיוון ויריות להרבה כיוונים, הוציאו TALK TALK השנה יצירה מגובשת מאד, עם צליל שאין לאף להקה אחרת, שהוא פיתוח של רעיונות מוסיקאליים מאלבומם הקודם.

לשמוע אותם זו חוויה חדשה.

וזהו עוד בכמה חידושים:

כל מיני אמנים מצליחים שדרכם המצליחה קצת נמאסה עליהם, פנו לכיוונים חדשים, כמו סטינג, שניסה לרענן את עצמו עם אהבתו הישנה, ג'אז בפשרה מוסיקאלית של ג'אז מסחרי או אולי פופ ג'אזי בהופעה חיה. ופיטר גבריאל, שהחליט לקחת את החיים באופן יותר חיובי ולבצע את הריתם'נ'בלוז כמו שאהב לשמוע כשהיה קטן והחיים היו פשוטים יותר.

ובארץ ניסו חברות התקליטים לחדש החל מתקליטי יבוא במחיר תוצרת הארץ של הד־ארצי — שנתנו לנו לשמוע את פרינס וסטיבי וינווד, וניל יאנג, וטום ווייטס ועוד... בהדפסה נהדרת. כל החברות גילו פתאום שאפשר להדפיס בארץ גם תקליטים של להקות „מסוכנות" מבחינה מסחרית. כמו „אקו והבנימן", ו„הווטרבויס" ולקטוף אחר־כך את פירות ההצלחה.

ובקרוב עוד פרי של עבודת אנשי חברות התקליטים, הסרט של „ראשים מדברים", סיפורים אמיתיים, שאלבומו כבר יצא בארץ, יוקרן במוזיאון ת"א.

תתחדש שנה ובדבבותיה.

תקליטים 86

תקליט השנה:

רוברט וויאט - כובע ישן ורקוב

מאת עמית רוט

בהתחלה, באמצע שנות ה־50, רוקנ'רול נוצר והמומחים התייחסו ל„מוסיקת הג'ונגלים" הזאת כאל אמנות עממית (FOLK-ART) להבדיל ממוסיקה קלאסית וג'אז שהיו „אמנות לשמה" (FINE-ARTC), רוב העולם לא התייחס לזה כאל אמנות בכלל.

עוד לפני שהגיע לגיל עשר התחיל רוקנ'רול לגלות נטיות אמנותיות ברורות, ו„מוסיקת הריקודים" הפכה לאלטרנאטיבה חברתית ול„מוסיקה אמנותית לשמה."

כותבי המילים נהיו ל„משוררים" ורוקנ'רול הפך להיות רוק — שם יותר יציב וקשוח ופחות מתגלגל. עוד לפני שהגיע לגיל עשרים הרוק היה כבר לאחת מהתעשיות רבות העוצמה והכסף בעולם: גורם כלכלי רב חשיבות, בעל משקל חברתי לא מבוטל.

למיליוני אנשים שנולדו לתוך עולם של רוק, פופ וטלוויזיה, רוק־אנד־רול היה המציאות והיה הבריחה מהמציאות. הוא היה הפתרון לבעיות והלך ונעשה לבעיה שדורשת פתרונות: יותר מדי חומרים זרמו בעורקיו הצעירים.

בשנת 86, כשתרבות הרוק היא בת 31 שנה, היא מוכנה למלא את התפקידים שמילאו עד היום תרבויות „מבוגרות" יותר בחברה: היא מספקת תענוגות לשעות הפנאי, פרנסה לעשרות מיליונים ותשתית אמנותית־חברתית למאות מיליונים, ביניהם פאנקיסטים לונדוניים, פרופסורים למוסיקה מודרנית, ומנהיגים פוליטיים שנולדו לאחר מלחמת העולם השנייה.

כל ההיסטוריה השטחית הזאת באה להסביר למה הכתרתי את האלבום הנהדר, הראשון של רוברט וויאט שיצא בהדפסה ישראלית, כתקליט השנה.

רוברט וויאט הוא אנגלי מבוגר ומיושב בדעתו, שיושב בכיסא־גלגלים המעיד על תקופה שבה היה פחות מיושב וניסה לעוף.

רוברט וויאט

שנה שבה יוצא תקליט כמו OLD ROTTE'N HAT לא יכולה להיות שנה רעה למוסיקת הרוק, ובתקליט הזה וויאט עף מוסיקאלית, מעל לכל הדברים הרעים שאיפיינו גם השנה את מוסיקת הרוק, שהפכה בהתבגרותה לצפויה, משעממת ושיגרתית. וויאט ממשיך את מה שהתחיל כמתופף וסולן להקת הג'אז־רוק־מתקדם, „SOFT MACHINE". בימי הפריחה האמנותית של סוף שנות ה־60.

ה„כובע הישן והרקוב" הוא יצירת מופת של צלילים עדינים שבניגוד ל־90% מהמוסיקה שנעשית כיום, אומרים משהו שהוא גם כללי וחכם וגם ביטוי מילולי וברור מאוד, שממוקם בצד השמאלי הקיצוני של המפה הפוליטית.

וויאט שונה כל כך מ„הקו האמצעי" של מוסיקת הפופ־והרוק, עד שאפשר לתהות אם הוא בכלל שייך לתעשייה הבנאלית הזאת. אבל הוא ועוד כמה יוצרים רציניים, שאפתניים, חכמים ובראש וראשונה — מוכשרים, הם שעשו ועושים את הרוק לאחד הדברים החיים והמלהיבים ביותר שיצרה תרבות המערב במאה העשרים.

התקליט(ים) הגרוע(ים) של השנה

כל התקליטים שהוציאו MODERN TALKING „דיבור חדיש"

מאת עמית רוט

האלכימאים במאות הקודמות ניסו להפוך חומרים שונים לזהב, והלהקה הגרמנית הזאת הצליחה להפוך זבל לכסף.

הדיבור החדיש שלהם, ושל חלק גדול של מוסיקת הריקוד המפגרת שנקראת „יורו־פופ," הם עדות מפחידה לשקיעה ולניוון התרבותי העמוק של מיליוני המעריצים, בעולם ובארץ. גם בימים השפלים ביותר של מוסיקת הפופ, היא היתה לפחות עשויה היטב, כתובה היטב ועטופה בצורה מוצלחת. הימים האלה עברו. איך אומר פול סיימון ב„גרייסלנד" (תקליטו החדש): „אלו הימים של ניסים ונפלאות," כך קטן שהספיק לשמונה ימים, וכשרון עוד יותר קטן שהספיק ל־8 מיליון עותקים.

מספרים מדברים

חמישיה של „הקומונארים" ו„ברלין"

מאת עופר ניר

בסיכום שנת הפזם 1985, עמד בראש דירוג התקליטונים המצליחים ביותר „כוחה של אהבה," בביצוע הזמרת האמריקנית ממוצא יהודי, תושבת גרמניה — ג'ניפר ראש. ב־1986 כבר לא שמענו הרבה ממנה. מה יהיה להיט השנה 86'? על התואר יתחרו מספר מועמדים רציניים ונזכיר אחדים מהם — „כל מספיר זוכה" של ניק ברי, „בובה זוהר" של קליף ריצ'רד ו„הצעירים", „הגברת באדום" של כריס דה־ברג ואולי יהיה זה „מפתיע אותי" של הלהקה האמריקנית „ברלין".

וייתכן, בהחלט ייתכן, שבסיכום הסופי יתייצב בראשות הדירוג הלהיט הגדול של תלמה יוסטון (וגם הרולד מלווין ולהקת „התווים הכחולים") — „אל תעזוב אותי כך," בביצוע המחודש של צמד ה„קומונארים": ג'ימי סאמרוויל, יוצא „ברונסקי ביט" וחברו, ריצ'רד קולס.

בארצות־הברית המצב מסובך יותר וקשה להצביע על להיט אחד, או שניים, שלהם הסיכויים הטובים ביותר לזכות בתואר התקליטון המצליח ביותר בשנת 1986. אף להיט אחד לא שהה למעלה משלושה שבועות בראש מצעד הפזמונים האמריקני. חמישה להיטים תפסו מקום ראשון משך שלושה שבועות. כל אחד: „בשביל זה יש חברים," בביצוע דיון וורוויק וחברים טובים ואלטון ג'ון, גלדיס נייט וסטיבי וונדר; „אמור את אמרי אתה" בביצוע ליונל ריצ'י; „בכוחות עצמי" בביצועם של מייקל מקדונלד ופטי לה־בל; „תקוע איתך" של יואי לואיס ו„החדשות" ואחרון ברשימה — „אמנדה" של להקת „בוסטון".

נשוב לבריטניה. עשרה להיטים תפסו את המקום הראשון למשך שלושה שבועות ויותר. שמונה מהם התייצבו על שלושה שבועות בצמרת. אגב, מבחינה סטאטיסטית, נפלה זו מן השנה שעברה. אז הצליחו שלושה להיטים להגיע למקום הראשון בבריטניה ולתפוס בו משך חמישה שבועות רצופים, כל אחד. נזכיר, בין הלהיטים המצליחים בבריטניה, את „נערות הווסט־אנד" של ה„פט שופ בויז"; „פינה שנה" של ג'ורג' מייקל; „אבא אל תטיף" של מדונה; „כשהעניינים הופכים קשוחים" בביצוע בילי אושן; „תגובה שרשרת" של דיאנה רוס. אגב, אין זה מן הנמנע שלא תהיה חפיפה בין התקליטון במקום הראשון בסיכום הכולל, לבין הזמן שייבחר כמוביל ברשימת מבצעי התקליטונים המצליחים ביותר. בשנה שעברה החזיקה בתואר זה מדונה. היא עשויה לשוב ולהגן על הכתר, גם השנה.

מכן לאלבומים. התקליט שהחזיק בראש יותר מכל יריב אחר, במרוצת 1986, היה דווקא תוצרת השנה שעברה. „אחים לנשק" של „דייר סטרייטס" יצא לשוק (אצלנו, לפני כולם...) באמצע 1985 והמשיך למכור כמויות גם השנה. „דייר סטרייטס" החזיקו במקום הראשון במצעד האלבומים הבריטי 11 שבועות, מהם 8 ברציפות.

אבל, אם מתייחסים לאלבומים שראו אור בשנת 1986, כי אז יתמודדו על התואר שניים. „עצב אמיתי" של מדונה החזיק שבעה שבועות רצופים במקום הראשון. „גרייסלנד" של פול סיימון שהה אותו מספר שבועות בצמרת, אלא שרצף של שישה שבועות במקום הראשון נקטע לשבוע אחד על־ידי אלבומה החדש של טינה טרנר, שלא הצליח להיכלל בסיכום הסופי בחבורה המובילה. עוד אלבום מצליח היה „חיי רחוב," מיטב הלהיטים של בריאן פרי ולהקת „רוקסי מיוזיק." הוא החזיק חמישה שבועות רצופים בראש מצעד המכירות.

נעבור לארצות־הברית. כאן בלט אלבום אחר, מצליח במיוחד. אלבום הבכורה של ויטני יוסטון, הנקרא בשמה, החזיק 14 שבועות בראש מצעד המכירות, מהם שבעה שבועות רצופים בכלל. 1986 היתה שנה טובה לזמרות. רבות הגיעו לראש מצעדי הפזמונים והאלבומים (ג'נט ג'קסון, טינה טרנר, סינדי לאופר — להזכיר רק אחדות). שלוש מהן השתלבו ברשימה הסופית של האלבומים המצליחים ביותר. ברברה סטרייסנד החזיקה חמישה שבועות רצופים בראש מצעד המכירות בזכות „אלבום ברודווי" שלה ומדונה עם „עצב אמיתי," עשתה זאת אף היא, אותו מספר שבועות. „הבטחה" של שארדיי הבריטית, עמד שלושה שבועות במקום הראשון.

ויטני יוסטון

חמישה שבועות יכולה לזקוף לזכותה גם להקת „בוסטון," ששבה במרץ לפעילות, לאחר תקופה ארוכה של שתיקה. האלבום שלה נקרא „שלב שלישי." להקה מצליחה אחרת היא „ואן־היילן," מינוס דייוויד לי־רוט שיצא לקאריירה עצמאית. האלבום שלה „5150", החזיק ארבעה שבועות, לא רצופים, במקום הראשון.

אחרון־חביב, הפסקול המצליח בשנה שחלפה. „אהבה בשחקים" (טופ גאן), שישה שבועות, לא רצופים, במקום הראשון. ולא לשכוח, זה הפסקול ממנו יצא הלהיט „מפתיע אותי" של „ברלין"...

מימוש רווחים במניות

מאת אלחנן הורוביץ
כתב „על המשמר"

אתמול היה מימוש רווחים במניות החופשיות, אחרי מגמת העלייה בשני ימי המסחר הקודמים. לעומתן נמשכו הביקושים למניות ההסדר.

עודפי־הביקוש למניות ההסדר הסתכמו ב־2.7 מיליון ש"ח, אחרי שהביקוש ההתחלתי להן עלה ל־3.8 מיליון וההיצע ההתחלתי בהן הגיע ל־1.1 מיליון ש"ח בלבד. ערך השוק שלהן עלה ב־0.3%. בממוצע ירדו המניות החופשיות ב־0.22%. כל המניות הנסחרות בבורסה עלו אתמול ב־11 מיליון דולר. בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.04% ושל הצמודות למט"ח — ב־0.34%. אחרי המסחר בשוק אג"ח נמסר, ששער הדולר היציג עלה ברבע אחוז ויותר וכי סל המטבעות — מעל 1.5 ש"ח.

סל המטבעות עלה ב־0.31% ל־1.5041 ש"ח (מעל 1.5 ש"ח), בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.26% ל־1.4863 ש"ח. הדולר לנוסעים לחו"ל עלה ל־1.7651 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.51 ל־1.52 ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 146 שערים, לעומת 112 שעלו ו־122 שנשארו בלי שינוי, מהם ירדו 17 ב־5% ויותר ו־9 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 2 „מוכרים בלבד" ללא „קונים בלבד".

המחזור בשוק המניות היה בינוני והסתכם ב־10.5 מיליון ש"ח. מזה 2.8 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו ב־%: פועלים מ' — 0.2; כללי — 0.5; בל"ל — 0.8; מימון סחר 5 — 0.8; אגוד רג' — 1.1; דיסקונט א' — 0.7. לעומתן ירדו ב־%: אי.די.בי ב' — 0.5; מזרחי ש' — 0.4. במניות הפועלים ש', אי.די.בי רג' והמזרחי רג' היו עודפי היצע, שנקלטו ללא

גלגלי הבורסה

שינוי בשעריהן. תשואותיהן השנתיות נעו בין 14.98% (הפועלים ש' ובל"ל) ל־15.28% (המזרחי ש'), הפועלים מ' — 15.15%, דיסקונט א' — 15.04%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר ירדה פ.י.ב' ב־0.7%. לעומתה עלתה הספנות 0.1 ב־3.6%. בספנות 0.5 היה היצע, שנקלט ללא שינוי בשערה. השער של אוה"ה נשאר ללא שינוי — 19950 — מאחר שלא היה ביקוש לה ולא היצע בה.

במניות החופשיות עלו ב־10%: כנס, ליסינג אג"ח, מאיר עזרא אופ' עלתה ב־10.9%, תרו עלתה ב־15.0%. לעומתן ירדו ב־10%: זיקה 1, ל. אשקלון. עלו (+) וירדו (−) בשיעורים אחרים: משכן (−2.1); הסנה (−2.3); ישרס (−2.6); רסקו מג' (+5.0); דובק ש' (−1.0); יצהר 1 (+1.7); שמן (+2.0); ארגמן (+1.9); לודזיה 1 (−2.8); פולגת 1 (+0.3); אלקטרה 5 (−6.9); אליאנס (−3.7); פרוטארום (−0.7); פטרוכימיים (−3.6); מפעלי נייר (−1.8); כור (+3.0); אינקובה 1 (+5.0); יואל (+7.0); פראויל ב' (−8.9); נפטא (+3.8).

בשוק איגרות החוב שררו יציבות ותנודות קלות בצמודות למדד ועליות עד 1.5% בצמודות לדולר. המחזור בשוק אג"ח הגיע ל־10.9 מיליון ש"ח. מזה 1.4 מיליון ש"ח בסוג „שגיא", כ־2.2 מיליון ש"ח ב„גליל 4.25%", כ־1.2 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד ו־1.7 בצמודות לדולר מסוג „רמון".

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.61% ל־1.66% והתשואות השנתיות — בין 21.10% ל־21.90%, תוך מחזור של 10.8 מיליון ש"ח. בסדרה ל־78 ימים נערך ביצוע חלקי של 59.34% לקונים.

● מלונאי ירושלים דורשים הקצבה מיוחדת

התאחדות המלונות פנתה לוועדת הכספים של הכנסת בבקשה דחופה להקציב 2.5 מיליון דולר לקרן מיוחדת שמטרתה „שיווק" העיר ירושלים כאתר תיירות.

הבקשה מנומקת בירידה בתנועת התיירות ובחגיגות 20 שנה לאיחוד העיר שיתקיימו ב־1987.

יוסף שמי

● בית החולים רוטשילד בחיפה הצטרף ל„מועדון ההפריה החוץ גופית", לאחר שרופאיו הצליחו לחולל „הריון מבחנה" אצל תושבת נצרת עלית, אשה כבת 30.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן: החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן: הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6582 חלקה 52, רח' גורדון 27. מבוקשת הקלה 3.9% משטח המגרש — דהיינו: 53.9% במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/1/166.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד עו"ד בקומת קרקע לתקופה של 5 שנים, ברחוב ויצמן מס' 11 גוש 6111 חלקה 623/6, תיק בניין 011־4/472.

בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין בתוכנו המרוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר מאירוביץ יעקב — לאשר בדיעבד תוספת לדירה בקומת מקלט ברחוב בודנהיימר מס' 19 חלקה 22"20 בגוש 10746, רמת־שאול. הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר למגורים.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר ינובייץ, מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת־ים

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 207 בגוש 7140 הנמצאת ברח' שפירא 14. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו מגורים ג', תכנית מפורטת 30 א'.

מבקשים נסיגה בקו בנין פנימי במקום 1.20 מ' — 0.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קנמון, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — בת־ים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לניצול חלל הגג, ברחוב רומנילי מס' 18 גוש 6623 חלקה 646, תיק בניין 018־2/833.

בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין בתוכנו המרוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 09.03 שעת כושר. 09.15 עוד סיפור — הבאר שבקצה העולם — על הצפרדע שעזרה לנערה ועל הסוף המפתיע — יספר שלמה אבס. 09.25 סינדרלה פינגווין — סיפורה של סינדרלה ולכלוכיתו, כאשר כל המשתתפים הם פינגווינים. אנימציה, בלא מילים. 09.35 תיאטרון אגדות עם — גני הכליף — מתוך אגדות אלף לילה ולילה. 10.05 ילדי צ'וקי — פרק ג' — בפריצה לביתה של אלברטין נגנבו כמה מתקליטוני המחשב שלה. מתיו קורא לצ'וקי, והיא מזהירה אותו שהוא ואלברטין בסכנה. 10.45 על חבל דק — פרקים ג'־ד' — פרק ג' — טרי וחברתו הלן מחליטים לנסות לגנוב את האקדח מהכנופיה, כדי להציל את פינו. פרק ד' — טרי והלן אינם מוצאים את האקדח בדיסקוטק, אך עוקבים אחר הכנופיה למקום המסתור שלהם — מרתפי המחסנים. 11.30 האלכבוזים — סרט תיעודי 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 הקמצן — גירסה דרמטית למחזה הקלאסי של מולייר. 16.00 שביל באמצע שביל בצר — טיול השבוע: נחל שרלב: רכסי הכורכר, הצמחיה ותוף הים. 16.15 רובוטריקים — פרק 5. 17.00 ערב חדש. 17.30 הדלקת נר חמישי של חנוכה בהשתתפות מקהלת הילדים שליד האקדמיה ע"ש רובין שבירושלים. 17.34 זבג לחדשות — תכנית מיוחדת לחנוכה עם האריה רמו, הקוף פיפס והארנבת מישי. 18.00 שובה של האנטילופה — סדרת דרמה אנגלית הפרק העשירי: מקדש האבדון. מינסינג הנוכל מתחפש לקוסם סיני ובא לכבוד את הילדים במסיבת יום ההולדת של פיליפה. בכוונתו ללכוד את הליליפוטים ולהכניסם לתוך מתקן דמוי מנורה שהביא עמו. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 מקצועות מסוכנים — סדרת תעודה כל פרק בסדרה עוסק במקצוע מסוכן ומיוחד במינו. פרק ראשון: הריסת בניינים (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 הדלקת נר חמישי של חנוכה — בקיבוץ נתיב הל"ה. עם חברי הקיבוץ, הערב נבקר בקיבוץ נתיב הל"ה הנקרא על שמם של שלושים וחמישה בחורים שנפלו בקרב במלחמת השחרור, כאשר חשו לעזרת גוש־עציון הנצור. נסייר גם בשני אתרי קרבות סמוכים מימי החשמונאים. 20.09 זוג או פרד — סדרת שעשועונים. התכנית השלישית בסדרה. בהנחיית שמואל שי. השעשועון מצולם בנוכחות קהל ונושא פרסים. 20.35 חיות מדברות — סרט משעשע על התנהגותם של בעלי חיים. הסרט מצולם בגן חיות בלווי קריינות מפי שחקנים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 שיגעון ושמו פוקס — הפרק האחרון: פוקס בארץ הפלאות — הארי והאריסון מגיעים להליכור בניסיון להתחקות אחרי מי שרצח ידיד של הארי. הדייר הזה הצליח לאתר סכום של שני מיליון דולאר — כסף שנגנב מחברה להובלת כספים במכוניות משוריינות. 23.05 בית דין לילי — סדרה משעשעת הפרק השישי: ילד המחשב. לפני השופט הארי סטון מובא גאון למחשבים בן 12, המתנקם בבית ספרו, בכך שהעלים משם תכניות מחשב. עד מהרה למד הארי סטון לדעת כי מדובר בנער בודד, שאת היסודות של כיצד להיות ילד אינו יודע. 23.30 פסוקו של מקום — מבט אל הקרא — המצודה הנזכרת במלחמת החשמונאים — וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.00 „בהאונה נינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר". 11.57 „מגישים שיר" 12.00 הסרטה". 13.05 „בהאונה נינוחה". 15.00 „מוסיקה צעירה" 16.00 „קונצרט קאמרי". 17.30 „קולות" יצירות משל בלחינים ממשפחת באך לפני יוהאן סבסטיאן — תכנית שלישית. 18.00 „מבחר התקליטים". 19.00 „פניני אופרה". 20.05 הדלקת נר חמישי של חנוכה 20.10 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי 20.27 „מגישים שיר" 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית יום רשה"ש. 22.30 „ג'ז קלסי" 23.00 „מחורי יצירות". באך: הקונצ'רטו לצ'מבלו עפ"י ויואלדי; קונצ'רטו בסול מינור (ב.ו.ו. 975). הידן: מבחר מן הדיברטימנטי לבריטון, ויולה וצ'לו. מנדלסון: הסונטות לצ'לו ולפסנתר: סונטה מס' 1 בסי במול מג'ור

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה" — עם בני הנדל 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים 10.30 „רדיו קל" 11.05 רגע של עברית 11.10 שירים עבריים 11.30 „השכלה ודעת לכל" „מבית לאומי למדינה שבדרך 1917־1939" „גישות בתנועה הציונית ביחס לערבים ולמנדאט" חלק שני — פרופ' יוסף גורני 12.05 „מצלילי המורה בבקשתך" 14.06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: א) „טוב לי בקבוץ" — מאת ברורית וולס. „אל תכרתו את עץ האלון". ב) „הרפתקה של חנוכה" — מאת דויד גרוסמן ודעיה אורמוני פרק שלישי. ג) „מספורי המושב" „אנטיוכוס הרשע". 14.45 לילדים הגדולים: „חתול בשק" — ילקוט כלי בו 15.25 „השכלה ודעת לכל" „מרחבא" — ערבית מדוברת מורה ד"ר אביחיל שבטיאל שעור מס' 55 15.11 „ספר חדש" — סקירה 16.05 גם אלה הם חיינו 17.10 רגע של עברית 17.12 קריאה מספר המקבים 17.20 „האנציקלופדיה העברית" „תרבות וחברה בתקופת היישוב והמדינה" „מיתוסים ציוניים בספרות ובפוליטיקה" — ד"ר נורית גרץ 18.06 הדלקת נר חמישי של חנוכה 18.11 „למתגברים בעס" 18.16 „מנחת ערב" 19.05 „שעור בתלמוד" — מסכת „ברכות" 19.30 שירונים לעולם 22.05 „שנינו יחד וכל אחד לחוד"

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל 09.05 „החתול בסנדלים" — תכנית לילדים בחופשה 10.05 „כל צבעי הרשת" 11.50 „סעו לשלום" — עם גדעון חוד 12.10 „אלף־אלף" ב„בית" — עם אהוד מנור 13.00 „בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.06 „בת צחוק" — הוי והמזר 15.05 „רגעי קסם" 16.05 „תוצרת הארץ" — שירים עבריים 17.05 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" 18.00 הדלקת נר חמישי 18.11 „למתגברים בעסק" 18.16 „כפית ודי" — מהדורה מיוחדת לחג החנוכה 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 20.05 „משפחנוכה" מסיבת חנוכה עם משפחת אבוחצירה 21.05 פרקי חזנות „בבקשתך" 22.05 „ראומה יקירתי" — רורו ברק משוחח עם ראומה אלדר 23.05 „קפה ראשי" — חידונים עם שמוליק רוזן 00.05 „יומן חצות"

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת דרמה יוונית — הופעת האגי. מרצה: המשורר אהרון שבתאי 06.30 „פקחים עיר" — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ 08.05 בוקר טוב ישראל 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 „הפסקת 10" 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף 13.05 „אחר אחר" — פזמונים ישראליים 14.05 „רז דה יומי" — עם דובי לנץ ורני קרפל 15.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב 16.05 814 „נוסע צפונה" — רומנדריו מאת איתמר לוי. פרק שמיני (ש.ח.) 16.15 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 הדלקת נר חמישי של חנוכה 17.00 „ערב טוב ישראל" 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן 18.45 „מטלטש" — עימות יומי בענייני השעה 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 „להיות לי לעיניים" — על עיוורים וכלבי נחייה (ש"ח) 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת דרמה יוונית — הופעת האגי. מרצה: המשורר אהרון שבתאי. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 „תוצרת הארץ" — פזמונים ישראליים 23.55 „שיחת חצות" — עם המשוררת מיכל סנונית 00.05 „ציפורי לילה" — עם עזרא לוי 02.05 לא רוצים לישון

רשת ג'

07.07 „שיר בבוקר בבוקר" שירים ופזמונים ישראליים 09.05 „מה, כבר תשע" — עם אבי אתגר 10.05 „שבעים מי יודע" 11.05 „שעה תמימה" — עם מלאכי חזקיה 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „רק בימי חול" עם מנחם פרי 14.05 „פזמון חוזר" 15.05 „חדיש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי 16.05 „הצגה יומית" 18.06 הדלקת נר חמישי של חנוכה 18.11 „מקום בצמרת" מצעד הפזמונים הישראלי 21.05 „ארוס עתיק" 23.05 „פניני ג'אז"

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אבתר: עיסקה ללא רחמים 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: חזרה לנעורים 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: מלחמה ואהבה 23.15
בן־יהודה: משפט הנערים 9.30 ,7.15 ,5
בית ציוני אמריקה: שבלול 9.30 ,7.15 ,4.30
גת: קטיפה כחולה 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוונטי פופולו 9.30 ,7.00
דקל: פרנקנשטיין הצעיר 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: גיבור מגוע אחר 9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: גיבור מגוע אחר 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: כלנך מאורגן
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
סינמה 1: בחור הסקופ 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
סאר: ג'נגר מרד 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: את מכוכב אחר 9.30 ,7.15 ,2 ,12; הפרחחים 23.30
רב־חן:
חן 1: חטיפה נעימה 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: בשירות האל 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: רונה פלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: חנה ואחיותיה 9.10 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: שוטר ללא חוק 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: כולם נפלו על הראש 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: המשימה 9.30 ,6.40 ,4
לילי: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15
ארמון: עיסקה ללא רחמים 9.45 ,7.30 ,5
רב־חן:
גן 1: חטיפה נעימה 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: קטיפה כחולה 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: גבר ואשה 20 שנה אחרי 9.15 ,6.15

ירושלים

אוריון: המשימה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: עיסקה ללא רחמים 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
הדורסים באים 15.00
צ'יטי צ'יטי בנג בנג 16.30
סיפורו של אלוף 18.15
קרמר נגד קרמר 20.15
מועדון ארוחת בוקר 22.15
שנת הדרקון 24.00
כפיר: חנה ואחיותיה 9.10 ,7.00 ,4.30
אוריגל: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: משפט הנערים 9.00 ,7.00
סמדר: תעלול קטלני 9.30 ,7.00
הבירה: אוונטי פופולו 9.15 ,7.15 ,4.30
אורין:
אור 1: כל אהבותי 9 ,6.30 ,4
אור 2: שתי אצבעות מצידון 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: שוטר ללא חוק 9.00 ,7.00 ,4.30

חיפה

ארמון: עיסקה ללא רחמים 9.00 ,6.30 ,4
אורה: המשימה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: כולם נפלו על הראש 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: גיבור מגוע אחר 9.15 ,7.00
עצמון 2: אוונטי פופולו 9.10 ,7.15 ,4.45
פאר: חטיפה נעימה 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: ג'נג'ר ופרד 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: משפט הנערים 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: שוטר ללא חוק 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: הבגל הגורמי 9.15 ,6.45

נתניה

שרון: עיסקה ללא רחמים 9.15 ,7 ,5
בטורי: יבבט רב המערות 9.15 ,7 ,5

חולון

סביוני: המשימה 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: חטיפה נעימה 9.00 ,6.00
ארמון: צרות גדולות בצ'ינה טאון 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: שוטר ללא חוק 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה

היכל: משפט הנערים 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל האורטוריום: המורד 21.30 ,19.15

באר־שבע

חן: משפט הנערים 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: משפט הנערים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: אוונטי פופולו 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: חזרה לנעורים 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מוסתרון: צרות גדולות בצ'ינה טאון 8.30

רעננה

אורות: קרטה קיד II 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: משפט הנערים 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 30.12
המלך מתיא הראשון: 15.30 ,11.30
הדוד: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ג' 30.12 בשעה 11.00
הצגת חנוכה לילדים
ברוז מר בנפו
בשעה 16.30
על נשים באירגוני ההגנה בא"י עם ד"ר מאיר פעיל
בשעה 20.30
חסוכן
רב־שיח עם ד"ר מאיר פעיל, זאב שיף, תא"ל (מיל') עמוס גלבוע ויגאל לב (עם צאת ספרו)
קריאה: צבי סלטון
(הכניסה חופשית)
בשעה 21.00
בעלי שוקספיר (צוותא הקטנה)

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון
ד"ר חורי — סוקולוב 70
ירושלים
אסותא — המלך ג'ורג' 12.
נתניה
פורת — פ"ת 76.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
פינצי — חיבת ציון 43.
תל־אביב
רימונה — זימן 16 — נחלת יצחק.
בריאות — המלך ג'ורג' 28.
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.
רחובות
הנשיא — הנשיא הראשון 33.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים א'-ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
שערי צדק - ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים: ביקור חולים - פנימית, נשים, אא.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00—20.00, ביום ו': 08.00—13.00. טלפונים: 03־433500, 03־453500.
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה ת"א - 241 226027 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00—20.00)
נהריה - 04־920014 (11.00—20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' - טל. 222732.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—24.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ריינגולד סנטר שער ג' (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227121
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101. טל' 08־221022. עפולה — טלפון 065־93134. טבעון — 101. טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

חולון ניצחה בנקודה קבוצה אמריקנית 78:79

שירות „על המשמר"

בסיום דרמטי זכתה אמש קבוצת הפועל חולון בניצחון בטורניר „חג־המולד" בהארלם, הולנד, על הקבוצה האמריקנית, סורד־היים סטייט יוניברסיטי — 78:79, לאחר 35:45 במחצית.

שבע שניות לסיום הוליכה חולון — 77:79. שנייה לגמר ביצע ניב בוגין עבירה אולם האמריקני תומאס הרטמן ניצל רק זריקת עונשין אחת.

קני בניסטר נפגע ולא שיחק ב־8 הדקות האחרונות.

להפועל חולון קלעו: טרי 22; בורמור 20; בניסטר 18; אלימלך 15; מאור 2 ובוגין 2.

הפועל חולון תהיה הערב חופשית בעוד שהפועל הגליל־העליון תתמודד עם הקבוצה האמריקנית החזקה, שיקאגו מרתון אויל.

הנבחרת הצעירה גברה על הפועל ר"ג 64:90

מאת אברהם ברילב

הנבחרת הצעירה של ישראל בכדורסל לא התאמצה אמש בניצחון הקל 60:94 על הפועל רמת־גן.

עבור הנבחרת היה זה משחק הכנה לקראת היציאה מחרתיים לטורניר בשבדיה.

המשחק שנערך בבאר־שבע היה לזכרו של משה ארוש חבר איגוד השופטים.

בטורניר נטלו חלק הפועל באר־שבע, נוה־דוד רמלה והפועל רמת־גן.

במשחק הראשון שנערך בשעות הבוקר ניצחה קבוצת נוה־דוד רמלה את הפועל באר־שבע 72:99 אחרי מחצית של 30:55 לזכות נוה־דוד רמלה. בסיום המחצית הראשונה פרש ארל ויליאמס לאחר שהתלונן ששחקני באר־שבע פוגעים בו ללא כדור..

במשחק השני גברה הפועל רמת־גן על נוה דוד רמלה 65:66, אחר המחצית ראשונה בה הוליכה נוה רמלה 28:41.

הפועל רמת־גן התייצבה איפוא למשחק הגמר מול הנבחרת הצעירה של ישראל.

חניכיו של רני כהנא לא התקשו לנצח את שחקני רמת־גן שחסרו את אורי בן ארי (פציעה) וקיט בנט שלא הגיע כלל למשחק.

תומר שטיינהאואר, עופר פליישר וליאור ארדיטי מהנבחרת לא נזקקו למאמץ כדי להביס את חניכיו של אברהם חמו מהפועל רמת־גן.

רמת־גן שיתפה רק חמישה שחקנים עובדה, שפגמה בה ומנעה ממנה להוות יריבה שקולה לשחקני הנבחרת.

הופעה כושלת נרשמה לרמת־גני ברנאר שהירבה להחטיא מתחת לסל הנבחרת.

לקראת סיום המחצית השנייה התעורר מעט ברנאר והוא קלע 8 נקודות רצופות. חברו ג'ונסון, היה טוב יותר וקלע 23 נקודות.

בשורות הנבחרת בלטו תומר שטיינהאואר, עופר פליישר, ארי רוזנברג ודורון שפע.

● הירבו לקלוע לנבחרת: שטיינהאואר 18, ארדיטי 16, רוזנברג 12, פליישר 11, גורדון 9, אורן שמר 7, ברנע 6, שפע 6, יצחק כהן 5 ואמסלם 4.

● קלעו להפועל רמת־גן: ג'ונסון 23, ברנאר 18, אביגרורי 10, זולדן 5 ואסף כהן 4.

שפטו רמי פישר ומשה ביטון, במגרש מקיף ה' בבאר־שבע, לעיני 400 צופים.

בסיום המשחק נערך טקס ובו חולקו גביעים לקבוצות שהשתתפו בטורניר ולקבוצה שדורגה ראשונה. את הגביעים חילק מזכיר מועצת פועלי באר־שבע בנץ כרמל ובני משפחתו של משה ארוש.

מארגני הטורניר מתכוונים להפוך את המשחקים למסורת בכל חג חנוכה.

קווין מאגי
37 נקודות

● כדוריד

הערב שני משחקי ליגה

מאת יוסף חכם

שניים ממשחקי המחזור ה־13 בליגה הלאומית בכדוריד הוקדמו לערב ויערכו באולם האוניברסיטה ברמת אביב.

במשחק הראשון, בשעה 7.45, תארח קבוצת אס"א תל אביב את מכבי הארזים/רמת־גן. ישפטו בוקר ושדה. בסבוב הראשון ניצחה מכבי הארזים 21:30.

במשחק השני, בשעה 9.15, תארח קבוצת הפועל רמת גן את אליצור הרצליה. ישפטו פלם וברנדוויין. בסבוב הראשון ניצחו הרמת־גנים 17:26.

מאגי וג'ונסון הלמו במחזיקת הגביע הבלגי

מכבי תל־אביב — מאס פילס מאליין 86:111

מאת נפתלי קורן

שלושים וחמש נקודות של קווין מאגי ועוד עשרים ושבע נקודות של לי ג'ונסון סללו אמש לאלופת הכדורסל למכבי תל־אביב את הדרך לנצחון משכנע 86:111 על מחזיקת הגביע הבלגי מאס פילס מאליין.

הקבוצה הבלגית לא היוותה יריבה רצינית למכבי תל־אביב ששוב לא התעלתה אך גם כך ידעה להביס את הבלגים.

אם משחק זה אמור היה להוות מבחן כלשהו למכבי תל־אביב לפני אורטז בגביע אירופה לאלופות הרי שהמכבים נכשלו.

עיקר כוחה של מכבי תל־אביב היה בקליטת כדורים חוזרים. כוח זה הקנה למעשה את הנצחון.

שפטו טוד וורניק וראובן וירובניק, לעיני 1000 צופים, באולם מלחה בירושלים.

● קלעו למכבי תל־אביב: מאגי 35, ג'ונסון 27, ברקוביץ 16, ג'מצ'י 12, לאסוף 9, קורנליוס 7 וליפין 5.

● קלעו למאס פילס מאליין: רוזין 33, סמאי 16, מסים 10, טרנליס 7, קורבים 7, באייר 7, בקה 4 וונדרבורק 2.

בדרבי רחובותי

מכבי — הפועל 20:21

במשחק שקול, ולאחר הארכה, ניצחה קבוצת מכבי רחובות בכדוריד את הפועל רחובות בתוצאה 20:21. במחצית היתה התוצאה 4:6 להפועל ובתום הזמן החוקי תיקו 18:18.

הדרבי הרחובותי נערך במסגרת ערב מופע־ספורט לזכרו של שרגא בן ארי ממיסדי סניף הפועל רחובות.

נוסף למשחק הדרבי בכדוריד הופיעה להקת המחול הייצוגית של מרכז הפועל — התנועתרון ונבחרת הפועל חולון בהתעמלות.

את המשתתפים בירכו ראש עיריית רחובות יחזקאל הר מלך ומזכ"ל הפועל יצחק אופק.

אלוף עולם הותקף על־ידי... כלב

מאת ש. פלברט

בגלל הטסת מוטר סגן אלוף העולם בריצת 5000 מטרים, האירי איימון קוחלאן, פציעה קשה בידו מתקיפות כלב ששוסע על־ידי שני נערים, ונלקח לבית־החולים בדבלין שם יאלץ לעבור ניתוח.

קוחלאן, שאמור היה להשתתף באליפות ארה"ב באולמות בשבוע הבא ניגש אל הנערים וביקש מהם לא לקלל בנוכחות אשה שהמתינה עם ילדה ליד תחנת אוטובוס בעיר.

השניים הגיבו כששיסעו את כלבם שתקף את הרץ בן ה־33 וכתוצאה מכך הכלב שבר את ידו והזקוק לטיפול ולניתוח.

גביע הנשים בכדורסל נותר ריק מהפתעות

מאת יוסף חכם

מחזיקת גביע המדינה בכדורסל נשים, קבוצת אליצור תל אביב, ניצחה אמש בשמינית גמר גביע המדינה את קבוצת הפועל כפר הס שפיים 27:99.

במשחק שנערך בקיבוץ שפיים הירבו לקלוע לאליצור תל אביב: רדייגור 32 ורבינוביץ 20.

●באולם בקיבוץ עין החורש גברה קבוצת הפועל גבעת חיים על הפועל חיפה 49:64 (18:37). הירבו לקלוע להפועל גבעת חיים: רון 16, הר־אבן 15 וגורן 13. הירבו לקלוע להפועל חיפה: מוסקוביץ 14 ויערי 8.

● באולם אוסישקין בתל אביב הביסה הפועל תל אביב את מכבי רמת חן 51:102 (28:47). הירבו לקלוע להפועל תל אביב: וולף 30 וגת 30. הירבו לקלוע למכבי רמת חן: גודס 16 וטייכנר 14. שפטו נוימן והימלשטיין.

●באולם בבית אלפא ניצחה קבוצת הפועל ירושלים, במשחק חוץ, את הפועל גלבוע 54:63 (36:30). טיקוצינסקי (30) הירבתה לקלוע למנצחות.

● בנצרת עילית בוטל המשחק בין אורתודוכסים נצרת ואס"א ירושלים עקב גשם שוטף.

מי נגד מי ברבע הגמר 2.2.87

● אליצור תל־אביב — אליצור ראשל"צ.

● הפועל תל־אביב — הפועל ירושלים.

● מכבי דרום/רמת חן — אורתודוכסים נצרת — אס"א ים.

● הפ. גבעת חיים — מכבי תל־אביב.

● בקיבוץ שדות ים ניצחה קבוצת אליצור ראשון לציון את הפועל שדות ים מהליגה הארצית 59:76 (32:34). הירבו לקלוע לאליצור ראשל"צ: גורדון 31 ואררי 26. לשדות ים: ארד 23. שפטו גולן ומיטרני.

● במושב עשרת הכניעה קבוצת מכבי תל אביב את הפועל גדרות 74:94 (34:52). הירבו לקלוע למכבי ת"א: לב 32 וקסטן 16. הירבתה לקלוע לגדרות: אירים גורן 31.

● באולם בתל כביר מחצה קבוצת מכבי דרום/רמת חן את לב תל אביב 42:78 (19:38) בשורות המנצחות בלטה כיטון שקלעה 20 נקודות.

אלוף בפעם ה־12 ברציפות

מאת אברהם תשובה

אהרון שאטל, חבר מרכז הספורט לנכים של אילן ברמת־גן, השלים השבוע הישג אישי יוצא דופן בשהוכתר בפעם ה־12 ברציפות באלוף ישראל בטניס שולחן לנכים (דרגה א').

בדרכו לתואר גבר שאטל בשלב חצי הגמר על דוד גופר מבאר־שבע 0:2 ובמשחק הגמר ניצח את יצחק גולן חבר „בית־הלוחם" באפקה 0:2.

קירט למכבי יפו

מאת אשר גולשלגר

שלמה קירט עבר אתמול מבית"ר נתניה בליגה הלאומית בכדורגל לקבוצת מכבי יפו. קירט עבר רק בקיץ האחרון לקבוצת בית"ר נתניה ובמחזורים האחרונים לא נטל חלק במשחקי הקבוצה בשל חילוקי דעות.

בן ציון פנקס. כדורגלן הפועל ראשון־לציון מליגה א' עבר אתמול לקבוצת הפועל מרמורק מתחתית הליגה הארצית.

קבוצת הפועל מרמורק העבירה משורותיה את השוער גיא לוי לקבוצת הפועל אזור, מליגה א'. לוי הושאל כהשאלת משנה לקבוצת הפועל אזור שכן הוא שייך לקבוצת הפועל פתח־תקוה מהליגה הלאומית.

רמי יצחק, מקבוצת בית"ר נתניה עבר לקבוצת מכבי „לורוס" חולון מליגה א', והוא הכדורגלן השני, אחרי קירט, שעזב אתמול את קבוצת בית"ר נתניה.

תמיר גילת, אשתקד שוער מכבי ת"א והעונה בקבוצת „לורוס" חולון, עבר אתמול לקבוצת בית"ר חולון מליגה ב'.

גילת ביקש לרדת לליגה נמוכה שכן בכוונתו להתמסר ללימודי המשפטים.

מארדונה גם בבריה"מ

מאת ש. פלברט

הכדורגלן מספר 1 בתבל דייגו ארמנדו מאראדונה, נבחר כספורטאי השנה גם על־ידי סוכנות הידיעות הסובייטית טא"ס.

במשאל שערכה הסוכנות הסובייטית בקרב 45 סוכנויות מ־40 מדינות נבחר מאראדונה לספורטאי השנה לפני השיאן העולמי בקפיצה במוט. סרגיי בובקה, שאגב נבחר בפעם השלישית ברציפות כספורטאי השנה בבריה"מ.

אחריהם בדירוג במקום השלישי יהודיו האתלטית המזרח־גרמניה הייקה דרקסלר, שיאנית העולם בקפיצה לרוחק ושותפה לשיא העולמי ב־200 מטר. ואלוף העולם בשחמט הסובייטי גרי קספרוב.

כספורטאי השנה מבראזיל נבחר חלוץ נבחרת בראזיל מקבוצת סאו פאולו אנטוניו. קארקה.

● בטורניר כדוריד בטביסל ניצחה בלגיה את מצרים 15:17 ובנבחרת הצעירה של צרפת גברה על נבחרת זהה משוויץ 17:28.

● בטורניר מדיבע בהוקי קרח בין הגדולות בענף זה הנערך בקאלגרי, קנדה, הכניעה בריה"מ את צ'כוסלובקיה 0:4 וארה"ב ניצחה את קנדה 3:5.

● בליגה האמריקנית המקצוענית בכדורסל ניצחה לוס־אנג'לס לייקרס את פילדלפיה 85:111.

● בטורניר חמש מדינות בכדורעף בהאולם, הולנד, ניצחה מערב־גרמניה את בלגיה 1:3.

מנסדורף ניצח באוסטרליה

● טניס

עמוס מנסדורף, המדורג במקום השני, הצליח לאחר מאבק קשה לעלות לסיבוב השני בפתיחת אליפות הטניס הפתוחה של דרום אוסטרליה באדלאיד.

מנסדורף, העומד לסיים בחודש הבא את שירותו הצבאי, נאלץ אתמול לעמוד מול האוסטרלי פיטר דוהאן, בטרם ניצח 7:6, 2:6, 6:7.

דוהאן, שניצח אשתקד את מנסדורף באותו טורניר, הפסיד בשובר־השוויון הראשון 6:8, ניצח במערכה השנייה, והמשיך בלחץ במערכה השלישית אך הפסיד בה בשובר שיוויון.

מנסדורף, המדורג במקום ה־39 בעולם, ייחס חלק מהצלחתו למאמנו החדש פיטר פישבר, שעמו התאמן רשמית רק ימים ספורים.

הטניסאי הצ'כי איוואן לנדל, המדורג במקום הראשון בעולם, לא נרשם למשחקי היחידים, אך הגיע לאחר טיסה של 30 שעות מארה"ב כדי לשחק יחד עם האמריקני ביל סקאנלון במשחקי הזוגות, בתור הכנה על מגרשי דשא לקראת האליפות הפתוחה האוסטרלית שתתחיל ב־12 בינואר.

בסיבוב הראשון של אליפות דרום אוסטרליה ניצח ביל סקאנלון מארה"ב את חוויאר פראנה מארגנטינה 4:6, 4:6, 1:6.

גלן מיצ'באטה מקנדה ניצח את דס הייסון 2:6, 1:6. ברוד דרייק ניצח את ג'רמי בייטס מבריטניה 3:6, 4:6. מיכאל סחייפרס מהולנד ניצח את סיימון יול 7:6, 7:5.

●הפתעה היתה בריצת 3000 מטרים באולם בארה"ב כאשר בעל ההישג הטוב ביותר, האמריקני דאג פאדילה, נוצח על־ידי הקניאטי צ'וירט שעבר את המרחק ב־8.04 דקות.

ב„בית הישראלי" בטורניר הנוער:

קפריסין הובילה 0:2, דנמרק ניצחה 2:3

שער שכבש מילבי. חלוץ דנמרק, שלוש דקות לפני הסיום היקנה לקבוצתו נצחון 2:3 על נבחרת קפריסין.

דווקא הנבחרת הקפריסאית גילתה עדיפות במחצית הראשונה ובדקה ה־26 כבש מגן דנמרק, בינרס, שער עצמי.

גם לאחר ההפסקה גילתה נבחרת קפריסין יתרון קל. דימטריוס העלה בדקה ה־56 את קפריסין ליתרון 0:2.

כאן החלו להתעורר שחקני דנמרק, תקפו עם חמישה חלוצים ובדקה ה־57 צימק אנדריי סרגוסון ל־1:2. בריאן לאורדוף, בשער מרהיב ביופיו, השווה בדקה ה־76 ל־2:2.

כשנראה היה שהמשחק לא יוכרע ניצל מילבי טעות בהגנת קפריסין וקבע 2:3.

שפט אריה פרוסט לעיני 100 צופים ברחובות.

בית 1

1.	דנמרק	1	2:3	2
2.	ישראל	1	1:1	1
–.	שוויץ	1	1:1	1
4.	קפריסין	1	3:2	0

מורחק ראשון בטורניר

בלגיה — רומניה 1:1

מאת משה רוזנברג

במשחק מהיר ועשיר באירועים נפרדו נבחרת הנוער של בלגיה ורומניה (בית 2) בתיקו 1.1.

המחצית הראשונה התנהלה ביתרון בלגי ששחקניה גילו יכולת טכנית גבוהה. אולם האירוע היחידי במחצית זו היה הנגיחה למשקוף שער הרומנים בדקה ה־7.

במחצית השניה שלטו הרומנים בזכות הרוח הגבית החזקה אולם נערי בלגיה הוליכו 0:1 בהתקפה מתפרצת בדקה ה־56 משערו של אוליבר קרט.

חלפה רק דקה והרומני המצויין פלורין רדוצ'יו ניצל משגה של בלם בלגיה ומקרוב השווה את התוצאה.

מורחק ראשון במסגרת הטורניר נקבע בדקה ה־72 כשהשופט יעקב שיינר הרחיק את הרומני סאבו אובידיו שפגע בשחקן יריב ללא כדור.

200 צופים חזו במשחק שנערך בפתח־תקוה.

בית 2

1.	בלגיה	2	2:6	3
2.	רומניה	2	1:1	2
3.	מלטה	2	3:5	2
4.	יוון	2	0:2	1

יוון תקפה — מלטה כבשה

מלטה — יוון 0:2

מאת עמי רוזנברג

לחץ רצוף של נבחרת הנוער היוונית במרבית שלבי משחקה נגד נבחרת מלטה לא הספיק. היוונים הפסידו 2:0.

שחקני מלטה, בשתי התקפות מתפרצות במהלך כל המשחק, הבקיעו את שני השערים.

בדקה ה־26 חטף נואל אג'וס כדור מהגנת יוון ומקרוב קבע 0:1. בדקת הסיום של המשחק, לאחר חילופי מסירות, קבע סטפן סולטנה 0:2 למלטה.

בין שני שערים אלה החמיצו היוונים בעיטת עונשין מהנקודה הלבנה בדקה ה־53 לאחר שדימטריוס בעט חזק אבל שוער צ'פרה שהיה המצטיין במשחק הדף את הכדור.

היום: ישראל נגד קפריסין

נבחרת הנוער של ישראל תקיים היום את משחקה השני בטורניר הנוער בשתארח באיצטדיון העירוני ברמת־גן את נבחרת קפריסין שנוצחה אתמול 3:2 בידי נבחרת דנמרק.

במשחק נוסף בבית הישראלי ייפגשו בנתניה דנמרק ושוויץ. גם משחק זה יתחיל ב־2.30.

בבית מספר 2 לא יתקיימו היום משחקים מאחר שכל נבחרת כבר קיימה שני משחקים.

שפט עובדיה בן־יצחק לעיני 100 צופים בחולון.

המטבע קבע: דנמרק ראשונה — ישראל שניה

זאת לאחר תיקו 0:0 בין שתי הנבחרות ● שתיהן עלו למשחקי חצי הגמר

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל איכזבה אתמול במשחק התיקו ללא שערים מול נבחרת דנמרק.

נערי ישראל גילו יכולת ירודה, הירבו לשגות ורק הקפטן רן בן־שמעון היה מעוז ההגנה לאורך כל המשחק.

במחצית השנייה בלט גם אבי בן־עוזרא, שחקן הקישור, אבל הוא לא קיבל תמיכה מיתר חבריו.

אין ספק ששחקני דנמרק היו עדיפים, הכתיבו את הקצב ובדקה ה־36 אף נגח קלאוס נילסן מחמישה מטרים לקורת שערו של מאיר טלבי שוער הנבחרת ששמר על רמה מניחה את הדעת.

הנבחרת שיחקה בדרך־כלל משחק הגנתי, מלווה ברוח לחימה אבל כמעט ולא סיכנה את השער הדני.

במחצית השנייה חל שיפור מסויים במשחק הנבחרת אבל החלוצים יצחק זוהר ואורן מוחרר כמעט ולא בעטו לשער היריב.

הדנים יכלו להכריע את המשחק בדקה ה־70 לאחר שיאנסן בעט כדור שכבר חלף על פני השוער, אולם רן בן־שמעון הרחיק את הכדור מקו השער.

שפט נילצ'ן ניישו מרומניה לעיני 200 צופים בהרצליה.

● הרכב ישראל: טלבי (הפועל חדרה), אהרונוב (הפועל חולון), בן־שמעון (מכבי פתח־תקוה), חדד (הפועל יהוד), פוטשניק (מכבי חיפה), פמליה (הפועל תל־אביב), אלטיט (הפועל באר־שבע), בן־עזרא (הפועל קרית־אונו), יצחקי (הפועל פתח־תקוה), מוחרר (הפועל כפר־סבא). כן שותפו זוהר (מכבי יפו) וססספורטה (הפועל באר־שבע).

לאחר שנבחרת ישראל ודנמרק צברו כל אחת שלוש נקודות והפרש שעריהם זהה, הוחלט להטיל מטבע כדי לקבוע מי תזכה בראשות הבית. דנמרק זכתה במטבע במקום הראשון וישראל במקום השני של הבית.

הטבלות

בית 1

1.	דנמרק	2	0:2	3
2.	ישראל	2	0:2	3
3.	הונגריה	2	4:0	0

בית 2

1.	רומניה	2	1:3	3
2.	יוון	2	2:3	3
3.	מלטה	2	11:1	0

יוון — מלטה 1:4

במשחק נוסף שהיה בהרצליה הביסו נערי יוון את מלטה 1:4.

דווקא שחקני מלטה הוליכו 0:1 בדקה ה־27 משערו של סקרטינו אלדו.

לאחר ההפסקה החמיץ היווני טורסנידיס בעיטת עונשין מהנקודה הלבנה בדקה ה־59.

מנטוס השווה בדקה ה־61 ופרסיניריס הבקיע צמד בדקות 62, 64. צמבליקיס חתם את התוצאה דקה לסיום.

שפט ג'ורג' קונסטנטין מרומניה.

● משחקי חצי הגמר יערכו מחר ומשחקי הגמר מחרתיים.

משחקי חצי הגמר

● דנמרק (ראשונה בבית 1) — יוון (שניה בבית 2).

● רומניה (ראשונה בבית 2) — ישראל (שניה בבית 1).

סיכום־ביניים של 16 מחזורים בליגה הלאומית

תרומת הישראלים — 37 אחוז

הזרים והמתאזרחים שולטים במאזן הנקודות — 63 אחוז ★ הליגה חסרה את אתגר־הצמרת לאחר שמכבי ת"א משכמה ומעלה ★ המאבק מתחיל מ... המקום השני ★ תחתית לוהטת ללא תקדים

● כדורסל

מאת ישראל פז

ששת המחזורים שנותרו לסיום הליגה הלאומית בכדורסל יקבעו בעיקר לגבי התחתית. מכבי תל־אביב דוהרת בפיסגה, ללא הפסד. הפועל הגליל־העליון גילתה עדיפות על אליצור נתניה, הפועל חולון והפועל ת"א, ואילו בית"ר תל־אביב ומכבי חיפה מהוות את „הבטן" של הליגה. שבע קבוצות אלה כבר הבטיחו למעשה את השתתפותן לפליי־אוף.

הויכוח הנצחי הוא אם הליגה מעניינת. כאשר מאזינים לפרשנות של המאמנים בכלי־התקשורת הרי שכל משחק הוא קשה... לא חשוב שמסתיים אחר־כך בהפרש של 20־30 נקודות... העיקר, להכניס קצת פילפל למאבקים. וזוהי, כמובן, גישה מאוד לא רצינית. לדעתי, אין הליגה מלהיבה במיוחד. כמות ההפתעות אינה רבה, ורק לעתים רחוקות מצליחה קבוצת תחתית להרשים במשחק נגד אחת מארבע הראשונות. כמו, למשל, נצחון הפועל איתן גבת על אליצור נתניה (82:95).

ליגה שנוצרים בה פערי־נקודות ואין כלל מאבק על המקום הראשון לוקה בחסר. אמת, בתחתית מתנהל מאבק מסקרן, ודי צפוף, נגד הירידה אבל החלק התחתון של הליגה אינו מסוגל להלהיב את הצופים. לכל היותר מכניס מתח ועניין בין השחקנים והאוהדים של הקבוצות המעורבות.

הבזקים / אליהו עמיאל

לכדורסל: הצעתו, אינה מלכלכת את הקן שלה.

למאמן: היודע לצוות מוצא תמיד את היודעים לציית.

לשופט: ארבע עיניים טובות יותר משתיים.

חסר אתגר

הליגה הישראלית סובלת ממגבלות. מחזורים ללא זעזועים, ללא הפתעות, מותירים לא פעם את הצופים מתוסכלים. עובדה. אפילו הדרבי התל־אביבי אינו מסוגל להלהיב העונה. ולא חשובות הסיבות האובייקטיביות, שהיו העונה בעוכרי הפועל ת"א, שנותרה ללא שני ה„אסים" שלה, מייק לארגי וחיים זלוטיקמן, שבוודאי שהיו מקנים לקבוצה מימד אחר. עמם היה גם הדרבי נראה אחרת.

חוסר האתגר של מכבי ת"א, העולה לכל משחק בידיעה שצפוי לה נצחון קל, פוגע, לדעתי, ביכולת האלופה הישראלית להתעלות במשחקי גביע־אירופה. מאבקים קשים ומרתקים, כמו בליגה האיטלקית יכולים להעניק לקבוצה דוגמת מכבי ת"א יותר גיבוש ברגע שהמאבק הוא חד־צדדי והליגה קלה מאבדים הכדורסלנים את המוטיבציה להתאמץ.

גם הפועל הגליל־העליון, שהיא ללא ספק קבוצה טובה העונה, לא היוותה יריב בשני משחקיה למכבי ת"א, שניצחה 85:108 ביד־אליהו ו־82:99 בכפר־גלעדי. הגליל גילתה שהיא עדיפה על קבוצות הדרג השני, כמו הפועל חולון, אליצור נתניה והפועל ת"א, את שלושתן תארח באולמה בששת המחזורים שנותרו.

מקבוצות הפועל חולון ואליצור נתניה ציפינו ליותר. החולונים קיוו להוות העונה יריב שקול למכבי ת"א. הם השקיעו מאמצים ואמצעים. הביאו לארץ את קני (החיה) בניסטר, שהחליף את אלכס ברדלי (שחקן מעולה, לדעתי). אבל העובדה היא שהקבוצה רחוקה מלשכנע.

אותו דבר אמור לגבי אליצור נתניה. עד כה לא הוכיחה הקבוצה את הצגותיה הנפלאות בעונה שעברה. נדמה לי שחסרה כיום את הלהט שלה בעונתה הראשונה בלאומית. משחקה, שהיה סוער ואטרקטיבי, „התמסר" משהו.

לשתי הקבוצות תהיה הזדמנות להיחלץ מחוסר יציבותן ולהוכיח את הטמון בהן במשחקי הפליי־אוף. בינתיים, יכולתן פושרת למדי.

הפועל ת"א — מבוכות

הפועל תל־אביב היא קבוצה מפתיעה. אין זה בבריחות־הדעת. קבוצה שספגה כל־כך הרבה מהלומות, ושניים משחקניה הטובים חסרים, מדורגת במקום ה־5 ומנהלת מאבק צמוד עם אליצור נתניה והפועל חולון. אמנם, מייק לארגי נפגע רק לפני ארבעה מחזורים. אבל זלוטיקמן לא התחיל למעשה את הליגה. הצרה של הפועל ת"א שלא ידעה להתמודד עם קבוצות התחתית (הפסידה להפועל חיפה, להפועל איתן גבת ולהפועל ירושלים). לעומת זאת ניצחה פעמיים את הפועל חולון ופעם את אליצור נתניה.

בית"ר תל־אביב הפתיעה לטובה. בינתיים מיצתה את כל יכולתה. אמנם יכלה לנצח קבוצה זו או אחרת, אך בסיכום המאזן שלה חיובי בהחלט, בעיקר תודות לרון דייויס, המוביל בביטחה בטבלת מלך־הסלים והוא, להערכתי, אחד מכדורסלני־החיזוק הטובים בליגה.

לעומת זאת ניתן היה לצפות ליותר ממכבי חיפה. אפשר שתשתפר. בינתיים הנחילה הקבוצה לא מעט אכזבות.

בתחתית „שמח". חמש קבוצות לוחמות נגד הירידה. מצבה של הפועל רמת־גן הוא הנחות ביותר אבל כל עוד יש סיכויים תיאורטיים להישאר היא חייבת להמשיך ולהיאבק. מכבי רמת־גן והפועל ירושלים נאבקות בחירוק־שיניים, ומצבן „גזיל". לעומת זאת טוב מעט יותר מצב הפועל איתן גבת והפועל חיפה.

בששת המחזורים שנותרו צפויים מאבקים מסקרנים בין חמש הקבוצות. כבר במחזור ה־17, הקרוב, ב־12 בינואר, תארח הפועל חיפה את הפועל ירושלים; במחזור ה־18 יתמודדו מכבי רמת־גן והפועל רמת־גן; במחזור ה־19: הפועל איתן גבת — מכבי רמת־גן; במחזור ה־20: הפועל ירושלים — הפועל רמת־גן; במחזור ה־21: הפועל איתן גבת — הפועל ירושלים; הפועל רמת־גן — הפועל חיפה, ובמחזור האחרון, ה־22, יגיע, קרוב לוודאי, המתח לשיאו: הפועל איתן גבת — הפועל חיפה.

לא מספיקים כמובן, נצחונות תחתית בלבד. הכרח ל„גנוב" נצחונות גם מול קבוצות הצמרת, ובמיוחד נגד קבוצות מרכז הטבלה. זה קשה, אבל בהחלט אפשרי.

ובלי סטאטיסטיקה אי־אפשר. ב־16 המחזורים הראשונים קלעו הזרים 7483 מ־17463 הנקודות — 43 אחוז; המתאזרחים — 3456 נקודות — 20 אחוז, והישראלים — 6524 — רק 37 אחוז.

יעקבי ומאור איחרו לאימון הקנס — 1000 ו־1500 דולאר!

שני כדורסלני הפועל חולון שאיחרו לאימון בהולנד נקנסו בסכומים נכבדים: עופר יעקבי ב־1500 דולאר ואבי מאור ב־1000 דולאר.

מארגני טורניר חג־המולד בכדורסל בהארלם. הולנד. נבהלו משבירות הסלים הסיטונית של כדורסלן הפועל חולון, קני (החיה) בניסטר, הם הוציאו תקנה שכל כדורסלן שישבור סל יורחק לשני משחקים ויקנס ב־5000 דולאר.

שחקני קבוצת קנון השבדית, המשחקים בטורניר בהארלם, סיפרו כי לפני תחילתו קראו בעתוני שבדיה כי המאמן האמריקני איזבל דנקן, שהפועל חולון ביקשה להחתימו, חתם עם קבוצה אולוונית השבדית עד לשנת 1989.

מארגני הטורניר בהולנד לא היו מרוצים שכוכב הפועל הגליל־העליון, קרטיס ברי, נסע באמצע טורניר הארלם לארה"ב. הוסבר להם כי הכדורסלן נסע לשלושה ימים בלבד. הסיבה להתמרמרות ההולנדים: ברי הוא שחקן אטרקטיבי מושך קהל.

הדרבי התל־אביבי הקטן – שיגרה, שעמום וחוסר אתגר. (תצלום: אריה קנפר)

מייק לארגי יונתח מחר

כוכב קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב, מייק לארגי, יונתח מחר בגבו בבית חולים בניו־יורק.

לארגי אמר אמש כי הוא מקווה לצאת בתחילת השבוע הבא מבית החולים ואם לא יהיו סיבוכים יהיה כשיר למשחקי הפליי־אוף.

בת־ים נגד המעפיל בעימות מסקרן — הערב

● כדורעף

מאבק מסקרן יהיה הערב במחזור ה־14 בליגה הלאומית בכדורעף: האלופה. הפועל בת־ים, שלא התעלתה העונה, תארח ב־7 באולמה את המובילה ואלופת הסיבוב הראשון, הפועל המעפיל / עין־החורש.

לבת־ים יהיה זה מבחן־האמת. אחרי נצחונה במחזור הקודם על הפועל קרית־אתא (2:3), שוב תיתקל בקבוצה חזקה ותנסה להפתיע. בסיבוב הראשון הביסה המעפיל את יריבתה — 0:3. ישפטו: עוזי בן־צבי ואריה מונק.

● משחק מעניין אחר יהיה ב־7 בחיפה, בין מכבי חיפה והפועל קרית־אתא. דרבי של אזור חיפה. קרית־אתא טובה יותר, אך תתקשה מול החיפנים השאפתנים, שנוצחו בסיבוב הראשון — 3:0. ישפטו: איזידור ברונגוסר ואבי זלצברג.

● קבוצת הפועל כפר־סבא לא תתאמץ להכניע באולמה את סוגרת הטבלה, אליצור ת"א (7), בסיבוב הראשון מחצה אליצור את יריבתה לפני שנוצחה 3:2. ישפטו: גדי איזיקוביץ ונתי תרום.

● קבוצת הפועל העוגן, שתארח ב־7 את קבוצת הצמרת של הפועל מטה אשר, תיאלץ להיכנע כמו בסיבוב הראשון — 3:0. ישפטו: שמואל רוביסיה ואלכס בוקור.

● כדורעפני הפועל רמת־אביב שיצפינו לשריד, למשחק נגד הפועל שריד/העמקים (7), ישובו בידיים ריקות. בסיבוב הראשון — 1:3 לשריד/העמקים. ישפטו: אברי בן־דור ואב שוהם.

הטבלה

1.	הפ. המעפיל	13	7:38	25
2.	הפ. כפר־סבא	13	17:35	24
3.	הפ. מטה אשר	12	6:33	23
4.	הפ. קרית־אתא	12	15:32	21
5.	הפועל בת־ים	13	23:26	20
6.	שריד/העמקים	12	22:20	18
7.	מכבי חיפה	13	31:19	17
8.	הפועל העוגן	13	33:14	17
9.	מכבי ת"א	12	32:15	15
10.	הפ. רמת־אביב	12	32:12	14
11.	אליצור ת"א	13	39:13	13

גביע רמתי למכבי חיפה

מאת יוסף גלזר

קבוצת הנוער של מכבי חיפה זכתה זו השנה השלישית ברציפות, בטורניר הכדורסל המסורתי לזכרו של שרגא רמתי, חבר הנהלת איגוד הכדורסל ומראשי אגודת מכבי חיפה וכרמל, שנפטר לפני חמש שנים בעת ישיבה במרכז הספורט בכרמל.

במשחק־הגמר גברה מכבי חיפה על מכבי רמת־גן — 63:80 (29:37). הירבו לקלוע לחיפה: שמעון אזולאי 34; אלי הבר 20 ואייל לייב 17. למכבי רמת־גן: יצחק תייר 25 ובני מוסקוביץ 12. שפטו שלום וולצר ושלמה הורסמן.

במקום השלישי זכתה מכבי חדרה, שגברה על בית"ר ת"א — 52:81 (24:39).

במשחקים המוקדמים ניצחה מכבי חיפה את מכבי חדרה — 37:74 (19:52), ומכבי ר"ג גברה על בית"ר ת"א — 48:64 (31:30).

את הגביעים והמדליות חילקו בטקס הסיום בתו של המנוח, ענת, ויו"ר אגודת מכבי חיפה, דניאל אסנין.

יעקב הרשקו טוען שהאלופה טרם אמרה את המלה האחרונה

אם בת־ים תנצח הערב את המעפיל — יהיה מפנה

הכדורעפן הוותיק סבור כי הרמה בליגה עלתה ★ כשרונות צעירים רבים ★ בת־ים החלה להתאמן ברצינות ו„ללא זיופים"

מאת יצחק ויטמרף

בקבוצת הכדורעף של הפועל בת־ים יכלו לחייך בשבוע שעבר. הסיבה. האלופה הצליחה סוף־סוף להשיג נצחון ליגה „רציני". כשגברה על הפועל קרית־אתא — 2:3. בהפועל בת־ים שאבו אופטימיות מהנצחון מאחר שבמשחק זה שבה הקבוצה להציג את היכולת הגבוהה שהעניקה לה בעונה שעברה את האליפות.

לכוכב הקבוצה הבת־ימית, יעקב הרשקו, שהוא גם ממצטייני הנבחרת הלאומית, קשה לומר אם הנצחון על קרית־אתא מהווה מפנה. הרשקו, צנוע, בורר היטב את שהוא אומר: „ניתן להגיד כי אנו מתחילים להתאושש; רק במידה שננצח הערב את הפועל המעפיל במשחק שייערך בבת־ים, אפשר יהיה לומר כי חל מפנה ואנו נמצאים בדרך הנכונה".

כיום מדורגת הפועל בת־ים במקום החמישי בטבלה, אולם משחקי הפליי־אוף נוטעים תקווה כי בסידרת משחקים זו הכל יכול להשתנות: „הפועל בת־ים תיכננה את יכולתה לקראת הפליי־אוף, בהם נהיה גורם רציני ביותר. ואין ספק כי הרמה במשחקים אלו תהיה גבוהה בהרבה ממה שאנו מציגים כיום".

עבודה פסיכולוגית

לדברי הרשקו משהו אינו פועל כשורה בקבוצה הבת־ימית כיום. לאחר שבעונה שעברה הציגה יכולת מעולה: „עד היום חברו סיבות רבות למצבנו הלא מזהיר. ניהול הקבוצה לא היה נכון. עובדה. הקבוצה נוצחה ע"י כל הקבוצות השוות לנו ביכולתן. בכל המשחקים החשובים נוצחנו — 3:2. השחקנים המובילים שלנו, שחקני הנבחרת, לא היו בכושר וגם שחרורם של אורי חבר ורני גלילי פגע בנו. כיום, עם המאמנים החדשים, משה סמו ודוד כפרי, יש לנו אפשרות למצות יותר את יכולתנו. העבודה כיום בבת־ים היא בעיקר פסיכולוגית. כאשר המטרה — שיקום הקבוצה. יש עלינו לחץ של הפסדים שאנו גוררים מתחילת העונה. עובדה שלא מקילה על החיים. מאז שהצמד סמו את כפרי נטל על עצמו את מלאכת האימון ניצחנו ב־3 מ־4 משחקים בליגה. אני רק מקווה כי לאחר שוב הנבחרת מארה"ב נמשיך לגלות יכולת טובה והתנופה שלנו לא תיקטע."

על הליגה ועל הקבוצות המועמדות לזכייה בתואר האליפות אומר הרשקו: „אין ספק כי הליגה התחזקה. חמש הקבוצות המובילות כיום בצמרת הן הרבה יותר טובות מאשר בשנה שעברה. בנוסף להן יש גם את מכבי חיפה והפועל שריד. ויחסית לשנה שעברה רואים שיפור רב ברמה. המאבקים מעניינים, קבוצות מרכז הטבלה מצליחות להפתיע, ולראייה אין הרבה משחקים המסתיימים ב־0:3. אינני מדבר על שלוש הקבוצות מת"א (הפועל, מכבי ואליצור) שבתחתית, וכלל לא מהוות גורם.

מי, לדעתו של הרשקו, תהיה האלופה?

„ברור כי האלופה תוכתר מבין אחת מחמש המובילות. להפועל כפר־סבא איני מעניק סיכוי רב, וכך יוותרו במאבק הפועל המעפיל, הפועל מטה אשר, הפועל קרית־אתא והפועל בת־ים. הפועל מטה אשר בנויה על יכולתם של שני שחקנים — אורי חבר ואודי שר. בעונה שעברה שיחק אורי חבר בהפועל בת־ים הוא התייצב רק בחצי מהמשחקים, במידה שגם במטה אשר ישחק רק בחלק מהמשחקים יהיה להם קשה, כנ"ל לגבי אורן שר. הפועל המעפיל היא הקבוצה המבוגרת והוותיקה בליגה. שחקניה רצים במשך שנים יחדיו, ולכן נראית המשלה בעלת יותר לזכייה באליפות. קרית־אתא היא קבוצה צעירה. שחקניה נמרצים, אך אינני רואה שם דברים יוצאים מהכלל. יש שם הרבה חיילים, ולכן ליגה ארוכה ומשחקי פליי־אוף ימנעו ממנה זכייה באליפות. קבוצתי, הפועל בת־ים, תתן את הטון בשנה הבאה. לאחר שצעירי הקבוצה יתחשלו נהווה גורם לשנים רבות. אני רק יכול לקוות כי ההתחשלות תעבור בזכייה נוספת בתואר האליפות כבר השנה.

קפטן יעקב הרשקו

כשרונות צעירים

השנה. לעומת שנים עברו, התגלו שחקנים צעירים רבים, ויעקב הרשקו שמח על כך: „הרבה צעירים בולטים יש בקבוצות הליגה הלאומית: יניב בר־נצר (המעפיל), גלעד דורון ואלרד לחוביץ (מטה אשר), ירון טרייבנר, יורם בן־חמו וצחי כהן (קרית־אתא), פיני דקל (כפר־סבא); צבי לוי, צחי אלבז, רוני כהן ואבי כחלון (בת־ים); ארז שכטר (מכבי ת"א): יגאל קליינר, (שריד) ועוד שחקנים נוספים. ישנה עתודה. תופעה נוספת היא שהשורה השנייה כיום בכדורעף, מבחינת הגיל, המורכבת מאורן שר, רפי רולניק, אמיר אקרמן, ואפילו אורי חבר. כוללת שחקנים די צעירים. בגילאי 24 — 25. הצעירים שמניתי הם בני 17 —18. ללא ספק יש עם מי לעבוד. אך השאלה היא כיצד עובדים עם צעירים אלו".

האם לדעתך לא מושקעים מספיק מאמצים באימון?

„עד כמה שאני יודע לא כל הקבוצות משקיעות. 40 אחוז מהקבוצות נותנות פחות מחצי נשמה שהן מסוגלות לתת. רק השחקנים הוותיקים, שמופיעים בנבחרות, מתאמנים הרבה יותר. כ־5 — 6 אימונים בשבוע. על רמת האימון קשה לי לומר מה קורה בקבוצות אחרות. בקבוצתי, הפועל בת־ים, משתתפים בכל אימון בין 12 — 14 שחקנים. יש רצון כביר להצליח. אין כמעט זיופים, והשחקנים משקיעים הרבה. כיום עיקר העבודה בבת־ים היא עבודה פסיכולוגית ומורגשת ירידה בלחץ האימונים. בעקבות הנסיעה הקרובה לארה"ב. אך השחקנים הצעירים מושכים אותנו הוותיקים להשקיע, ותקוותי שנראה את התוצאות בקרוב. בת־ים לא אמרה את המילה האחרונה שלה."

הישג השנה במשחה 400

את הישג השנה במשחה 400 מטר מעורב לנשים קבעה הרומניה נעמי לונג בת ה־18 שעברה את המרחק בבוקרשט בזמן של 4:40.60 דקות.

שישיית המחזור ה־13

● צבי לוי (הפועל בת־ים).

● אברי בן־דור (הפועל כפר־סבא).

● ארז שכטר (מכבי ת"א).

● רז בורר (הפועל בת־ים).

● ניב בר־נצר (הפועל המעפיל).

● אורן שר (הפועל מטה אשר).

מברק מפעילי עלייה במוסקווה נשלח לכנס לזהות יהודית בבריה"מ

מאת י. גלילי כתב „על המשמר"

מברק ממוסקבה, חתום בידי 22 פעילי־עליה, הוקרא אתמול בבוקר במושב הפתיחה של הכנס הבינלאומי לתרבות וזהות יהודית בבריה"מ, שנפתח באוניברסיטת בר־אילן בהשתתפות עשרות אישים, מרצים ופעילים, העושים למען יהודי בריה"מ.

המברק הגיע למועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בישראל, וכו נאמר בין היתר: „לא במקרה אנו מציינים כעת כנס לתרבות יהודית בבריה"מ, החל בימי חג החנוכה. כמו בימים ההם בזמן הזה. מוקד הבעיה הוא הנפש החיה של עמנו. כמו אז קמו מעטים וחלשים נגד רובים וחזקים. כמו בימים ההם יש לדבר על הנס, נס תחיית השפה, התרבות ודת ישראל בבריה"מ. אבל, לא כבימי החשמונאים, רפה השלהבת וריק מאמצים משותפים שלנו מסוגלים למנוע מלכבות את הנר". בדברי הפתיחה אמר מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, חיים צסלר, כי הכנס נועד לשמש פה לחברי הועדה היוזמת והמארגנת של הכנס הראשון בנושא זה במוסקבה, ומטרתו להפעיל את דעת הקהל העולמית לשיחרורם של יוסף ביגון וד"ר ארי וולפובסקי, מיוזמי הכנס הראשון, הנמקים בכלא הסובייטי בסיביר, בעוון „פעילותם למען תרבות יהודית והוראת השפה העברית בבריה"מ", ולמען עלייתם של שאר יוזמי הכנס הראשון במוסקבה.

פרופ' פיין, מיוזמי הכנס הראשון במוסקבה, אמר בהרצאתו, כי „אין עלייה בלי תודעה יהודית ואין זהות יהודית בלי תרבות ומסורת יהודית". הוא קרא למדינת ישראל וליהודים בתפוצות להקדיש מאמצים ואמצעים כדי לסייע לקידום החינוך והתרבות היהודית בבריה"מ.

ד"ר חיים מרגולים, תלמידו וידידו של אסיר ציון יוסף ביגון, המרצה עונש מאסר שלישי (סה"כ 17 שנות גלות), האשים את קברניטי הקרמלין „בהתנכלות אכזרית ליוסף ביגון ועמיתיו". הוא האשים את שלטונות בריה"מ בפשע נגד העם היהודי על ידי מסע שמד לשלילת זכותם לתרבות ועצמאות לאומית יהודית בברית־המועצות.

● המפלגה הרדיקלית הודיעה היום כי תקיים היום מצעד שיצא מהגטו של רומא לשגרירות הסובייטית „כדי להביע הערכה" לעם ולמנהיגי בריה"מ על שחרורו של אנדריי סאחארוב.

ספרית פועלים
מחלקת ההספקה — אלנבי 73, ת"א, טל' 291431
לכל לקוחותינו הרינו מודיעים
שלרגל ספירת המלאי
תהיינה החנות והמחלקה
סגורות ביום ה' 1.1.87
מחלקת ההספקה

חטיבת החדשות של „קול ישראל"
(שידורי חדשות ויומנים — עברית, אנגלית וצרפתית)
עוברת ביום ה' 1.1.87
למרכז החדשות החדש ברח' תורה מציון
15 רוממה, ירושלים (ליד בניין הטלוויזיה)
מספר הטלפון של מרכז החדשות
383311

לאגודת „לב אל לב ישראל"
האגודה הישראלית למלחמה במחלות חלב
דרוש רופא
להפעלת מערכת ההדרכה וניידת
(50% או 100% משרה) שעות עבודה גמישות
המעוניינים הגרים באיזור המרכזי יפנו בכתב אל:
ת.ד. 38, כפר־סבא ובטל': 052־24758; 052־31580
סודיות מובטחת

ל„לב אל לב ישראל"
האגודה הישראלית למלחמה במחלות חלב
דרושות תזונאיות (דיאטניות)
להדרכת תזונה נכונה
בכל חלקי הארץ ובעיקר באזורי צפת והגליל העליון, באר־שבע, אשקלון והדרום הרחוק
פרטים ב„לב אל לב ישראל", ת.ד. 38, כפר־סבא
טלפונים: 052־24758; 052־31580

התעשיינים דורשים פיחות השקל

(המשך מעמוד ראשון)

תוספות רק דרך הנטו. התעשיינים גם דורשים בתוקף מתן תמריצים מוגדלים ליצוא כתהליך לפיחות.

מקורות המקורבים לנסים אמרו אתמול, שחלק מהתעשיינים מפעילים לחץ על שר־האוצר שיבצע פיחות השקל בהקדם. לדברי המקורות נסים עומד איתן בהתנגדותו למהלך כזה, הוא זוכה לתמיכה מצד נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו, ומנכ"ל האוצר, עמנואל שרון.

חישובים מוטעים

לדברי אותם מקורות, שר־האוצר יתרכז בהעברת הרפורמה המוצעת במס הכנסה ובשילובה בעיסקת חבילה, והדבר ימנע ממנו את הצורך לשנות את שער החליפין כבר בתקופה הקרובה. המקורות אמרו, שבאוצר ובבנק ישראל יש החוששים, שיצואנים נמנעים מזה כמה שבועות מהעברת תמורות יצוא לארץ וזאת מתוך תקווה שבקרוב יבוצע פיחות. אך לדבריהם, אותם יצואנים יגלו בקרוב שחישוביהם היו מוטעים.

המקורות ציינו, שיש בליכוד מי שמייעץ לנסים להשתמש בבקשות הסיוע מצד גופים הקשורים להסתדרות כדי ללחוץ על המזכיר הכללי, ישראל קיסר, להסכים לרפורמה במיסוי כפי שהציע אותה האוצר. ההסתדרות דחתה עד עתה את הרפורמה ותובעת במקום זאת שתמונה ועדת מומחים אשר תכין את פרטי רפורמה חלופית במס־הכנסה.

קיצוץ מקוצץ

אתמול נמשכו דיוני הקבינט הכלכלי בנושא הקיצוצים בתקציב. שרי הקבינט הכלכלי, ראש־הממשלה שמיר, ממלא־מקומו פרס, שר־האוצר נסים ושר־הכלכלה, גד יעקבי. נפגשו עם השר יצחק פרץ — אחרון השרים איתם דן הקבינט על קיצוצים לתקציביהם.

הקבינט הכלכלי ביקש מנסים ויעקבי לסכם היום את הדיונים והקיצוצים, יבואו לכלל סיכום ביום רביעי או חמישי. באוצר כבר יודעים, שבסופו־של־דבר סך הקיצוצים לא יעלה על 250 עד 300 מיליון שקל, ובכל מקרה, לא יגיעו לסכום של 490 מיליון שקל אותו ביקש האוצר לקצץ.

נציג תנועת ר"ץ בוועדת הכספים, דדי צוקר, שלח אתמול מכתב למ"מ ראש־הממשלה בו הוא טוען, שהשקעות הממשלה בשטחים מגיעות לכ־200 מיליון שקל וכוללות השקעות בשיכון, בכבישים, בפינוי ובמפעלים. לדברי צוקר, סכום זה איננו כולל הוצאה שוטפת מהתקציב. לדבריו, קיצוץ של השקעות אלו היה מונע את הצורך בקיצוצים בתקציב הביטחון או מונע חלק גדול מהקיצוצים בבריאות ובחינוך.

קשישה נהרגה מפגיעת אוטובוס

הולכת רגל בת 86, שפרה גריג, נהרגה אתמול מפגיעת אוטובוס בעת שחצתה את הכביש במעבר חצייה.

התאונה אירעה בשעות הבוקר ברחוב רגל ראובן פנת טרומפלדור בפתח־תקווה. האשה חצתה את הכביש במעבר חצייה מימין לשמאל ונפגעה ע"י אוטובוס „דן" מס' 88 שעבר במקום. ניידת טיפול נמרץ של מד"א הגיעה כעבור דקות אחדות למקום התאונה, ואנשיה ניסו לתת לנפגעת טיפול החייאה, אך ללא הצלחה. אמבולנס העביר את האשה לבית־החולים „השרון" בפתח־תקווה ושם נקבע מותה.

נהג האוטובוס נעצר לחקירה ושוחרר. (עתים)

„הפחתת המכסים שתהיה בקרוב מהווה סכנה כלכלית ממשית בשל גידול בצריכת יבוא ודלדול ברזרבות מטבע חוץ" — כך סבור שר העבודה והרווחה משה קצב, שדיבר אמש בפתיחת קונגרס התאחדות הצלמים המקצועיים במיכללת „הדסה" בירושלים, מוסר כתב עתי"ם.

השר קצב תקף בנושאים שונים את התוכנית הכלכלית שתגרום, לדבריו, לגידול בפערים החברתיים והיא אינה מהווה תשובה לצורך בלימת האינפלציה.

השר גילה, כי בכוונת האוצר להציג תוך כחודשיים תוכנית השלמה־שלב ב' לתוכנית הכלכלית הנוכחית, והציבור כלל אינו יודע על כך.

שר העבודה מתנגד להצעה להפחית את המס השולי מ־60 אחוז ל־45 אחוז, בהביעו ספק, באיזו מידה ההכנסה שתתפנה בעקבות כך אכן תופנה לחיסכון ולא לצריכה.

פוליטיקה בנעלי־בית — בחלון ראווה בשאנז־אליזה; מיטראן ושיראק בדו־קיום אידילי. המחיר: 28 דולר (צילום: אי.פי.)

משפטנים: אין מקום לוועדת־חקירה

(המשך מעמוד ראשון)

החקירה מקום לפתוח בהליכים פליליים נגד איש, וכי יש לסגור את תיק השב"כ.

היועץ המשפטי לממשלה קובע, כי לא ניתן להעמיד לדין פלילי, לא את הורגי המחבלים ולא את ראש השב"כ שנתן את ההוראה להורגם, מכיוון שהכל זכו בחנינה־מראש מאת נשיא המדינה.

יוזמי הטעיית ועדות החקירה, מנחי ההטעיה ומבצעיה מקרב אנשי השב"כ, זכו אף הם בחנינה מאת נשיא המדינה ועל כן לא ניתן להעמידם לדין פלילי.

זכותו של חזק

לגבי שאר אנשי השב"כ, שהודחו להעיד עדות שלא כשורה לפני גופי חקירה, החליט היועץ המשפטי לממשלה, כי מי שזכו מדיחיהם לחנינה. אין זה מן הדין שיועמדו רק הם לדין פלילי.

אשר לאיש השב"כ הבכיר, ראובן חזק, התברר מחומר החקירה כי אמנם נטל חלק מסויים בפעולות השיבוש ועל כן יש להעמידו למעשה לדין. אולם, לזכותו עומדת העובדה כי הוא אשר קם להתריע על מעשי החיפוי וכי לא ביקש לעצמו כל חיסיון שהוא. נוכח עובדה זו, סבור היועץ המשפטי לממשלה, כי יהיה זה מנוגד לעניינו של הציבור, שדווקא יהיה הוא היחיד שיועמד לדין.

בעניין שני בכירי השב"כ האחרים שהביאו לחשיפת האמת בפרשה, אין חומר החקירה מצביע על מעורבות כלשהי שלהם בעבירות נושאי החקירה, והשניים יוצאים נקיים לחלוטין מן הפרשה ולמעשה הנקיים הבלעדיים מבין אלה שנערכה חקירה לגביהם.

בעניין הדרג המדיני אומר הדו"ח המשפטי וקובע היועץ המשפטי לממשלה, כי בחומר החקירה אין כדי לבסס ראיה למעורבותו, לא ביוזמה ובהנחיה לשיבוש הליכי החקירה והמשפט, ולא במתן יד לשיבוש עצמו.

היועץ המשפטי לממשלה מסכם את חוות דעתו בכך, שיש לקוות כי הדו"ח ימנע התרחשות ארועים מסוג זה בעתיד, וכי לא יסתבכו עוד אנשי בטחון או עובדי ציבור בפרשיה אומללה כגון זו.

שבחים לתיקשורת

הדו"ח עצמו משבח את הציבור ואת שליחיו, כלי התקשורת, בכך שלא נתנו לנושאי השב"כ לרדת מעל סדר היום והם למעשה שהכריעו וגרמו לכך שיוקמו ועדות חקירה.

הדו"ח עצמו פורסם ללא נספחיו הסודיים והוא כולל 64 עמודים המתחלקים ל־6 פרקים. הדו"ח מגולל את הפרשה כולה ומתעכב בעיקר על השיטות שנועדו להטעות את ועדות החקירה, ושאין כנראה דומה להם בתולדות המדינה בבידוי ראיות בפני גורמים משפטיים.

הדו"ח מגלה, כי ראש השב"כ ואנשי סודו, שידעו מי הורה להרוג את המחבלים ומי הרג את המחבלים, תידרכו את כל אנשי השב"כ המעורבים בפרשה, שנקראו להעיד בפני ועדות החקירה, מה לומר, מה להסתיר, כיצד להשיב ומה לא להגיד.

לאחר העדות נדרשו אותם עדים לחזור ולעמוד בפני היועצים המשפטיים של השב"כ ולעיתים גם לפני ראש השב"כ ולספר כיצד העידו.

ניסה למנוע פירסום

בוועדת החקירה הראשונה, בראשות האלוף זורע, הצליח ראש השב"כ לגרום לכך, שאחד מאנשי השב"כ יהיה חבר בוועדה ויטה את מסקנותיה והלך הרוח כה כך, שאנשי השב"כ יצאו נקיים.

לאחר מכן המשיך ראש השב"כ וניסה למנוע את ועדת בלטמן, ברשות פרקליט המדינה יונה בלטמן, כאשר הוא משתמש בתואנות שונות, בין השאר בצורך להותיר את הנושא חסוי וסודי.

ראש השב"כ היה הגורם שהביא לכל בידוי הראיות ושיום את המהלכים שהביאו לשיבוש החקירה, מתוך מטרה אחת ויחידה — למנוע את גילוי האופן שבו הומתו המחבלים.

בין השאר עשה כן כבר למחרת האירוע, ב־13 באפריל 1984, כאשר ניסה למנוע את פרסום תמונת המחבלים החיים בעיתונות, מתוך מחשבה שאם יפורסמו, יבקשו שרים, גורמים בטחוניים והציבור הרחב לדעת, כיצד פורסם שהשניים נהרגו, בשעה שהם נראים בחיים.

אולם ראש השב"כ לא הצליח למנוע את פרסום התמונות, תחילה בחו"ל ואחר כך בארץ, והפרשה כולה פורסמה. התגלגלה במשך 32 חודשים, עד שנחתמה אתמול בדו"ח פרשת השב"כ.

● ישיבת הוועד הפועל של מועצת העיתונות תתקיים ביום ו', 2 בינואר, בשעה 11 לפנה"צ, ב„בית סוקולוב". כל חברי הוועד הפועל מתבקשים לבוא.

„אנצאר־2"

(המשך מעמוד ראשון)

סירב שירות בתי־הסוהר לבקשת צה"ל. לפיכך, נאלצו שלטונות צה"ל לפתוח מחדש את מיתקן הכליאה שהופעל לפני שבועיים ונסגר עקב לחץ ציבורי. זרועות הביטחון מבצעים במקום את החקירות והבדיקות. נמסר, כי בקרוב ייפתחו הליכים של מעצר מינהלי.

מצה"ל נמסר אמש, כי הצבא ממשיך לתבוע ממשרד המשטרה להורות לשלטונות שירות בתי־הסוהר לקבל לידיו לכליאה את העצורים.

בתגובה מסר אמש דובר שירות בתי־הסוהר, סגן גונדר שמעון מלכה, את ההודעה הבאה: „עד עתה לא קבלנו פניה כלשהי מצה"ל בעניין זה. אין כל מחלוקת בין צה"ל לשב"ס באשר לצרכים ולקשיים שבקליטת אסירים ועצירים. צה"ל לא פנה אלינו היות והוא מבין שמתקני שב"ס מאוכלסים מעל למכסה ואין כל אפשרות לקלוט אפילו אסיר נוסף אחד", אמר הדובר. הוא הוסיף, כי במיתקן הכליאה של השב"ס ברצועת עזה כלואים מאה אסירים מעל לתקן.

ראשי השב"כ חשים

(המשך מעמוד ראשון)

המשפטים לשעבר. יצחק מודעי. שבאחת העדויות המכריעות הביע תמיכה מלאה ביצחק שמיר.

גורמים המקורבים לפרשה טענו אמש, כי את הדו"ח יש לקורא היטב. גם „בין השורות".

גורמים בטחוניים סבורים, כי עם פירסום מסקנות הדו"ח יש לראות את הפרשה כסגורה.

להלן הובעה תקווה, כי יישום מסקנות הוועדה בראשותו של האלוף (מיל.) אהרון יריב, שבדקה את צרכי העבודה של השב"כ, יביאו לאי־הישנות מקרים מסוג זה ולפיקוח טוב יותר של הדרג המדיני על השירות ופעילותו.

אחת המסקנות שיושמו בעניין זה היא העלאתו לדרגת תת־אלוף של עוזיאל נבו, מזכירו הצבאי של ראש הממשלה, חרף העובדה שפרק הזמן המינימלי בין דרגה לדרגה לא היה כמקובל. במסגרת תפקידו. אחראי תא"ל נבו על תאום פעילות שירותי הביטחון ועידכון ראש־הממשלה בעניין זה.

מסיבת חנוכה לעובדי „מספנות ישראל"

ציבור רחב של עובדי מספנות ישראל ובני משפחותיהם, חגג אתמול בחיפה את מסיבת החנוכה שאורגנה לעובדים על־ידי מפ"ס.

לאחר ברכת מפ"ס, אותה הביא מזכיר המרכז, חנן ארז, הדליקו ילדי העובדים חנוכייה שנרותיה סמליים: נר לביטחון ולשלום, ליהדות וציונות, לעדות ישראל, לאדם העובד ולמפ"ס.

יוסי סולומין (האדום) הדליק נר לשישים שנה להסתדרות. בברכתו אמר: „מי ייתן שבגרותך לא תבייש את נעורייך", ועוד הוסיף: „אני מדליק נר זה בעת הסתדרות נאבקת ולוחמת ביתר שאת על משמר האינטרסים האמיתיים של ציבור העובדים. נגד עול חברתי ומשגה כלכלי. לחזק יחד את כוחה של ההסתדרות במאבקה הצודק נגד התוכנית הכלכלית ולא ניתן שיקנה".

הנחה את המסיבה חיים אמוייל חבר מזכירות מפ"ס ויו"ר ועד העובדים לשעבר. (שע"ה)

הפגנות בפקין — חרף האיסור

פקין. — כ־200 עד 300 סטודנטים מהאוניברסיטה למורים בפקין, התעלמו אתמול מאיסור שהוטל על־ידי השלטונות וערכו מצעדים בעיר בשעות הבוקר המוקדמות.

בחדשות הערב נמסר, כי זמן מה לאחר השעה 2 אחה"צ צעדו הסטודנטים לשלוש אוניברסיטאות אחרות בעיר, הפסיקו את לימודי חבריהם הסטודנטים וקראו להם להצטרף להפגנה. אך סטודנטים אלה סירבו להצטרף והמפגינים התפזרו כשהם מאוכזבים.

מצעד זה נערך אל אף אזהרות רבות שנתקבלו מחוגים רשמיים. שאל להם לסטודנטים להפגין ברחובות.

כל העתונים הגדולים פירסמו אתמול מאמר ראשי בלשון חריפה, שבו נאמר שמי שמתנגד לסוציאליזם ולמפלגה הקומוניסטית השלטת, פועל בצורה בלתי־חוקית. במאמרים אלה נקראו תושבי הבירה לא לחקות מה שתואר כ„דמוקרטיה מזוייפת של המדינות הקפיטליסטיות".

הטלוויזיה הרשמית ציטטה את המנהיג וואנג ז'ן, שמתח ביקורת על אנשים, המפיצים גישה ניהיליסטית, משמיצים את סין ומצדדים בהפיכת המדינה למדינה מערבית מכל הבחינות.

עתון בפקין פירסם אזהרה נגד השימוש בכרזות רחוב וציין, כי הדבקת כרזות מעין אלה היא בלתי־חוקית. כרזות הודבקו על־ידי סטודנטים כדי לגייס תמיכה במצעדים שנערכו בלפחות עשר ערים ברחבי סין במהלך חודש זה. במצעדים קראו הסטודנטים לפעול למען דמוקרטיה וחירות. (ע"ר, ע"צ)

תושבי פקינג מצטופפים ליד כרזות־קיר מטעם התנועה למען קידום הדמוקרטיה בסין — שתלו סטודנטים מורדים. (צילום: אי.פי.)

אין פריצת דרך בשאלת הייצוג הפלשתיני במו"מ

קאהיר. — ירדן ממשיכה לצדד בדו־שיח עם אש"ף, כדי לעצב גישה משותפת לבעיית השלום במזה"ת — אמר אמש שר החוץ המצרי עיסמת עבדל מגיד.

בנאום שהשמיע בשובו יחד עם הנשיא חוסני מובארק משיחות שניהלו בעקבה עם המלך חוסיין, אמר השר: „מצרים מעוניינת שיימשך הדו־שיח הירדני־פלשתיני. חשנו בנכונות בנושא זה מצד „ירדן". הוא לא מסר פרטים נוספים והנשיא מובארק מצידו לא השמיע כל הצהרה.

מובארק והמלך חוסיין הגבירו לאחרונה את המאמצים לכינוס ועידה בינלאומית לענייני המזרח התיכון, אך עבדל מגיד ציין כי לא היתה פריצת דרך בשאלת הייצוג הפלשתיני.

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת כי השיחות שניהל הנשיא מובארק עם המלך חוסיין בעקבה התמקדו בעיקר בסכסוך העיראקי־איראני לקראת ועידת הפיסגה האיסלאמית שאמורה להיפתח בחודש ינואר בכווית. שר החוץ המצרי אמר כי שתי המדינות תמימות דעים שאין להרשות מצב של שיתוק תהליך השלום באיזור. (ע"ר־ע"צ)

„ספינות חלל ענקיות" ליוו מטוס יפני מעל אלסקה

טוקיו. — קברניט מטוס נוסעים יפאני הודיע, כי ראה שלושה גופים דמויי ספינות חלל, וביניהם ספינת חלל ענקית, שטסו על יד מטוסו במשך כ־50 דקות מעל אלאסקה.

סוכנות הידיעות היפאנית „קיודו" מסתמכת על דברי הקברניט קאנטושי טראוצ'י, שאמר כי ראה עב"מ ענק בצורת גלובוס יחד עם שני עב"מים נוספים דמויי ספינות חלל ב־17 בנובמבר בשעות הערב.

שלושת העב"מים ליוו את מטוסו במשך 50 דקות מרחק של 760 ק"מ.

דובר חברת התעופה היפאנית מסר. כי מהנדס הטיסה יושיו צוקודה, שהיה במטוס, העיד כי ראה שני אורות בלתי מזוהים במהלך הטיסה, כולל „אורות בשתי שורות, שיצרו את הרושם כאילו מדובר בחלונות של תאי־מטוס". (ע"ר)

„חקירת הקונגרס תתמקד בנורת — כדי למנוע מבוכה מישראל"

מאת דליה ריפאל, כתבתנו בארה"ב

וואשינגטון. — ועדות הקונגרס, ברוב דמוקרטי, שיחלו בחודש הבא בחקירת פרשת אירן, יתרכזו במאמציו של אוליבר נורת לסייע ל„קונטראס", במקום להתמקד במכירות הנשק לאירן, בניבוי ישראלי — כותבים בעלי הטור אוונס ונובאק, ב„וושינגטון פוסט" כל זאת לחרדתו של ממשל ריגן.

לדברי בעלי הטור, חקירת התובע המיוחד וולש, נעדרת גוון מפלגתי רק תיאורטית. אך פקידים במימשל אומרים, באופן פרטי, שלוועדות הקונגרס תהיה השפעה על כיוון חקירתו. כיוון זה הוא שמדאיג אישים בממשל ומנהיגים רפובליקנים בגבעת הקפיטול, מאחר שמשמעותו הקטנת ערך מכירות הנשק לאירן, כולל הקשר הישראלי, והפניית „כלבי הגישוש" לעקבותיו של נורת, כותבים אוונס ונובאק.

לדעתם, נעשה הדבר במגמה לחסל, לא רק את הסיוע למורדים בניקאראגואה, אלא את „דוקטרינת־ריגן" כולה, לפיה מסייעת ארה"ב לכל תנועת גרילה אנטי־קומוניסטית בעולם.

ה„דבר האחרון שיעשו הדמוקרטים יהיה לבחוש בקלחת הישראלית". אמר מקור בבית־הלבן לבעלי הטור. „גם אם היה ריגן הקורבן".

כדי להמנע מכך, יאלצו ועדות החקירה להתרכז בהאשמות נגד נורת, שהפר את החוק והשתמש בשרותי פקידים בשגרירות ארה"ב כדי לסייע, ל„קונטראס".

ארבה בסעודיה — חששות בירדן

רבת־עמון. — ארבה פשט על סעודיה ושלטונות ירדן הודרו להרגיע את החקלאים.

מנכ"ל משרד החקלאות, ד"ר סאלם אטלווי, מסר ל„צאות אל־שעב", כי הארבה שהגיע לסעודיה מסודן דרך ים סוף, אינו מהווה סכנה לירדן בטווח הנראה לעין.

הוא אמר, כי משרד החקלאות מקיים קשר תמידי עם הגורמים הנוגעים בדבר בסעודיה וכן עם מרכז הארבה בג'דה, המסונף לארגון המזון והחקלאות הבינלאומי, כדי לעמוד על היקף מכת הארבה. (ע"מ)

קים איל סונג נבחר מחדש לנשיא צפון־קוריאה

מוסקווה. — המנהיג הקומוניסטי קים איל סונג, נבחר אתמול מחדש כנשיא ארצו.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס" מציינת, כי קים נבחר מחדש בישיבה של אסיפת העם העליונה, בית המחוקקים של צפון־קוריאה.

קים איל סונג, שהוא עתה בן 74, ייסד את המפלגה הקומוניסטית בארצו ב־1945 והקים את הרפובליקה הצפון־קוריאנית ב־1948. הוא מילא את התפקיד של ראש הממשלה עד 1972 ומאז הוא מכהן הן כנשיא והן כמנהיג המפלגה הקומוניסטית בארצו.

סוכנות הידיעות הסובייטית מוסרת גם, כי חבר פוליטביורו לי גון מו נבחר כראש ממשלה, במקום ראש הממשלה הקודם קאנג סונג־סאנג, ששמו לא הוזכר בידיעה הקצרה של סוכנות הידיעות הסובייטית.

בחודש שעבר נפוצו שמועות כוזבות, לפיהן נרצח קים איל סונג. (ע"ר)

צבא לוב כבש מאחז בצפון צ'אד

פאריס. — הכוחות הלוביים כבשו את נווה המדבר זואר בצפון־מערב צ'אד, בחבל הרי טיבסטי, ביום ראשון בלילה, אחרי שבועיים של קרבות עזים — נודע אמש ממקורות מוסמכים בפאריס. כוחות צ'אד נסוגו לרכסים הסמוכים.

נווה המדבר זואר, היה אחד היעדים העיקריים של המיתקפה הלובית שהחלה ב־11 בדצמבר. מומחים צבאיים ציינו עם זאת, כי כיבוש זואר ע"י הלובים איננו מהווה גורם מכריע לגבי המשך הקרבות, כל עוד הכוחות הצ'אדיים מחזיקים ברכסים הסמוכים.

זואר הותקפה שלוש פעמים ע"י הלובים, בסיוע הפצצות חזקות ביותר. שלטונות צ'אד אומרים, כי המטוסים הלוביים הפעילו גם פצצות נאפאלם וגאזים רעילים. (עצ)

„35 אלף אירנים נהרגו או נפצעו במתקפה האחרונה"

קלן. — ארגון „מג'אהדין חאלק", המתנגד לממשלת טהראן, הודיע אמש כי לפחות 35,000 חיילים איראניים נהרגו או נפצעו במהלך המיתקפה שנערכה בשבוע שעבר בדרום־עיראק.

ארגון האופוזיציה האיראני מסתמך על מידע שקיבל מתומכיו בקרב הצבא האיראני. בהודעה נאמר עוד, כי מספר ההרוגים גדל והולך, בגלל הבעיות הקשות שהתעוררו בקשר עם העברת פצועים מהחזית לבתי־חולים.

עיראק הודיעה, כי למעלה מ־90 אלף איראנים נהרגו או נפצעו במיתקפה שנמשכה יומיים, ואשר תוארה כמכוונת לעבר נמל בצרה שבדרום. (ע"ד)

50 מהגרים סובייטים ובהם יהודים שבים מארה"ב לבריה"מ

המהגרים חוזרים בגלל קשיי הסתגלות

ניו־יורק. — כ־50 מהגרים סובייטים, שבים מארה"ב לבריה"מ. זו הקבוצה הגדולה של אזרחים סובייטים המבקשת לשוב לארץ מולדתם. ציין בוריס מאלוקוב, דובר השגרירות הסובייטית בוושינגטון. בסתיו הודיעה כבר השגרירות על שובם של 17 מהגרים, בשתי קבוצות, למולדת.

כמה מבין חברי הקבוצה, שעמדו להמריא משדה התעופה קנדי בטיסה של חברת „אירופלוט", מתגוררים בארה"ב מזה 6 עד 8 שנים. רבים מהם יהודים וכבר זכו באזרחות אמריקנית, מציין אלכסיי ז'באקין, סגן הקונסול הסובייטי בניו־יורק.

„לא עלה בידם להתרגל לאורח החיים האמריקני", אמר סגן הקונסול. הוא גילה, כי כמה מהם משאירים בארה"ב בני משפחה. ביניהם ילדיהם שהצליחו להסתגל לחיים בארה"ב.

רבים מבין השבים לבריה"מ לוקחים עמם מכשירים אלקטרוניים ובגדים שרכשו בניו־יורק. „הם לא ימצאו חפצים מעין אלה במוסקווה", הודה סגן הקונסול.

מתברר, שכמה מבין השבים לבריה"מ התכוונו לשלוח את מכוניותיהם לבריה"מ, אך ויתרו על כוונה זו, לאחר שהתברר להם שלא ימצאו שם חלקי־חילוף. בין השבים לבריה"מ, בעלי מקצועות שונים ומגוונים — נהגי מוניות, רופאים, מוסיקאים, אמנים.

אחד מבין המועמדים לשוב לבריה"מ, אלכסנדר צ'רקאסין, בן 37, אזרח אמריקני מאז מאי, הסביר בראיון בשבוע שעבר, כי הוא סבור שהחברה הסובייטית עומדת לשנות את אופיה תחת שלטונו של מיכאיל גורבאצ'וב. (ע"צ)

פאריס. — במאי הקולנוע הרוסי אנדריי טארקובסקי, מת בפאריס מסרטן.

טארקובסקי, שהיה בן 54, נחשב כאחד במאי הסרטים הגדולים של תקופתנו. בין יצירותיו — „אנדריי רובלב", „סולאריס", „נוסטאלגיה".

טארקובסקי נולד ב־1932 בזאבראדיה שעל חופי הוולגה. הוא היה בנו של המשורר ארסני טארקובסקי.

רבקה קטסס מאודסה, בוכה מהתרגשות בהגיעה עם קבוצת המהגרים־החוזרים בטיסה מניו־יורק למוסקבה (צילום: אי.פי.)

רבין: אין מה לעשות, החגיגה נגמרה פיטרנו אלפים וייתכן שנפטר עוד

עד עתה פוטרו 11 אלף אנשי קבע ואזרחים עובדי צה"ל והיד עוד נטויה ■ התעשייה האווירית מפסידה 8 מיליון דולר בחודש

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

שר הבטחון יצחק רבין היה אתמול אורחה של בית־שאן. הוא נפגש עם ראשי הישוב, סייר באתרי העתיקות שלה, ביקר במפעלי התעשייה ונפגש עם מנהליהם ושמע על בעיותיהם. בהתייחסו למצוקת המפעלים בבית־שאן המייצרים באופן ישיר או עקיף עבור משרד הבטחון אמר רבין, כי תקציב הבטחון ירד בשלוש השנים האחרונות ב־800 מיליון דולר מ־4.2 מיליארד דולר ל־3.6 מיליארד דולר. רבין אמר שהתעשייה האווירית מפסידה כיום 8 מיליון דולר בחודש.

"הקטנו את צה"ל, שמנו עשרות מטוסים ומאות טנקים בצנר, ופרקנו יחידות. אנו מקטינים את הצבא. פיטרנו 11 אלף עובדים, 6000 אנשי צבא קבע ואזרחים עובדי צה"ל וכ־5000 עובדים בתעשיות הקשורות במשרד הבטחון וייתכן מאוד כי נאלץ לפטר עוד אלפים. השנה העבירו האמריקנים 209 מיליון דולאר לפרוייקט ה"לביא" והסכום נשחק ב־48 מיליון דולר, כתוצאה מעליית עלות העבודה וירידת ערך הדולאר.

גם ברפא"ל פוטרו כ־400 עובדים ועומדים כנראה לפטר עוד. מה לעשות, אמר רבין, החגיגה נגמרה.

בנושא הבטחון, אנו במצוקה, זה רע לתעסוקה וזה רע לבטחון. אני יודע היום כמה אקבל מארה"ב, אבל לא יודע מה אקבל ממשלת ישראל. וחוסר ידיעה זה, מקשה על התיכנון ועל העבודה המסודרת.

יום עיון במלאת 50 שנה לחומה ומגדל

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

יום עיון בנושא ההתיישבות, במלאת 50 שנה לחומה ומגדל, נערך אתמול בניר־דוד (תל־עמל) ראשון ישובי חומה ומגדל שעלה לקרקע ב־10 בדצמבר 1936. שר הבטחון יצחק רבין שהיה הנואם המרכזי אמר, כי הוא רואה בהתיישבות ביטוי בולט ממצה ביותר של הציונות. אינני סבור, אמר שר הבטחון, שיהיה נכון להשוות בין משקלה המדיני של פריסת ההתיישבות במאבק על הקמת המדינה ובמאבק על קום המדינה במלחמת העצמאות לבין ההתיישבות שלאחר מלחמת־ששת־הימים. משקלה המדיני של ההתיישבות שונה בכל תקופה. גם משקלה הבטחוני של ההתיישבות שונה היום לחלוטין מהתקופה של מלחמת השיחרור ולפניה. אמר רבין. משקלם של הישובים היום ברמת־הגולן למשל. כשמולם ניצבים אלפי טנקים, שונה לחלוטין מאשר משקל ישובי הנגב במלחמת־העצמאות. שר הבטחון הדגיש, כי הוא רואה את ערך ההתיישבות כערך מרכזי ועיקרי בהווה ולעתיד. לפי דעתי. הוסיף רבין, יש לתת היום את העדיפות המרכזית לביסוס הישובים הקיימים ולא להקמת ישובים חדשים. פגיעה בתנועת ההתיישבות ועדי הפיתוח תפגע בעמוד השדרה של קיומנו הלאומי. ביסוס חלקים אלה הן הבעייה המרכזית של מדינת־ישראל. מאז מלחמת־ששת־הימים יש שתי תפישות לגבי ההתיישבות: האחת גורסת ארץ־ישראל השלמה והשנייה חיפוש פתרון לחלוקה מחודשת של הארץ (תוכנית אלון) תוך נכונות לפשרה וויתור. לראשונה בתולדות ישראל ולא בהנהגת ממשלה "פשרנית" נקבע תקדים או האירוע שתמורת שלום נעקרים ישובים. מעולם לפני הסכם השלום עם מצרים, לא קרה במדינת ישראל שכתוצאה מהחלטה מדינית נעקרו ישובים. וזוהי עובדה פוליטית שחקוקה בתודעת מנהיגי העולם הערבי. אינני סבור שהישובים באיזור קלקיליה מהווים תרומה בטחונית. ואין לי ספק שפצאל ומעלה אפרים ושוכות מבחינה בטחונית הרבה יותר מאריאל. אמר רבין.

ביום העיון השתתפו מאות רבות של אנשי חינוך מכל רחבי הארץ ותושבי עמק בית־שאן. יהושע לוריא מניר־דוד (תל־עמל) האיש שמתער את קורות חומה ומגדל ברך את ותיקי ההתיישבות בעמק בברכת "שהחיינו".

כן ברכו שמעון אבידן כנציג אירגון ההגנה וזאב צור בשם הקק"ל.

נתיב לקידום
מכון לחשבונאות, מיסים ומינהל
הודעה
באסיפה מיוחדת שהתקיימה ביום 24.12.86 נתקבלה החלטה מיוחדת לפיה הוספו לתזכיר החברה: רשות לעסוק בהשקעות, בתיווך ויעוץ בהשקעות, ביטוח.
מנהל החברה יצחק גבאי

"הדרך לקיים את קרנות הפנסייה — לקחת יותר מהעובד"

אמר דב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות

מאת יהושע מרקוס, כתב "על המשמר"

ההסתדרות לא תקבל תכנית כלכלית המטילה את כל העומס על השכירים, ולא תסכים להטלת מסים על נכים וגימלאים. התוכנית הכלכלית כוללת לא רק ביטול הנחות שהושגו בהסכמי עבודה אלא מבקשים גם לקצץ בתקציבי הבריאות, הרווחה והחינוך וכן להנהיג תשלום עבור ביקור אצל רופאים ואישפוז. דבר הנוגד את העיקרון של ההסתדרות על ערבות הדדית ותכביד על השכירים. דברים אלה אמר דב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות. בישיבת מועצת פועלי הרצליה שהתקיימה ביום א'.

רב פלג הוסיף: מבקשים לקחת שליש מקרנות הפנסיה ולהעבירם למשחקי הבורסה. דבר אשר יסכן את הבטחון הסוציאלי של העובדים.

לכן התקבלו זו הפעם הראשונה החלטות הוועד הפועל בעניין התוכנית הכלכלית פה אחד על־ידי כל הסיעות.

בישיבת מועצת הפועלים השתתפו ועדי עובדים ממקומות העבודה באיזור הרצליה, והיא נפתחה על־ידי מזכיר מועצת הפועלים שלמה תנעמי, והוקדשה לתוכנית הכלכלית ולקרנות הביטוח.

בהמשך דבריו עמד דב פלג על מגמת האוצר להטיל מס על הריבית שקרנות הביטוח מקבלות מן הממשלה. זהו נסיון לפגוע בזכויות הפנסיה של העובדים.

כן התריע רב פלג על סעיפים קשים שהשר מבקש להכניס בביטוח הלאומי ולהוריד שליש מתשלום המעסיקים לביטוח הלאומי, שתוצאותיו יהיו ירידת הסכומים המשולמים לגימלאים ויפגע גם בקופת־חולים (בעניין מס מקביל). זוהי פגיעה טוטאלית בהסתדרות.

איחוד הקרנות

בעומדו על מצב קרנות הפנסיה אמר רב פלג שבקרנות אלה מבוטחים 500 אלף עובדים (זה לא כולל את הביטוח התקציבי של עובדי המדינה ברשויות המקומיות) וישנם כיום 110 אלף גימלאים.

בעיות קרנות הפנסיה הן בעיקר אובייקטיביות. תוחלת החיים הולכת וגדלה והדבר מגדיל את העומס על הקרנות. על כל חמישה עובדים יש גימלאי אחד. ואם תהליך זה יימשך נגיע ל־3.5 עובדים על כל גימלאי.

רב פלג הזכיר את המגמה לדחות מרצון את גיל הפרישה של העובדים, בעיקר לנשים. דבר זה מוסכם על נעמ"ת והאיגוד המקצועי.

הדרך להמשך קיומן בעתיד של קרנות הפנסיה הוא לקחת יותר מהעובד כאשר הוא עובד. ההסתדרות לא תקבל הצעת האוצר לצמצם את זכויות הפנסיה. הוא הדגיש שבטווח של 22 שנה ישנם כל האמצעים לשלם לפנסיונרים על־ידי הריבית שהקרנות צוברות. לדעת פלג הדרך היחידה לפתרון בעיות הקרנות היא איחודן.

ארנס החליט להכיר בוועד הארצי של הרשויות הערביות

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

השר ארנס הממונה מטעם הממשלה על ענייני האזרחים הערבים הודיע על כוונתו להכיר בוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות ולהיפגש בימים הקרובים עם נציגי הוועד. קודם לכן הודיע השר ארנס שאין בכוונתו להכיר בוועד ושהוא ייפגש עם ראשי המועצות הערביות כל אחד בנפרד.

ארנס הודיע על כך בפגישה עם ח"כ עבד עלואב דראושה. השר הודיע שהוא יביא בימים הקרובים את המלצות ועדת מרקוביץ בעניין הבניה הבלתי חוקית לאישור הממשלה וידאג לסיום הפרשה בהקדם. הוא אמר שהוא בעד שיוויון בין הרשויות הערביות והיהודיות ושהוא יעשה כל מאמץ להשגת שיוויון זה.

ההפגנה והשביתה נדחו

לאור התוצאות החיוביות של השיחה בין השר ארנס וח"כ דראושה, החליט יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות איברהים נימר לדחות את השביתה וההפגנה שהיו אמורות להתקיים היום מול מישכן הכנסת, במחאה על הריסת שמונה המבנים בערב אלח'ואלד ליום ב' הבא.

נימר הביע תקווה שעד יום ב' הבא יגיעו ראשי הרשויות הערביות להסכמה עם השלטונות סביב פרשת הבניה הבלתי חוקית. ושיוסכם להפסיק את הריסת הבתים עד אישור תוכניות המיתאר והרחבת תחומי הבניה של הישובים הערביים.

נימר הודיע שאכן יושג הסדר בין הצדדים יבוטלו סופית כל הצעדים עליהם החליט הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות.

1986 — שנת מפנה בבורסה חל גידול של 62% במחזור

מאת אלחנן הורוביץ

"מחזור העיסקאות במניות החופשיות הוכפל ריאלית בשנת 1986 והמחזור בכל המניות (כולל המניות הבנקאיות) גדל ב־62% והגיע ל־2.4 מיליארד דולר" — ציין יו"ר הדירקטוריון של הבורסה, חיים שטסל, במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבורסה.

בסקירתו על "הבורסה לניירות ערך ב־1986" הבליט יו"ר הדירקטוריון פרטים אלה:

1986 תירשם כשנת מיפנה בפעילותה של הבורסה שבאה אחרי שלוש שנות שפל. עקב הגידול המרשים שחל במחזור במניות החופשיות, בולטת הירידה במשקל מניות הבנקים בנפח העיסקאות, שהגיע ל־33% ב־1986, לעומת 51% בשנת 1985.

נפח העיסקאות באג"ח גדל בשיעור צנוע, ב־18%, והגיע ל־1.4 מיליארד דולר.

ערך השוק של המניות החופשיות הגיע בסוף 1986 ל־3.45 מיליארד דולר. וזוהי עלייה בשיעור של 58% לעומת 1985.

באותה עת עלה ערך השוק של המניות הבנקאיות בשיעור נומינאלי של 8% בלבד.

בשנת 1986 הצטרפו 5 חברות חדשות שהנפיקו לציבור מניות וניירות ערך המירים.

המפנה שחל בשוק המניות הביא בעקבותיו גל של הנפקות חדשות ובעיקר שינוי בהרכב ההנפקות. ב־1986 כמעט כל ההנפקות היו הצעות לציבור הרחב או שהן שילבו הצעות לציבור יחד עם זכויות. בעוד שבשנת 1985 הוצעו בעיקרון זכויות לבעלי מניות קיימים בלבד.

בשנת 1986 אושרו 30 הנפקות של מניות וניירות ערך המירים, לגיוס 90 מיליון דולר לעומת גיוס של 40 מיליון דולר ע"י 9 הנפקות ב־1985.

הגל החדש של הנפקות התגבר במיוחד במחצית השנה השנייה של 1986.

מזכ"ל ההסתדרות י. קיסר פתח תערוכה נודדת לציון 100 שנה להולדת ב.ג. בנושא "בן גוריון כמנהיג". בתצלום קיסר על רקע מיצג בדמותו של ב"ג (תצלום: סמיונסקי. י.פ.פ.א)

שריד: איני מתכוון למסור תיק המשפטים

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

"רפורמה, כמו כל רפורמה, במיוחד בחברה שמרנית כמו החברה הישראלית — תהיה תמיד מלווה בביקורת, אולם אם רוצים שהחברה תמשיך להתפתח — צריך להמשיך ולבצע רפורמות" — כך אמר אתמול שר המשפטים ושר התיירות אברהם שריד, בטקס חנוכת המבנה החדש של בית משפט השלום בבאר־שבע.

השר שריד סירב להתייחס לשאלות עיתונאים בענין פרשת נקש, אולם לשאלה מתי הוא מתכוון להתפטר, ענה, כי אין לו כל כוונה להתפטר מתפקידו כשר המשפטים.

הבנין החדש נוסף לבית המשפט לאחר שנעזב ע"י המוסד לביטוח לאומי לטובת בנין חדש, שופץ, והוכשר לשמש כבית־משפט. שריד אמר, כי לפי מצבה הכלכלי של המדינה "צריך היה נס" כדי לפתוח את בית המשפט.

נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, אמר, כי יום פתיחת הבנין החדש הוא יום שמחה, אם כי הבניה בפני עצמה אינה מטרה כי אם מכשיר.

ועדה בודקת נסיבות מותו של אסיר ממחלה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

נציב שירות בתי הסוהר, מינה אתמול ועדה בודקת לנסיבות מותו של אסיר בכלא באר־שבע.

האסיר נפטר אתמול לאחר שסבל זמן רב משחפת. האסיר, עבדאללה נזמי ג'בלי, 33, תושב העיר יפו, היה שפוט ל־72 חודשי מאסר באשמת אחזקת סמים ושימוש בהם. הוא החל לרצות את עונשו בפברואר 86, ולהנהלת הכלא היה ידוע כי סבל בעבר משחפת.

דובר שירות בתי הסוהר. שמעון מלכה, אמר, כי במהלך שהותו של האסיר בכלא, התקיים פיקוח קבוע ומעקב אחר מצבו רפואי על־ידי רופא הכלא.

לפני ימים אחדים, חלה הרעה פתאומית במצבו. הוא אושפז ביחידה הרפואית של הכלא, קיבל טיפול רפואי, ומעקב צמוד. אתמול אחר הצהרים חלה התדרדרות במצבו. הוא סבל מקשיי נשימה, ועל־פי הוראת רופא הוא הועבר לבית חולים סורוקה שם נפטר.

על פי הוראתו של נציב שירות בתי הסוהר, תגיש הוועדה הבודקת את ממצאיה תוך יממה אחת. דיווח נמסר גם למשטרה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 29.12.86

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4965	1.5152	1.5041
דולר אמריקני	1	1.45	1.51	1.4773	1.4957	1.4863
מרק גרמני	1	0.74	0.78	0.7576	0.7670	0.7601
לירה סטרלינג	1	2.12	2.22	2.1596	2.1866	2.1644
פרנק צרפתי	1	0.22	0.24	0.2286	0.2315	0.2302
ין יפאני	100	0.91	0.95	0.9278	0.9394	0.9317
גילדן הולנדי	1	0.66	0.69	0.6701	0.6785	0.6725
פרנק שווייצרי	1	0.89	0.94	0.9094	0.9207	0.9111
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2164	0.2191	0.2175
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1986	0.2010	0.1994
כתר דני	1	0.20	0.21	0.2000	0.2025	0.2005
מרק פיני	1	0.30	0.32	0.3062	0.3100	0.30
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0711	1.0844	1.0774
דולר אוסטרלי	1	0.94	1.01	0.9780	0.9902	0.9840
ראנד דר' אפריקני	1	0.45	0.67	0.6662	0.6745	0.6699
פרנק בלגי	10	0.35	0.37	0.3639	0.3684	0.3648
שילינג אוסטרי	10	1.06	1.11	1.0744	1.0878	1.0798
לירה איטלקית	1,000	1.07	1.14	1.0903	1.1039	1.0929

טלקט

● פרסים לעובדים מצטיינים בוועד הפועל

בטקס חגיגי שנערך אתמול בבית הוועד־הפועל של ההסתדרות, במלאות 66 שנים לייסוד ההסתדרות, הוענקו פרסים לשמונה עובדים מצטיינים במוסדות הוועד־הפועל.

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, העניק את הפרסים לעובדים הבאים: חיה אביב (האגף לאיגוד מקצועי), אייל כוכבי (שירותי משרד), מרטין קאינג'ו (גזברות), צבי רוזן (משרד מבקר ההסתדרות), רחל לבקוביץ (הסתדרות הפקידים), אילנה סופר (נעמ"ת), אתי ארגמן (נעמ"ת) וכן צוות עובדי המרכז ללימודי עבודה וקואופרציה לארצות אמריקה הלאטינית, ספרד ופורטוגל בראשותו של מרדכי חצור.

דברי ברכה והוקרה לעובדים המצטיינים השמיעו המזכ"ל ישראל קיסר, יו"ר אגף המינהל גדעון שגיא, מנהל האדמיניסטרציה בוועה"פ משה חייק ויו"ר ועד עובדי הוועה"פ בנימין אלבו. מרדכי חצור השיב למברכים והודה בשם מקבלי הפרסים. (שע"ח)

● שירותי עיריית ירושלים בפזלים

עיריית ירושלים חילקה לכל מוסדות החינוך בעיר עשרות אלפי פזלים. על הפזל ישנו ציור של דוד הראל, המתאר את שירותי העירייה ברוח מבודחת.

במכתב לתלמידים הסביר ראש העירייה מה הם תפקידי העירייה ומחלקותיה. כן נקראו הילדים להיזהר בדרכים.

עד כה שילמו את הארנונה לשנת הכספים 87/8 מחצית מתושבי העיר. **יצחק שור**

המשטרה ממליצה להעמיד לדין את פרופ' בן־סירא

בחשד שגנב קרניות ממחלקת העיניים בבילינסון והשתילן ללקוחות פרטיים

המשטרה ממליצה להעמיד לדין את מנהל מחלקת העיניים של בית־החולים בילינסון, פרופ' יצחק בן־סירא, בחשד שגנב קרניות ממחלקת העיניים והשתילן אצל לקוחות פרטיים.

החקירה נוהלה על־ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה של משטרת ישראל בראשות תת־ניצב יורם גונן, לאחר שהועברו אליה ממצאי דו"ח מבקר המדינה. החקירה החלה לפני חודשים אחדים ובמהלכה התעוררו חשדות בקשר לגניבת הקרניות ממחלקת העיניים וחשד שפרופ' בן־סירא קיבל שוחד מלקוחות פרטיים לצורך הקדמת תורם לניתוח, שאותו עשה הוא בעצמו.

רב־פקד אשר שמיר ורב־פקד נוריה פרנקל, שניהלו את החקירה, העבירו את החומר כולו לפרקליטות מחוז המרכז, עם המלצה להעמיד את בן־סירא לדין באשמת מירמה, הפרת אמונים, לקיחת שוחד וגניבה בידי עובד־ציבור. (עתי"ם)

בעל מלטשה מואשם בביום שוד כדי לזכות בדמי הביטוח

בעל מלטשת יהלומים באור־יהודה, חנן בנימינוב (36), נעצר אתמול, עד תום ההליכים המשפטיים. ביחד עם חנן רינטוביץ (37) מתל־אביב, לאחר השניים הואשמו בביצוע שוד־יהלומים מבויים במלטשה של בנימינוב, כדי לזכות בדמי הביטוח.

השניים הובאו לדין בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, בעקבות השוד המזויין שבוצע במלטשה ב־5.11.86. בביצוע אותו שוד מואשמים גם אדוארד וייץ (שהיה אלוף הארץ בהרמת משקולות) וארז מיכאלי — אך נגד השניים אלו הוגש כתב־אישום נפרד. אדוארד וייץ אף כלול ברשימת עדי התביעה בתיקם של בנימינוב ורינטוביץ.

התובעת עו"ד נורית אחיטוב טענה, כי הארבעה קשרו מראש קשר לביים את השוד המזויין במלטשה, כדי שבנימינוב יזכה בדמי הביטוח הרבים, והוא הבטיח לכל אחד מהשותפים 30,000 דולר תמורת ביצוע השוד. בנימינוב הזמין את רינטוביץ ווייץ למלטשה שלו, הסביר להם את סידורי הבטיחות, מיכנה הכספת ודרכי הכניסה — כדי שלא ייתפסו בעת הביצוע. היהלומן אף מסר, לטענת התביעה, אקדח תופי וכדורים לווייץ — והוא עצמו עזב את הארץ כשבוע לפני ביצוע השוד המבויים.

שלושת האחרים הגיעו למלטשה ב־5.11.86 ב־17.00, רעולי־פנים, אך נרתעו מביצוע המעשה משראו את הפועלים עוזבים את המקום. הם חזרו למחרת בשעה 16.45, רעולי פנים ומצויידים באקדחים וכפפות על ידיהם, אך הופרעו על־ידי אחד הפועלים שעלה אחריהם. אז כפתו אותו. לטענת התביעה, באזיקי פלסטיק, סתמו את פיו וחדרו פנימה.

השלושה כפתו 7 מהעובדים והשכיבום תוך איומים לריצפה, אספו את שלל היהלומים, לפי כתב־האישום, בערך של כ־150,000 דולר, והסתלקו מהמקום. ב־9.11.86 חזר בעל המלטשה לארץ, נסע לביתו של וייץ בחולון ושם קיבל לידיו את שלל הגניבה. זמן מה לאחר מכן הגיש תביעה לדמי־ביטוח בערך כספי של 150,000 דולרים, ושילם לכל משתתף 3,000 דולר על החשבון, אך מאוחר יותר נעצרו כל הארבעה.

סניגורו של בנימינוב, עו"ד נתן וייס, טען, כי העד העיקרי נגד מרשו, אדוארד וייץ, עמד לעזוב את הארץ אחרי האירוע, אך נעצר בנמל התעופה. כן טען הסניגור, כי וייץ הסכים לשמש "עד מדינה" בתיק זה — בעוד שהוא אשר תיכנן וקשר את הקשר לביצוע העבירה. לפיכך, אין לתת אימון בעדותו.

השופט ארמונד לוי ציין בהחלטתו, כי אין ספק שגירסתו של אדוארד וייץ, המואשם בעצמו בפרשה זו, ראוייה לבדיקה זהירה מאוד. עם זאת מעריך השופט, כי בידי התביעה תשתית איתנה לבקשתה למעצר עד תום המשפט — והוא נענה לבקשה זו. (עתי"ם)

הושג הסכם פשרה בין "אושיות" למועדון השקם

מאת אייל שגב, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

הסכם פשרה הושג אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בין חברת "אושיות" לבין מועדון השקם בדבר ביצוע הביטוחים לחברי המועדון.

כזכור, הודיע מועדון השקם לחבריו, כי החל מתחילת חודש ינואר יועבר ביטוח חברי המועדון לחברה חדשה, "דולב", שהיתה מוכנה לתת לחברי המועדון הנחות ניכרות.

חברת "אושיות" טענה, כי השקם הפר בכך את ההסכם שלו עם החברה, שכן, הסכם זה קבע, כי חוזה הביטוח בין שני הגופים מתחדש אוטומטית, אלא אם כן ניתנה הודעה מראש על 60 יום על אי־חידושו. מאחר והשקם לא הודיע במועד זה על אי־חידוש ההסכם, תבעה חברת "אושיות" מבית־המשפט להוציא צו מניעה שיאסור העברת הביטוחים חברה אחרת.

כאמור, הושג אתמול הסכם פשרה בין שתי החברות, לפיו יישארו ביטוחי חברי מועדון השקם בידי חברת "אושיות" עד תחילת חודש מארס 1987. ממועד זה יוכל מועדון השקם להעביר ביטוחיו לכל מי שירצה. במקביל הוסכם גם, כי השקם יודיע לכל חברי המועדון על כך שחלה דחייה בחתימת ההסכם עם חברת "דולב" וכי עד תחילת חודש מארס תקף הביטוח שיש לחברים בחברת "אושיות".

המפכ"ל: הקיצוץ בתקציב יפגע במלחמה בסמים

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

הקיצוץ בתקציב המשטרה יפגע במלחמה בסמים, אמר אתמול מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, במהלך ביקורו בעכו.

המפכ"ל הזהיר, שאם הממשלה תממש את כוונותיה לקצץ עוד 500 תקנים במשטרה, תיאלץ זו לצמצם שירותיה לאזרחים.

לדבריו, יפגע הקיצוץ במלחמה נגד נגע הסמים, בעיקר סמים קשים, שהשימוש בהם מתפשט בציבור, ולא רק בקרב עבריינים.

המפכ"ל ציין, כי לאחרונה התגלו כמה מקרים של שימוש בקראק, שהוא סוג מיוחד של סם המופק מקוקאין. "השימוש בסמים חודר היום למערכות מאוד רגישות ורק הבוקר קראתי ששר־הביטחון והרמטכ"ל דנו בנושא הסמים בצה"ל", אמר המפכ"ל.

רב־ניצב קראוס ציין, שהמשטרה התכוונה להכריז על השנה הבאה כשנה למלחמה בסמים, תוך כוונה להקדיש למאבק זה את מירב הכוחות, המאמצים והתקציבים. לדבריו, אם יקוצץ תקציב המשטרה היא לא תוכל להיאבק כראוי בנגע הסמים.

משתתפים באבל חברנו
יוסקא וייל והמשפחה
במות
האם
קיבוץ להבות־הבשן

הטור השבועי

ישיבת מרכז —
ביום 25 בדצמבר ש.ז. התקיימה ישיבת המרכז. פתח א. אברהמוביץ והעלה את זכרו של נושה ברעם ז"ל וציין קוים לדמותו. כאיש ירושלים מראשי תנועת העבודה. חבר כנסת ושר העבודה, ובשנים האחרונות פעיל למען הגימלאים, ותרם רבות לביסוס מעמדה של הסתדרות הגימלאים. לאחר שציין את הפגיעות הכלכליות החמורות הכלולות בהצעות תקציב האוצר וקרא לציבור הגימלאים להאבק על ביטול הצעות אלו. מסר את רשות הדיבור לדב פלג יו"ר האגף לבטחון סוציאלי.

דב פלג: הפעם צבור העובדים עומד במערכה כוללת נגד תכנית כלכלית שהיא לא רק פגיעה בצבור הגימלאים אלא בחלק היצרני ובשכבות החלשות. יש כוונה לפגוע בהסכמי העבודה וביטול הסכמים שהושגו תוך מאבקים קשים בנושך השנים. מבטיח שההסתדרות תהיה שותפה למאבק הגימלאים עד ביטולן של המגמות הנ"ל. לא ניתן לפגוע בקרנות הפנסיה.

חיים תבורפלד יו"ר האגוד המקצועי: ברך את ח"כ נאוה ארד על פעילותה המבורכת למען הגימלאים וציין כי ההסתדרות רואה בתכנית האוצר מגמה מסוכנת למשק, לחברה ולציבור העובדים. זו תכנית הפוגעת קשות בכבוד העובד והאקדמאים בשכבות היצרניות גם עם ראש הממשלה הקודם חברנו שמעון פרס עמדנו בויכוח עד שמצאנו דרך משותפת לקידום הכלכלה במדינה. תכנית שתתקבל בניגוד דעת ההסתדרות תתקל בתגובה נמרצת.

ח"כ נאוה ארד: מצהירה שהמאבק הנוכחי מזהה את טולנו כגימלאים הזדהות מלאה ומאבק כולל. התכנית פוגעת בכל תכניות הרווחה, בקופת־חולים, ב.משען. בקופות הפנסיה, בנכים, במשפחות ברוכות ילדים. יש לגייס את כל הכוחות לביטול הגזירות. בשם חשדולה הודיעה שכל הצעה שתאושר ע"י הממשלה הפוגעת בגימלאים סיעת העבודה תצביע נגד. סיימה את דבריה בקריאה לציבור הגימלאים להתארגן לקראת המאבק.

בדיון השתתפו עוד רחל סונס, ואורי אלפרט. לבסוף נתקבלו ההחלטות הבאות פה אחד:

1. מרכז הסתדרות הגימלאים מביע את התנגדותו הנמרצת נגד ההצעות והמעולות חדשות לבקרים ע"י האוצר במסגרת התכנית הכלכלית והנהגת רפורמות במיסים להורדת רמת־חייהם וקפוח זכויותיהם של הגימלאים. הצעות האוצר באות לפגוע בציבור החלש מבחינה סוציאלית שהפנסיה שלו נשחקה בשנים האחרונות בעשרות אחוזים. ההצעות החוזרות ונישנות כל מספר חודשים, בדרכים מתוחכמות, לקיצוץ בהכנסתם ובזכויותיהם של הגימלאים, תכליתן היא לא רק הורדת רמת־חייהם. אלא אף גורמות לחרדה בקרב ציבור הגימלאים.
2. הסתדרות הגימלאים תיאבק נגד ההצעה להטיל מס־הכנסה על קיצבאות הזיקנה של הביטוח הלאומי מטעמים עקרוניים ומעשיים כאחד. אין זכות מוסרית לממשלה לקחת פעם נוספת מס־הכנסה על כספים שהגימלאי שילם לביטוח לאומי בהיותו עובד. כמו־כן. יתנגד ציבור הגימלאים בכל כוחו להקטנת תוספת הותק הכלולה בקיצבאות הזיקנה אותה מקבלים כ־230,000 קיצבאים.
3. מרכז הסתדרות הגימלאים מביע התנגדותו לייקור שירותי בריאות להם נזקק האדם המזדקן יותר מאשר חלקי אוכלוסיה אחרים. הטלת תשלום בעד ביקור אצל רופא. ייקור תרופות ושירותי בריאות אחרים הוא פגיעה חמורה בבריאותם של הקשישים.
4. מרכז הסתדרות הגימלאים דורש משר העבודה והרווחה ומהביטוח הלאומי לדאוג לכך שקיצבאות הזיקנה תשולמנה במלוא שיעורן המובטח בחוק, דהיינו: 16% מן השכר הממוצע במשק לבודד, ו־24% לזוג.
5. מרכז הסתדרות הגימלאים פונה לממשלה ולועדת השרים לענייני התכנית הכלכלית והרפורמות במס, לשקול מחדש את הצעות האוצר ולבטל כל סעיף הפוגע בציבור הגימלאים.
6. המרכז פונה אל חברי הכ[illegible] מכל הסיעות לפעול כמו בעבר ולא לאשר חוקים המקפחים א[illegible] ציבור הגימלאים.
7. המרכז פונה אל מזכ"ל ה[illegible]תדרות ולועדה המרכזת להתגייס כמו בעבר למערכה זו להורדו[illegible] ההצעות הנזכרות, ומטיל על מזכירות הסתדרות הגימלאים לפעו[illegible] בכל הדרכים החוקיות לביטול ההצעות המוצעות.
8. המרכז פונה לגימלאים מקבלי הקיצבאות בארץ לחיות נכונים למערכה ציבורית גדולה, ולהשתתף בפעולות עליהן תודיע הסתדרות הגימלאים, למניעת הפגיעות הנ"ל.
9. מרכז הסתדרות הגימלאים תובע מן הממשלה לבצע את המלצת ועדת הכספים של הכנסת בדבר תשלום 26.7% לפנסיונרים התקציביים כפיצוי על השחיקה.

בית פתוח לגימלאים — ביום ד' 31 בדצמבר ש.ז. בשעה 10.00 בבוקר באולם הישיבות קומה 7. מזכ"ל ההסתדרות י. קיסר יקבל את פני הגימלאים לרגל חג החנוכה וחג ההסתדרות.

חברנו מיכה שביט הגיע לגיל 75. חבריו, ידידיו ומוקיריו במרכז ובסניפים מאחלים לו אריכות ימים ובריאות טובה.

בפליליים

שוב שוד במלטשת יהלומים ברמת־גן

שודדים רעולי פנים שדדו אתמול בבוקר יהלומים ממלטשה ברחוב הירקון ברמת־גן בשווי שטרם נאמד.

השודדים, רעולים בכובעי גרב ומזויינים באקדח ובסכין, המתינו בחדר המדרגות בקומה השלישית והפתיעו את מנהל העבודה, שמואל אהרון בן 30, שהגיע ראשון לעבודתו. הם התנפלו עליו והורו לו להכניס אותם לאולם הייצור ולפתוח להם את הכספת.

"אם תתנגד נכניס לך כדור בראש", אמרו לו השודדים, ונטלו מן הכספת יהלומים בשווי שטרם נאמד. אחרי־כן הלמו השודדים בראשו של המנהל, כפתו אותו בחבלים בידיו וברגליו, סתמו את פיו באיספלנית כדי שלא יצעק ונמלטו מן המקום.

המנהל הכפות שוחרר מכבליו רק כאשר ראשון הפועלים הגיע לעבודה. הפועל הזעיק את המשטרה והיא פתחה בחקירה. (עתי"ם)

עורך־דין זוכה מאשמת תיווך לשוחד

עו"ד דורון רפואה בן 32 מתל־אביב, שהואשם בבית־המשפט המחוזי בתיווך למתן שוחד לפקיד עזר בבית־הדין הרבני בתל־אביב, זוכה אתמול מן האשמה שיוחסה לו.

עו"ד דורון הובא לדין בעקבות האישומים שהוגשו בשעתו נגד אברהם מגובלה, אשר שימש כפקיד עזר וסדרן בבית־הדין הרבני. התובעת עו"ד מרים רוזנטל מפרקליטות מחוז תל־אביב טענה, כי בחודשים מארס־יוני 1979 נתן עו"ד רפואה למגובלה כספים על מנת שיזרז תהליכי גירושין של לקוחותיו של רפואה בבית־הדין הרבני.

מגובלה זוכה בשעתו מן האשמות של לקיחת שוחד שיוחסו לו, ולפיכך טען סניגורו של דורון רפואה, עו"ד ויינשטיין, כי יש לזכות את מרשו בתיק זה, שנפתח בשנת 1984 והגיע רק עתה לדיון משפטי.

השופט אליהו מצא פסק אתמול, כי העובדות הכלולות בכתב האישום נגד רפואה אינן ממלאות את היסודות לעבירות המיוחסות לנאשם. לפיכך החליט לזכותו. השופט הודיע, כי את הנימוקים להכרעת הדין ימציא לצדדים בתוך 30 יום. (עתי"ם)

בית־דפוס ומנהלו נענשו על עבירות מע"מ

בית־משפט השלום בירושלים גזר אתמול קנס כספי גבוה ועונש מאסר על תנאי על בית־דפוס "מעלה אפרים", ומנהלו, שהורשעו בעבירות מע"מ.

המנהל, ראובן כוגן, פתח את בית־הדפוס שלו בשנת 1982, אך שנה לאחר מכן הפסיק לדווח לשלטונות מע"מ. רק סמוך להגשת כתב־האישום הגיש 22 מתוך 25 הדו"חות החסרים, ואילו 31 הדו"חות הנותרים הוגשו יום לפני מתן גזר־הדין.

השופטת מרים ברנשטיין לא קיבלה את טענתו של כוגן, כי העבירות נעברו בשל קשיים הכספיים. היא גזרה עליו מאסר 4 חודשים על תנאי ל־2 שנים וקנס בסך 20,000 שקל. כן הטילה קנס נוסף של 15,000 שקל על בית־דפוס. (עתי"ם)

לאסתר כהן ובני ביתה, לשלהבת דורי והמשפחה ולקיבוץ רמת־השופט
אתכם במות
יעקב דורי
קיבוץ העוגן

עם שלהבת דורי, המשפחה וקיבוץ רמת־השופט
כואבים אתכם את מותו של
יעקב דורי
חברים בקיבוץ עברון

לחברתנו יהודית אגוזי ובני משפחתה
אתכם באבלכם במות האב
ליאון ישראל ז"ל
בית מעברות

לחברינו אבישי רצון והמשפחה
משתתפים באבלכם הכבד
במות האח
יואב רצון
קיבוץ יקום